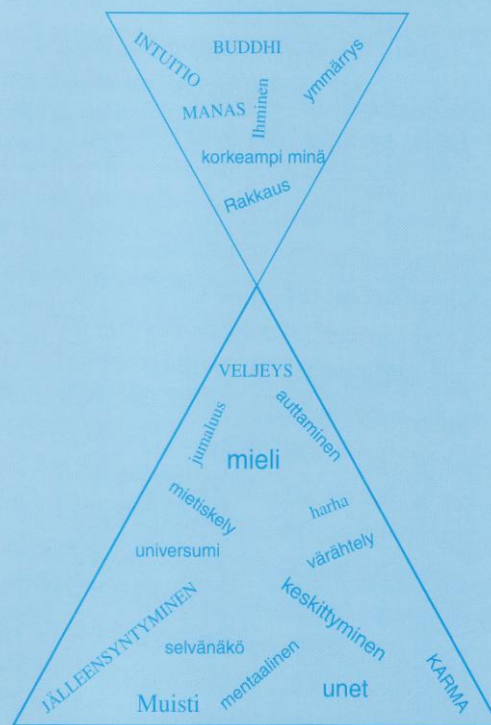

AJATUKSEN VOIMA

Annie Besant

Annie Besant

AJATUKSEN VOIMA

e-kirja

ISBN 978-952-67820-1-0

Annie Besant
AJATUKSEN VOIMA
Sen hallinta ja kehittäminen

Ilmestynyt kirjana v. 1977
ja uudistettuna versiona 2000

Alkuteos
Annie Besant
Thought Power
Its Control and Culture

Suomentanut © Pirkko Carpelan

e-kirja
ISBN 978-952-67820-1-0

SISÄLTÖ

Esipuhe	...	...	...	7
Johdanto	...	...	...	9
Itse tiedostajana	...	...	...	9
Ei-itse tiedettynä	...	...	...	12
Tietäminen	...	...	...	13
1. Ajatuksen luonne	...	...	...	15
Tiedostajan, tietämisen ja tiedetyn välinen yhteys	...	...	...	18
2. Harhan luoja	...	...	...	22
Mentaaliruumis ja manas	...	...	...	26
Mentaaliruumiin muodostaminen ja kehittäminen	...	...	...	28
3. Ajatuksensiirto	...	...	...	33
4. Ajatuksen alkeet	...	...	...	38
Aistimuksen ja ajatuksen välinen suhde	...	...	...	42
5. Muisti	...	...	...	45
Muistin olemus	...	...	...	45
Huono muisti	...	...	...	47
Muisti ja ennakkoavistus	...	...	...	52
6. Ajatuksen kehittyminen	...	...	...	54
Huomiointi ja sen merkitys	...	...	...	54
Mentaalisten kykyjen kehittäminen	...	...	...	60
Mielen harjaannuttaminen	...	...	...	62
Yhdessäolo ylempien kanssa	...	...	...	62
7. Keskittyminen	...	...	...	66
Tietoisuus on siellä missä kohde johon se vastaa	...	...	...	72
Miten keskittyä	...	...	...	75
8. Vastaukset keskittymisessä	...	...	...	79
Harhaileva mieli	...	...	...	79
Keskittymisen vaarat	...	...	...	83
Mietiskely	...	...	...	87

9. Ajatusvoiman vahvistaminen	...	88
Huoli – sen merkitys ja poiskitkeminen		92
Ajatteleva ja sen lopettaminen	...	95
Mielenrauhan salaisuus		98
10. Muiden auttaminen ajatuksen avulla	...	100
Niin sanottujen kuolleiden auttaminen		103
Ajatustyö kehon ulkopuolella	...	105
Yhteisten ajatusten voima		108
Jälkisanat		110

Esipuhe

Tämän kirjan tarkoituksena on opiskelijan auttaminen hänen oman luonteensa varsinkin sen ajatuspuolen tutkimisessa. Jos hän perehtyy tässä esitettyihin periaatteisiin, hän voi oppia toimimaan yhdessä hänen omaan kehitykseensä vaikuttavan Luonnon kanssa ja edistämään henkistä kasvuaan paljon nopeammin kuin on mahdollista, jos hän jää tietämättömäksi kasvunsa edellytyksistä.

Asiaan perehtymättömälle lukijalle voi johdanto tuottaa vaikeuksia. Sen vuoksi ei kaikkien ole tarpeen lukea sitä tutustuessaan ensimmäistä kertaa tähän kirjaan. Se on kuitenkin välttämätön niille, jotka tahtovat tarkastella älynsä suhdetta sekä luonteensa muihin puoliin että ulkoiseen maailmaan. Ja ne, jotka tahtovat noudattaa perusteellisesti ohjetta ”Tunne itsesi”, eivät saa karttaa pientä henkistä ponnistelua eivätkä liioin toivoa, että henkinen ravinto putoaisi kypsänä suoraan taivaalta laiskurin avoimeen suuhun.

Jos tämä kirja auttaa edes muutamia rehellisiä opiskelijoita ja poistaa joitakin tiellä olevia vaikeuksia, se on täyttänyt tehtävänsä.

Annie Besant

Johdanto

Tiedon arvon mittana on sen kyky puhdistaa ja jalostaa elämää, ja kaikki rehelliset tutkijat tahtovat käyttää teosofian opiskelussa hankkimiaan teoreettisia tietoja oman luonteensa kehittämiseen ja lähimmäistensä auttamiseen. Tämä kirja on kirjoitettu näitä tutkijoita varten toivoen, että heidän oman älyllisen luonteensa parempi ymmärtäminen johtaisi siinä piilevän hyvän määrätietoiseen kehittämiseen ja pahan pois kitkemiseen. Tunne, joka johtaa oikeamieliseen elämään, on puoleksi hukkaan heitetty, ellei ymmärryksen valo ole oppaana tiellä. Sillä kuten sokea tietämättään eksyy tieltä ja putoaa ojaan, samoin sokea tietämätön minuus poikkeaa syrjään oikean elämän tieltä, kunnes hän suistuu pahojen tekojen aiheuttamaan syvyyteen. Avidyâ – tiedon puute – on todellakin ensimmäinen askel ykseydestä erillisyyteen ja vasta avidyân vähetessä erillisyys heikkenee. Kun se on poistunut, uudistuu Ikuinen Rauha.

Itse tiedostajana

Tutkiessamme ihmisen luonnetta erotamme Ihmisen hänen käyttövälineistään, elävän Itsen¹ vaatetuksesta, johon hän on pukeutunut. Itse on yksi, miten hänen ilmenemismuotonsa vaihtelevatkin hänen toimiessaan aineen eri muotojen välityksellä. On tietysti totta, että on vain Yksi Itse sanan täydellisimmässä merkityksessä, ja kuten valonsäteet liekehtivät auringosta, Itset, jotka ovat todellisia ihmisiä, ovat kaikki korkeimman Itsen säteitä, ja jokainen Itse kuiskaa: ”Minä olen Se”. Mutta kun tehtäväämme varten erotamme yhden ainoan säteen, voimme sitä erillisenä tarkastellessamme painottaa myös sen omaa luontaista yksilöllisyyttä, vaikka tämä yksilöllisyys voi olla sen muotojen peittävä. Tietoisuus on yksikkö ja siinä suorittamamme jaotukset tehdään joko opiskelutarkoituksessa tai ne ovat aistiharhoja, jotka johtuvat havaintokykymme rajoittuneisuudesta niistä välineistä johtuen, joiden kautta se toimii alemmissa maailmoissa. Tosiasia, että Itsen ilmentyminen johtuu sen kolmesta aspektista, tietämisestä, tahtomisesta ja toimeenpanosta – joista ajatukset, halut ja teot saavat erikseen alkunsa – älköön sokaisko meitä toiselta tosiasialta, ettei ole olemuksen jakautumista; Itse kokonaisuutena tietää, tahtoo ja toimii. Nämä toiminnot eivät myöskään ole kokonaan erillisiä; kun Itse tietää, se myös toimii ja tahtoo; kun se toimii, se myös tietää ja tahtoo; kun se tahtoo, se myös toimii ja tietää. Yksi toiminnoista on vallitseva, vieläpä joskus siinä määrin, että se peittää muut. Mutta

¹ Itse (isolla kirjaimella) on kuolematon yksilöllisyys, ei-itse on persoonallisuus. – Suom. toim.

jopa syvimmissä tietämiseen keskittymisessä – näistä kolmesta eniten erillään olevassa toimintamuodossa – on aina mukana ilmentymätön toiminta ja tahto, jotka ovat erotettavissa huolellisen analyysin avulla.

Olemme kutsuneet näitä Itsen kolmea ilmenemis-
muotoa Itsen kolmeksi aspektiksi. Lisäselvitys voi aut-
taa ymmärtämään niitä. Kun Itse on toimeton, pystyy
tietoaspekti omaksumaan minkä tahansa esitetyn koh-
teen sisällön. Kun Itse on keskittynyt, syventynyt tilan
siirtymiseen, ilmenee tahdon aspekti. Kun Itse panee
energian liikkeelle tavoittaakseen sille esitetyn koh-
teen, ilmenee toiminnan aspekti. Näin havaitaan, että
nämä kolme olemuspuolta eivät ole erillisiä Itsen
osasia eivätkä kolme toisiinsa yhtynyttä osaa, vaan että
on olemassa yksi jaoton kokonaisuus, joka ilmenee
kolmella eri tavalla.

Itsen perusteellista selvittämistä on tämän parem-
min vaikea ilmaista. Itse on tuo tietoinen, tunteva, aina
läsnäoleva Yksi, joka tietää olevansa meissä jokaises-
sa. Kukaan ihminen ei voi koskaan ajatella itseään ei-
olentona tai määritellä itseään ”minä en ole” -
tietoisuuteen kuuluvaksi. Bhagavan Das sanoo siitä:

Itse on elämän välttämätön ensimmäinen perus-
ta... Vachaspati-Mishran sanoin, hänen komment-
taareissaan (Bhamati) Shankaracharyan Shariraka-
Bhashyalle: ”Kukaan ei epäile: ’Olenko minä?’ tai
’Enkö minä ole?’”²

Itsen vakuutus ”Minä olen” edeltää kaikkea muuta
ja pysyy selviönä. Mikään todiste ei voi vahvistaa sitä.
Mikään vastaväite ei voi heikentää sitä. Sekä todiste
että vastatodiste kohtaavat toisensa käsitteessä ”Minä

² *The Science of the Emotions*, s. 20.

olen”, pelkän olemassaolon erittelemättömässä tunteessa, jota sellaisenaan ei voida määritellä muuten kuin korostavana tai vähentävänä ominaisuutena. ”Minä olen enemmän” on mielihyvän ilmaus. ”Minä olen vähemmän” on tuskan ilmaus.

Kun tarkkailemme tätä ”Minä olen”, havaitsemme sen ilmaisevan itseään kolmella eri tavalla: (a) ei-itsen sisäinen heijastus, TIETO, ajatusten perusta; (b) sisäinen keskittyminen, TAHTO, halujen perusta; (c) ulkoisen toimeenpano, ENERGIA, tekojen perusta; ”Minä tiedän” tai ”Minä luulen”, ”Minä tahdon” tai ”Minä haluan”, ”Minä ryhdyn toimimaan” tai ”Minä teen”. Näissä kolmessa jaoton Itse vakuuttaa ”Minä olen”. Kaikki vakuutukset voidaan luokitella johonkin näistä kolmesta pääkohdasta. Itse ilmenee maailmassamme vain näillä kolmella tavalla. Kuten kaikki värit muodostuvat kolmesta pääväristä, samoin Itsen lukemattomat ilmenemismuodot kaikki muodostuvat tahdosta, energiasta ja tiedosta.

Itse tahtovana, Itse toimivana ja Itse tietävänä – on ikuisuudessa oleva Yksi ja siis myös yksilöllisyyden perusta ajassa ja paikassa. Tarkoituksenamme on tutkia ajatuspuolen Itseä tietävänä – Itsen ilmennyksenä.

Ei-Itse tiedettynä

Itse, jonka ”luonne on tieto”, havaitsee suunnattoman määrän muotoja kuvastuneena itsessään. Kokeemuksesta se oppii, ettei se voi tietää, toimia ja tahtoa niissä tai niiden kautta. Se huomaa, että nämä muodot eivät taivu sen valvontaan, kuten se muoto, josta se ensin tulee tietoiseksi ja jonka Itse (vahingossa ja kuitenkin välttämättä) oppii samastamaan itseensä. Itse

tietää, mutta nuo muodot eivät ajattele; se tahtoo, mutta ne eivät osoita mitään halua; se toimii eivätkä ne vastaa millään liikkeellä. Itse ei voi sanoa *niissä* ”tiedän”, ”toimin”, ”tahdon”. Vähitellen se käsittää, että ne ovat siitä erillisiä muita itsejä, mineraali-, kasvi-, eläin-, ihmis- ja yli-ihmismuotoja ja se yleistää ne kaikki laajasisältöiseen termiin ei-itse, hahmoon, jossa se ei esiinny erillisenä Itsenä, jossa se ei tiedä, toimi ja tahdo. Kysymykseen: ”Mikä on ei-itse?” se vastaa siis sanoen:

”Kaikki missä minä en tiedä, tahdo ja toimi.”

Ja vaikka se haluaa vilpittömästi yhtämittaisessa tutkiskelussa todeta, että sen käyttövälineet toinen toisensa jälkeen – lukuun ottamatta hienointa ainetta, joka tekee sen Itseksi – ovat osia ei-itsestä, ovat ne silti tiedon kohteita, siis tiedetyt eikä tiedostaja, niin käytännöllisesti katsoen sen vastaus on oikea. Todellisuudessa se ei voi koskaan tajuta ollessaan erossa itsestään tätä hienointa ainetta, joka tekee sen erilliseksi Itseksi, sillä sen vaikutus on välttämätön tuolle erillisyydelle ja sen tiedostaminen ei-itsenä olisi sulautumista kaikkeuteen.

Tietäminen

Jotta Itse voisi olla tiedostaja ja ei-itse tiedetty, niiden välille on vakiinnutettava määrätty yhteys. Ei-itsen on vaikutettava Itseen ja Itsen on vastaavasti vaikutettava ei-itseen. Näiden kahden välillä on esiinnyttävä vuorovaikutusta. Tietäminen on Itsen ja ei-itsen välillä oleva yhteys ja tuon yhteyden luonne on oleva aiheemme seuraava kohde, mutta ensin on tajuttava selvästi, että tietäminen on *yhteys*. Se on käsitettävä kah-

denlaisena, Itsen tietoisuutena ja ei-itsen tiedostamisena – ja näiden kahden vastakkaisen vuorovaikutuksen läsnäolo on tiedolle välttämätön.

Tiedostaja, tiedetty ja tietäminen – nämä kolme kuuluvat yhteen, mikä on ymmärrettävä, mikäli ajatusvoima suunnataan sen oikeaan tarkoitukseen, maailman auttamiseen. Läntisen terminologian mukaan mieli on subjekti, joka tietää; objekti on se josta tiedetään; suhde niiden välillä on tietäminen. Meidän on ymmärrettävä tiedostajan ja tiedetyn luonne sekä niiden välillä vallitsevan yhteyden luonne ja miten tuo yhteys muodostuu. Kun käsitämme nämä seikat, silloin otamme todella askeleen kohti itsetuntemusta, joka on viisautta. Silloin kykenemme todella auttamaan ympärillämme olevaa maailmaa. Me tulemme auttajiksi ja vapauttajiksi; tämä on viisauden todellinen päämäärä, ja rakkauden tulen sytyttämänä se voi kohottaa maailman pois kurjuudesta tietoon, jossa kaikki tuska lakkaa ikiajoiksi. Tämä on opiskeluaiheemme. Sen kansan kirjoissa, joka omistaa varhaisimman ja kuitenkin syvimmän ja hienoimman psykologisen tiedon, on kerrottu, että filosofia on lopettava tuskan. Sen puolesta tiedostaja ajattelee. Sitä tietoa etsitään jatkuvasti. Tuskan poistaminen on filosofian lopullinen tavoite, eikä kyseessä ole todellinen viisautta, jollei se johda RAUHAN löytämiseen.

1. Ajatuksen luonne

Ajatuksen luonnetta voidaan tarkastella kahdesta näkökulmasta: tietoisuuden taholta, joka on tieto, tai sen muodon taholta, jonka avulla tuo tieto saavutetaan. Muodolla on taipumus muutoksiin ja se mahdollistaa tiedon saavuttamisen. Tämä mahdollisuus on johtanut kahteen äärimmäisyyteen filosofiassa, joita kumpaakin on vältettävä, koska ne jättävät huomioon ottamatta toisen puolen ilmennyttä elämää. Toinen pitää kaikkea tietoisuutena jättäen huomioon ottamatta muodon olennaisuuden tajuntaa ehdollistavana, muodon mahdolliseksi tekevänä. Toinen pitää kaikkea muotona jättäen huomioon ottamatta sen, että muoto voi olla olemassa vain sitä elävöittävän elämän avulla. Muoto ja elämä, aine ja henki, käyttöväline ja tietoisuus ovat erottamattomat ilmennyksessä ja ovat SEN jaottomia aspekteja, mistä kaikki on peräisin. SE ei ole tietoisuus eikä sen käyttöväline vaan kummankin JUURI. Filosofia, joka yrittää selittää kaiken muotojen perusteella jättäen huomioon ottamatta varsinaisen elämän, tulee kohtaamaan kysymyksiä, joita on hyvin vaikea ratkaista. Filosofia, joka yrittää selittää kaiken elämän avulla sulkien pois muodot, havaitsee olevansa silmätysten ylipääsemättömän muurin kanssa. Lopullinen vastaus tähän kysymykseen on, että tietoisuus ja sen käyttöväline, elämä ja muoto, henki ja aine ovat ehdottoman olemassaolon kahden olemuksen tilapäisiä ilmauksia, jotka tunnetaan vain niiden ilmetessä juurihenkenä – (hindut kutsuvat sitä nimellä pratyagâtma) abstraktisena olemisena, abstraktisena logoksena – josta ovat lähtöisin kaikki yksilölliset itset, ja juuriaineena (mûlaprakriti), joka synnyttää muodot. Aina kun ilmeneminen

tapahtuu, tämä juurihenki synnyttää kolminkertaisen tietoisuuden ja tämä juuriaine kolminkertaisen aineen; näiden takana on yksi todellisuus, joka on ehdolliselle tietoisuudelle aina käsittämätön. Kukka ei näe juurta, josta se kasvaa, vaikka koko sen elämä nousee siitä, ja jota ilman se ei voisi elää.

Itsellä tiedostajana on tunnusomaisena tehtävänä ei-itsen mielessään kuvastaminen. Samoin kuin valonsäteet heijastuvat kohteesta herkkään peiliin ja aiheuttavat muunnoksia kohtaamassaan aineessa siten, että kohteen kuva voidaan havaita, samoin suhtautuu Itse tiedon aspektissaan kaikkeen ulkonaiseen. Sen käyttövälineenä on pallo, johon Itse vastaanottaa ei-itseltä Yhden Itsen heijastuneet säteet saaden tämän pallon pinnalle ilmenemään kuvia, jotka ovat heijastuksia siitä, mikä ei ole se itse. Tiedostaja ei tajua asioita siinänsä tietoisuutensa ensi vaiheissa. Hän havaitsee vain ne kuvat, jotka ei-itsen toiminta on aiheuttanut hänen käyttövälineensä herkälle pinnalle, ulkoisen maailman valokuvat. Tämän vuoksi on mieltä, tiedostavan itsen käyttövälinettä, verrattu kuvastimeen, jossa nähdään kaikkien sen eteen sattuneiden kohteiden kuvat. Emme tiedosta asioita sellaisinaan, vaan yksinomaan niiden aiheuttaman vaikutuksen tajunnassamme. Mieleemme ei havaitse kohteita vaan kohteiden kuvia. Kohteet näkyvät kuvastimessa, mutta nuo kohteet ovat vain kuvia, illuusioita, jotka aiheutuvat kohteista heijastuneista valonsäteistä eivätkä ole varsinaiset kohteet. Samoin mieli tajuaa ulkoisen maailman tietämisessään vain harhakuvat eikä asioita sellaisinaan.

Tiedostaja tajuaa nämä käyttövälineen muodostamat kuvat varsinaisina kohteina. Tämä havaitseminen on hänen niistä itsessään tekemä toisinto. Niinpä kuvastimen analogia ja heijastus-sanan käyttö edellisessä kap-

paleessa ovat hiukan harhaanjohtavia, sillä mielen kuva on *toisinto eikä heijastuskuva* kohteesta, joka sen aiheuttaa. Mielen sisältö tulee todella havaitsemansa kohteen kaltaiseksi, ja tämä kaltaisuus vuorostaan ilmenee tiedostajalle uudelleen. Kun hän näin muuntelee itseään ulkoisen kohteen kaltaiseksi, sanotaan, että hän *tietää* sen, mutta tarkastelemassamme tapauksessa se, mitä hän tietää, on vain kohteen aiheuttama kuva hänen käyttövälineessään eikä kohde itse. Ja tämä mielikuva ei ole täydellinen *toisinto* syystä, joka selviää seuraavassa luvussa.

”Mutta onko aina näin?” voidaan kysyä. ”Emmekö koskaan tiedä itse asioita?” Tämä kysymys pakottaa meidät välttämättä erottamaan toisistaan tietoisuuden ja sen aineen, jossa tietoisuus toimii. Tämän toimenpiteen avulla voimme löytää vastauksen ihmismieltä koskevaan luonnolliseen kysymykseen. Kun tietoisuus on pitkän kehityksen aikana saavuttanut kyvyn luoda itsessään uudestaan kaiken ulkopuoleltaan olevan, niin aineen verho jossa se on toiminut katoaa, ja tietoisuus joka on tieto samastaa Itsensä kaikkiin Itseihin, joiden keskuudessa se on kehittynyt, ja näkee ei-itsenä vain aineen, joka on samalla tavalla yhteydessä jokaisen Itsen kanssa erikseen. Se on ”päivä ole kanssamme” -yhteys, joka on kehityksen riemuvoitto, kun tietoisuus tajuaa itsensä ja muut ja tietää muut Itsenä. Luonnon samaisuudella saavutetaan täydellinen tieto ja Itse käsittää sen ihmeellisen tilan, jossa yksilöllisyys ei tuhoudu eikä muisti katoa, vaan jossa eriytyminen kohottaa määränpänsä ja tiedostaja, tietäminen ja tieto ovat yhtä.

Tällä hetkellä tämä Itsen ihmeellinen luonne kehittyy meissä tiedon välityksellä. Meidän on opiskeltava oppiaksemme ymmärtämään ajatuksen luonteen, ja on

välttämätöntä nähdä selvästi sen illusorinen puoli voidaksemme käyttää illuusiota hyväksemme sen voittamiseksi. Tutkikaamme nyt, miten tietäminen – tiedostajan ja tiedetyn välinen suhde – syntyy. Tämä johtaa meidät näkemään selvemmin ajatuksen luonteen.

Tiedostajan, tietämisen ja tiedetyn välinen yhteys

Värähtely-sana on tulossa yhä enemmän läntisen tutkimuksen avainsanaksi, niin kuin se on jo kauan ollut idässä. Liike on kaiken alku. Elämä on liikettä, tietoisuus on liikettä. Ja aineeseen vaikuttava liike on juuri värähtelyä. Yksi, kaikki, me ajattelemme niitä muuttumattomina, joko absoluuttisena liikkeenä tai liikkumattomuutena, koska suhteellista liikettä ei voi olla Yhdessä. Ainoastaan milloin on erilaistumista tai osia, voimme ajatella sitä, mitä kutsumme liikkeeksi. Liike on paikan muutos ajan muuttuessa. Kun Yhdestä tulee monta, syntyy liike; se on terveyttä, tietoisuutta, elämää, kun se on rytmisen ja säännöllinen; kuten se on sairautta, tiedottomuutta, kuolemaa ollessaan vailla rytmiä, epäsäännöllinen. Elämä ja kuolema ovat kaksoset, molemmat samalla tavoin syntyneet liikkeestä, joka on ilmennys.

Liikkeen on ilmennyttävä, kun Yksi tulee moneksi. Sillä kun kaikkialla läsnäoleva ilmenee erillisinä osina, on loputtoman liikkeen kuvattava kaikkiallista läsnäoloa tai, toisin sanoen, oltava sen heijastus tai kuva aineessa. Aineen olemus on erillisuus, kuten hengen olemus on ykseys, ja kun kaksi ilmenee Yhdessä, kuten kerma maidossa, tuon Yhden kaikkiallisen läsnäolon heijastus aineen moninaisuudessa on loputonta

liikettä. Absoluuttinen liike – jokaisen liikkuvan yksikön läsnäolo tilan joka kohdassa joka hetki – vastaa lepoa, jolloin katsotaan vain toisella tavoin, siis aineen näkökulmasta henkisen sijaan. Hengen näkökulmasta katsottuna on aina Yksi, aineen näkökulmasta on aina monta.

Tämä loputon liike ilmenee rytmisenä liikuntana, värähtelynä aineessa, joka ilmentää sitä, kunkin jîvan eli tietoisuuden erillisen yksikön ollessa aineen ympäröimän seinän eristämä muista jîvoista.³ Kukin jîva tulee lisäksi olennoiksi eli verhotuksi aineen lukuisiin vaatteisiin. Koska nämä aineen verhot värähtelevät, ne välittävät värähtelynsä ympäröivään aineeseen, tällaisen aineen tullessa välittäjäksi, jossa värähtelyt kulkevat ulospäin. Tämä välittäjä vuorostaan siirtää värähtelysääkykset toista jîvaa ympäröiviin verhoihin ja panee siten tuon jîvan värähtelemään ensimmäisen tavoin. Tässä värähtelyjen sarjassa – alkaen yhdestä jîvasta värähtelysarjan muodostuttua jîvaa ympäröivässä kehossa, joka lähettää sen liikkeelle kohti ympäröivää välittävää ainetta, ollen sen välityksellä yhteydessä toiseen kehoon ja tuosta toisesta kehosta siinä olevaan jîvaan – on värähtelyjen ketju, jonka avulla toinen tuntee toisen. Jälkimmäinen tuntee ensimmäisen, koska se muodostaa tämän itsessään uudelleen ja siten kokee samoin kuin se. Ja kuitenkin se kokee eri tavalla. Sillä toinen jîvamme on jo värähtelevässä tilassa, ja saatuaan sysäyksen ensimmäiseltä sen liiketila ei ole tuon sysäyksen yksinkertaista toistoa, vaan sen oman alkuperäisen liikkeen yhdistymistä ulkoapäin siihen tulevaan, ja tämän vuoksi se ei ole edellisen täydellinen toisinto. Samankaltaisuudet tulevat yhä tarkemmiksi,

³ Jîva = monadi eli âtma-buddhi. – Suom. toim.

mutta samuus välttää meitä ovelasti niin kauan kuin verhot ovat olemassa.

Tämä värähtelyjen peräkkäisyys on usein havaittavissa luonnossa. Liekki on värähtelytoiminnan keskus siinä eetterissä, jota kutsumme kuumuudeksi. Nämä värähtelyt tai lämpöaallot saattavat ympäröivän eetterin itsensä kaltaisiksi aalloiksi ja nämä muuttavat eetterin lähellä olevassa raudan palasessa samanlaisiksi aalloiksi. Raudan osaset värähtelevät niiden vaikutuksesta ja siten rauta kuumenee vuorostaan ja on osaltaan kuumuuden lähde. Samalla tavoin kulkevat värähtelysarjat yhdestä jïvasta toiseen, ja tietoisuusverkko yhdistää kaikki olennot keskenään.

Fyysisessä luonnossa kutsumme värähtelyjen eri sarjoja eri nimillä sanoen yhtä laatua valoksi, toisia kuumuudeksi, sähköksi tai ääneksi jne. Kuitenkin kaikki ovat saman luonteisia. Ne kaikki ovat liikkeen muotoja eetterissä,⁴ joskin niiden nopeus ja aaltopituus vaihtelevat. Ajatukset, halut ja toiminnot, tiedon, tahdon ja energian aktiiviset ilmennykset aineessa ovat kaikki saman luonteisia, so. värähtelyjen aikaansaamia, mutta eroavat ulkonaisesti värähtelyjensä erilaisuuden vuoksi. On olemassa erityistä ainetta oleva, määrätynluonteinen värähtelyjen sarja, jota kutsumme ajatusvärähtelyksi. Erästä sarjaa kutsumme haluvärähtelyksi ja toista taas toimintavärähtelyksi. Nämä nimet kuvaavat luonnon tiettyjä todellisuuksia. Tietynlainen eetteri alkaa värähdellä ja sen värähtelyt vaikuttavat silmiimme; kutsumme liikettä valoksi. On olemassa paljon hienompi värähtelevä eetteri, johon mieli vastaa, ts. havaitsee sen, ja kutsumme tuota liikettä ajatukseksi. Meitä ympäröi tiheydeltään eriasteinen aine, ja kut-

⁴ Ääni on myös ensi sijassa eetteristä värähtelyä.

summe siinä tapahtuvia liikkeitä, kuten ne vaikuttavat meihin, kuten karkeitten ja herkkien ruumiittemme elimet vastaavat niihin. Nimitämme tiettyä silmään vaikuttavaa liikettä valoksi. Nimitämme tiettyä toiseen elimeen, mieleen vaikuttavaa liikettä ajatukseksi. Näkeminen tapahtuu, kun valoeetteri sinkoutuu aaltona kohteesta silmään. Ajatteleminen tapahtuu, kun ajatuseetteri liikkuu aaltona kohteen ja mielen välillä. Toinen ei ole sen arvoituksellisempi kuin toinenkaan.

Kun olemme tekemisissä mielen kanssa, havaitsemme, että ajatusaaltojen sysäykset aiheuttavat muutokset mielen aineiston ryhmittelyssä ja että konkreettisesti ajattelussa koemme alkuperäiset sysäykset jälleen ulkoapäin. Tiedostaja havaitsee aktiivisuutensa näissä värähtelyissä, ja kaikki, mihin ne voivat vastata, siis kaikki, minkä ne voivat palauttaa mieleen, on tietoa. Ajatus on tiedostajan mielessä tapahtuva toisinto siitä, mikä ei ole tiedostaja, ei ole Itse. Se on aaltoliikkeiden yhdistelmän aiheuttama kuva, aivan kirjaimellisesti kuva. Osa ei-itseä värähtelee ja kun tiedostaja värähtelee vastaukseksi, tuo osa tulee tajutuksi. Niiden välillä värähtelevä aine tekee tietämisen mahdolliseksi saattamalla ne kosketuksiin toistensa kanssa. Täten tiedostajan, tiedetyn ja tietämisen välinen yhteys on luotu ja säilyy.

2. Harhan luoja

”Tultuaan välinpitämättömäksi aistimusten kohteille oppilaan on etsittävä aistien *râjâ*, ajatusten tuottaja, se joka herättää harhan.”

”Mieli on suuri todellisuuden tappaja.”

Näin on kirjoitettu H.P.B:n *Kultaisten ohjeiden kirjasta* kääntämässä katkelmissa⁵, tuossa erinomaisessa proosarunossa, joka on yksi hänen parhaita lahjojaan maailmalle. Eikä mielelle ole tarkoituksenmukaisempaa sanaa kuin ”harhan luoja”.

Mieli ei ole tiedostaja ja se olisi erotettava siitä ehdottomasti aina. Monet opiskelijaa sotkevat sekaannukset ja vaikeudet aiheutuvat siitä, ettei hän muista erottaa toisistaan sitä, joka tietää, ja mieltä, joka on hänen työvälineensä tietoa hankittaessa. Kyseessä olisi samanlainen sekaannus, jos kuvanveistäjä samastettaisiin talttaan.

Mieli on pohjimmiltaan kahtalainen ja aineellinen. Se muodostuu toisaalta hienoa ainetta olevasta verhosta, jota kutsutaan syyruumiiksi ja manakseksi, abstraktiseksi mieleksi, sekä toisaalta karkeammasta verhosta, jota kutsutaan mentaaliruumiiksi ja manakseksi, konkreettiseksi mieleksi.⁶ Manas itsessään on atomisen aineen heijastus siitä Itsen puolesta, joka on tieto. Tämä

⁵ Nimeltään *Hiljaisuuden ääni*. Lainaus sivulta 17 (e-kirja, 15).

⁶ H.P. Blavatsky sanoo *Teosofian avaimessa*: ”Kun se (inhimillinen sielu eli manas) on erottamattomasti yhdistynyt åtmaan ja buddhiin (henkinen sielu), sitä sanotaan henkiseksi minäksi ja tajiasiksi, loistavaksi. Tämä on todellinen yksilöllisyys eli jumallainen ihminen.” Syyruumis ja manas yhdistyneenä eivät kuulu mielen alueeseen, vaan ihmisen kuolemattomaan henkeen. – Suom. huom.

mieli rajoittaa jïvaa, joka itsetietoisuuden lisääntyessä huomaa olevansa joka puolelta sen kahlehtima. Kuten ihminen pukiessaan ylleen paksut hansikkaat jotain tiettyä tarkoitusta varten huomaa, että hänen kätensä menettävät silloin paljon tunto- ja kosketusherkkyyttä, kykyä poimia pieniä esineitä ja että ne pystyvät tarttumaan vain isoihin esineisiin ja tuntemaan kunnan töytäisyjä, samoin käy tiedostajan, kun hän pukee mielen ylleen. Käsi on siinä yhtä hyvin kuin käsinekin, mutta sen kyvyt ovat huomattavasti pienentyneet; tiedostaja on olemassa yhtä hyvin kuin mielikin, mutta hänen ilmaisukykynsä on suuresti rajoittunut.

Rajoitamme käsitteen mieli seuraavassa kappaleessa edustamaan vain konkreettista mieltä – mentaaliruumista ja manasta.

Mieli on tulos menneistä ajatuksista, ja nykyiset ajatukset muovailevat sitä jatkuvasti. Se on tarkalleen rajattu ja sillä on tietyt kyvyt ja kyvyttömyydet, voima ja heikkous, jotka ovat seuraus edellisten elämien teoista. Se on sitä miksi me olemme sen tehneet. Voimme muuttaa sitä vain hitaasti, emme voi voittaa sitä tahdonponnistuksella, emme työntää sitä syrjään, emmekä silmänräpäyksessä raivata pois puutteellisuuksia. Se on juuri meidän käyttööme kuuluva ja muokattu osa ei-itseä, ja vain sen avulla voimme tietää.

Kaikki menneitten ajatustemme tulokset ovat mukamme mielenä. Kullakin mielellä on oma värähtelynopeutensa, oma värähtelypiirinsä. Mieli on jatkuvassa liikkeessä aiheuttaen aina muuttuvia kuvasarjoja. Jokainen meihin ulkoapäin tuleva vaikutus joutuu tälle jo aktiiviselle alueelle. Olemassa olevien värähtelyjen joukko muovaa uusia saapujia ja päinvastoin. Seuraus ei sen takia ole uuden värähtelyn täsmällinen toisinto vaan sen yhdistelmä jo edeltäneiden värähtelyjen kans-

sa. Lainatkaamme jälleen kuvausta valosta. Jos pidämme punaista lasia silmiemme edessä ja katsomme vihreitä kohteita, ne näyttävät meistä mustilta. Värähtelyt, jotka antavat meille aistimuksen vihreästä, ehkäisevät ne värähtelyt, jotka aiheuttaisivat punaisen aistimuksen, ja silmä erehtyy näkemään kohteen mustana. Samoin näemme kohteen mustana, jos katsomme sinistä esinettä keltaisen lasin läpi. Kummassakin tapauksessa värillinen välittävä aine aiheuttaa vaikutelman väristä, joka eroaa paljaalla silmällä katsotun kohteen väristä. Jopa katsoessaan esineitä paljaalla silmällä ihmiset näkevät ne jossain määrin erilaisina, sillä silmä itse muuttaa vastaanottamiaan värähtelyjä enemmän kuin monet ihmiset kuvittelevatkaan. Mielen vaikutus välittäjänä, jonka avulla tiedostaja katselee ulkoista maailmaa, muistuttaa paljon värillisen lasin aiheuttamaa vaikutusta lasin läpi nähtyjen kohteiden väreihin. Tiedostaja on yhtä tietämätön tästä mielen vaikutuksesta kuin ihminen, joka ei olisi koskaan katsellut muuten kuin punaisten tai sinisten lasien läpi, olisi tietämätön niiden aiheuttamista muutoksista maiseman väreihin.

Juuri tässä pintapuolisessa ja silmiinpistävässä merkityksessä mieltä kutsutaan ”harhan luojaksi”. Se antaa meille vain vääristyneitä kuvia, yhdistelmän itsestä ja ulkoisesta kohteesta. Paljon syvemmissä merkityksessä se on todella ”harhan luoja”, jossa jopa nämä vääristyneet kuvat ovat vain näennäisiä eivätkä reaalisia kuvia; mieli antaa meille vain varjokuvien varjokuvia. Mutta meille riittää nyt sen oman luonteen aiheuttamisen harhojen tutkiminen.

Käsityksemme maailmasta olisivat kovin erilaiset, jos voisimme tajuta sen sellaisena kuin se on, vieläpä sen ilmiöllisestä näkökulmasta, mielen muokkaamien

värähtelyjen asemesta. Tämä ei suinkaan ole mahdollonta, vaikkakin siihen pystyvät vain ne, jotka ovat jo edistyneet pitkälle mielen hallinnassa. Mielen värähtelyt voidaan tyynnyttää siten, että tietoisuus vetäytyy siitä pois; ulkoapäin tullut sysäys hahmottaa sitten kuvan, joka vastaa täsmälleen sitä itseään, värähtelyjen laadun ja määrän ollessa aivan samat kuin kohteessa eivätkä tarkkailijan värähtelyjen sekoittamat. Tai, tietoisuus voi mennä eteenpäin ja olennoida havaitun kohteen ja niin kokea selvästi sen värähtelyt. Kummasakin tapauksessa saavutetaan todellinen tieto muodosta. Noumena-maailmassa voidaan myös tuntea käsite, josta muoto ilmentää fenomenalisen puolen, mutta vain kun tietoisuus toimii syyruumiissa, konkreettisen mielen tai alempien käyttövälineiden estämättä.

Että tiedämme vain vaikutelmamme esineistä emmekä esineitä sellaisinaan, paitsi tapauksissa joista juuri oli puhe, on eräs totuus, jolla on tärkeä merkitys, kun se koskee käytännön elämää. Se opettaa vaatimattomuutta ja varovaisuutta sekä valmiutta uusien käsitteiden omaksumiseen. Kadotamme vaistomaisen varmuutemme havaintomme paikkansa pitävydestä ja opimme mieluummin analysoimaan itseämme kuin tuomitsemaan muita.

Valaiseva esimerkki auttaa ehkä ymmärtämään tämän selvemmin. Tapaan ihmisen, jonka värähtelyliike osoittautuu tavallaan omaani täydentäväksi. Kun tapamme, tukahdutamme toinen toisemme. Tästä syystä emme pidä toisistamme, emme näe mitään toisissamme ja ihmettelemme kumpikin, miksi Se-ja-se luulee toista niin älykkääksi, kun me taas pidämme toinen toistamme niin luonnottoman tyhjänä. Jos nyt olen saavuttanut hiukan itsetuntemusta, tarkistan omalta osaltani tämän ihmettelyn. Sen sijaan että ajattelisin

toisen olevan typerä, kysyn itseltäni: ”Mitä minusta puuttuu, kun en voi vastata hänen värähtelyihinsä? Värähtelemme kummatkin, ja jos en voi käsittää hänen elämäänsä ja ajatuksiaan, se johtuu siitä, että en osaa toistaa hänen värähtelyjään. Miksi tuomitsisin hänet, kun en edes tunne häntä, niin kauan kuin en muuta itseäni riittävästi vastaanottaakseni hänet?” Emme voi paljon muuttaa muita, mutta voimme huomattavasti muuttaa itseämme, ja meidän olisi jatkuvasti yritettävä laajentaa vastaanottokykyämme. Meidän on tultava valkoisen valon kaltaisiksi, jossa kaikki värit ovat läsnä. Se ei vääristä mitään, koska se ei hylji mitään ja sillä on kyky vastata kaikille. Voimme mitata valkoisuuteen lähestymistämme kyvyllämme vastata mitä erilaisimmille luonteille.

Mentaaliruumis ja manas

Voimme nyt ryhtyä tarkastelemaan mielemme rakennetta tajunnan työvälineenä sen suhteessa tiedostajaan ja nähdä, mikä tämä rakenne on, miten olemme käyttäneet mieltämme ennen ja miten voimme muuttaa sitä nykyisin.

Elämän kannalta tarkastettuna mieli on manas, ja manas on heijastus kolmannen – eli mentaalisen – tason atomisessa aineessa itsen havaintopuolesta – Itsetä tiedostajana.

Muodon tasolla se esittää kahta aspektia, jotka edellyttävät kumpikin erikseen manaksen toimintaa tietoisuuden toimiessa mentaalitasolla. Nämä aspektit johtuvat tason aineen ryhmittymisestä atomisen värähtelykeskuksen ympärille. Kutsumme tätä ainetta sen luonteen ja käyttäytymisen takia ajatusaineeksi. Se

muodostaa yhden suuren avaruuden piirin tunkeutuen kauttaaltaan astraalisen ja fyysisen aineen läpi ja on olemassa seitsemällä alatasolla kuten aineen tilat fyysisellä tasolla. Se vastaa pääasiassa niihin värähtelyihin, jotka tulevat siitä itsen aspektista, joka on tieto, ja tämä puoli antaa sille sen erityisen luonteen.

Ensimmäinen – ja korkeampi mielen muodon puolella oleva aspekti on se jota sanotaan syyruumiiksi. Se muodostuu aineesta, joka on mentaalitason viidenneltä ja kuudennelta alatasolta vastaten fyysisen tason hienompaa eetteriä. Kehityksen nykyvaiheessa tämä syyruumis on melko vähän kehittynyt useimmissa ihmisissä, koska ulkoisiin kohteisiin suunnatut mentaaliset toiminnot eivät vaikuta siihen, ja voimme jättää sen siksi syrjään toistaiseksi. Se on itse asiassa abstraktisen ajattelun työväline.

Toista aspektia kutsutaan mentaaliruumiiksi. Se muodostuu ajatusaineesta, joka kuuluu mentaalitason neljälle alemmalle tasolle vastaten alinta eetteriä ja aineen kaasumaisia, nestemäisiä ja kiinteitä tiloja fyysisellä tasolla. Sitä voidaan hyvin kutsua karkeammaksi mentaaliruumiiksi. Mentaaliruumiit ovat muodostuneet seitsemästä merkittävästä perustyyppistä, joista kukin sisältää muotoja kehityksen joka tasolla ja kaikki kehittyvät samojen lakien alaisina. Näiden lakien ymmärtämiseksi ja noudattamiseksi on hidas luonnollinen kehitys muutettava vapaan tahdon määräämän älyn ohjaamaksi nopeaksi kasvuksi. Tästä johtuu niiden opiskelun syvällinen merkitys.

Mentaaliruumiin muodostaminen ja kehittäminen

Tietoisuus luo käyttövälineensä menetelmällä, joka olisi tajuttava selvästi, sillä jokainen päivä ja tunti elämässä antaa tilaisuuden sen tehokkaaseen käyttöön. Olimme sitten valveilla tai unessa, rakennamme aina mentaaliruumistamme. Sillä kun tajunta värähtelee, se vaikuttaa sitä ympäröivään ajatusaineeseen ja jokainen tajunnan värähtely, oli se sitten vaikkapa ohimenevä ajatus, vetää mentaaliruumiiseen joitakin osasia ajatusaineesta ja karistaa siitä pois toisia osasia. Tämä johtuu värähtelystä niin kauan kuin on kyse käyttövälineestä – mentaaliruumiista. Mutta ei pitäisi unohtaa, että tietoisuuden *olemus* alituisesti samastaa itsensä ei-itseen ja yhtä alituisesti pitää puoliaan torjumalla ei-itsen. Tietoisuus *sisältää* vuorottelevan vakuuttelun ja torjunnan ”Minä olen tämä” ja ”Minä en ole tämä”. On siis kyse liikkeestä, joka aiheuttaa aineessa sen puoleensa vetämisen ja pois työntämisen ja jota kutsumme värähtelyksi. Ympäröivä aine alkaa myös aaltoilla toimien näin muihin tietoisuuksiin vaikuttavana välittäjänä.

Näin määräytynyt aineen hienous tai karkeus johtuu tietoisuuden aiheuttamien värähtelyjen laadusta. Puh-
taat ja jalot ajatukset luovat nopeita värähtelyjä ja voivat vaikuttaa ainoastaan ajatusaineen harvoihin ja hienoihin osasiin. Karkeammat osat pysyvät koskemattomina eivätkä kykene värähtelemään tarvittavan nopeasti. Kun tällainen ajatus saa mentaaliruumiin värähtelemään, karkeamman aineen osat irtoavat kehosta ja hienommat aineosaset ottavat niiden paikan ja näin hienommat aineet muovaavat mentaaliruumista. Alhaiset ja huonot ajatukset vetävät samalla tavoin mentaali-

ruumiiseen karkeampia aineita, jotka sopivat niiden ilmaisuun ja nämä ainekset torjuvat ja ajavat ulos hienompia aineita.

Täten tietoisuuden värähtelyt työntävät alituisesti pois jotain ainelaatua ja muodostavat toista. Tästä seuraa välttämättä, että kykymme vastata ulkoapäin saapuviin ajatuksiin määräytyy niiden aineiden mukaan, joista olemme menneisyydessämme rakentaneet mentaaliruumiimme. Jos mentaaliruumiimme muodostuvat hienoista aineista, karkeat ja pahat ajatukset eivät saa meiltä vastakaikua eivätkä voi sen takia aiheuttaa vahinkoa. Jos taas ne rakentuvat karkeista aineista, jokainen ohikulkija vaikuttaa niihin eivätkä ne pysty vastaamaan hyvään tai vastaanottamaan sitä.

Kun joudumme kosketukseen ihmisen kanssa, jonka ajatukset ovat jalot, hänen ajatusvärähtelynsä, jotka törmäävät meihin, herättävät mentaaliruumiimme sen aineen värähtelyt, jotka pystyvät vastaamaan niihin ja nämä värähtelyt häiritsevät ja jopa ravistavat liikkeelle jotakin siitä, mikä on liian karkeaa värähdelläkseen hänen korkealla vaikutustasollaan. Hyöty, jonka saamme häneltä, on suurelta osin riippuvainen menneestä ajattelustamme ja se määrää herkkyytemme ja kykymme ymmärtää häntä. Emme voi ajatella toistemme puolesta. Hän voi ajatella vain omia ajatuksiaan aiheuttaen siten vastaavat ajatusaineen värähtelyt ympärillään ja nämä sinkoutuvat meitä kohti pannen mentaaliruumiimme myötämieliset värähtelyt liikkeelle. Nämä vaikuttavat tietoisuuteen. Itsemme ulkopuolella oleva ajattelijä voi vaikuttaa tietoisuuteemme vain herättämällä nämä värähtelyt mentaaliruumiissamme.

Mutta välitön ymmärtäminen ei aina seuraa esiin tuotuja värähtelyjä. Joskus vaikutus muistuttaa aurin gon, sateen ja maan vaikutusta siemeneen, joka on

kylvetty maahan. Aluksi ei ole havaittavissa mitään näkyvää vastausta siemeneen vaikuttaviin värähtelyihin. Mutta vähitellen ilmenee merkki heräävän elämän hentoisesta värähtelystä, joka vahvistuu päivä päivältä, kunnes kehittyvä elämä halkaisee siemenidun ja lähettää juurisäikeen ja idun ulos. Samoin on mielen laita. Tietoisuus värähtelee hennosti itsessään, ennen kuin se kykenee antamaan mitään ulkoista vastausta ympärillään oleviin sysäyksiin. Ja kun emme vielä kykene ymmärtämään jaloa ajattelijaa, meissä on kuitenkin tiedoton värähtely, joka on tietoisien vastauksen edeltäjä. Lähdemme suuresta läsnäolosta hiukan lähemmäksi siitä virtaavaa ajatuselämää kuin mitä olimme ennen siihen astumistamme. Ajatusidut on herätetty meissä ja mieltämme on autettu sen kehityksessä.

Jotakin voidaan siis tehdä mielen rakentamisessa ja kehittämisessä ulkopuolelta, mutta enemmän osan on oltava oman tietoisuutemme toimintojen seurausta. Jos tahdomme mentaaliruumiin, joka on vahva, hyvin elvytetty ja aktiivinen ja joka pystyy tajuamaan meille esitettyjä jalompia ajatuksia, meidän on tehtävä vakavasti työtä oikean ajattelun hyväksi, sillä olemme itsemme rakentajia ja muodostamme mielemme itse.

Monet ihmiset ovat innokkaita lukijoita. Lukeminen ei kuitenkaan rakenna mieltä, vaan ajatukset tekevät sen. Lukeminen on arvokasta vain, koska se antaa aineita ajatuksille. Joku saattaa lukea paljon, mutta hänen mentaalinen kasvunsa on suhteessa siihen ajatusmäärään, jonka hän lukiessaan kuluttaa. Hänen lukiesaan hankkimiensa ajatusten arvo riippuu siitä, miten hän käyttää niitä. Ellei hän poimi luetusta esiin ajatuksia ja jatka niiden tutkimista, niiden arvo on hänelle pieni ja lyhytaikainen. ”Lukeminen tekee täydellisen ihmisen”, sanoi lordi Bacon. Mielen kanssa käy sa-

moin kuin kehon. Syöminen täyttää vatsan, mutta kuten ruoka on hyödytön keholle, ellei elimistö pysty sulattamaan ja yhteyttämään sitä, samoin voi mieli täyttyä lukemisesta. Ja ellei ole ajatusta, ei myöskään ole luetun sulattamista, eikä mieli kasva luetun avulla – ei, se tulee todennäköisesti kärsimään ylikuormituksesta ja paremminkin heikentyy kuin vahvistuu sulattamattomien ajatusten kuormituksessa.

Meidän pitäisi lukea vähemmän ja ajatella enemmän, jos tahdomme mieleemme kasvavan ja älymme kehittyvän. Jos kehitämme mieltämme vakavissamme, meidän pitäisi viettää päivittäin tunti lukien jotakin vakavaa ja tärkeää kirjaa. Luettuamme viisi minuuttia meidän pitäisi ajatella kymmenen minuuttia ja jatkaa näin koko tunnin ajan. Tavallinen tapahan on lukea nopeasti tunnin ajan ja panna sitten kirja syrjään kunnes seuraava lukutunti koittaa. Tästä syystä ihmisten ajatusvoima kasvaa hyvin hitaasti.

Eräs huomattava asia teosofisessa liikkeessä on sen jäsenissä vuosi vuodelta havaittavissa oleva mentaalinen kasvu. Tämä johtuu suurelta osin siitä, että heille on opetettu ajatuksen luonne. He alkavat hiukan ymmärtää sen toimintaa ja ryhtyvät rakentamaan mentaalisia ruumiitaan sen sijaan, että jättäisivät ne kasvamaan pelkästään luonnon toimintojen varassa. Kasvustaan kiinnostuneen opiskelijan olisi päätettävä, että päivääkään ei saa kulua ilman vähintään viiden minuutin lukemista ja kymmentä minuuttia luetun tarmokasta ajattelemista. Aluksi yritys tuntuu hänestä väsyttävältä ja vaivalloiselta ja hänelle paljastuu oman ajatusvoiman heikkous. Tämä paljastus merkitsee hänen ensimmäistä askeltaan, sillä sen toteaminen, että ihminen on kykenemätön ajattelemaan uutterasti ja johdonmukaisesti, on jo paljon. Ihmiset, jotka eivät osaa ajatella,

mutta kuvittelevat kyllä osaavansa, eivät edisty paljon. On parempi tietää heikkoutensa kuin kuvitella itseään vahvaksi, vaikka on heikko. Heikkouden käsittäminen – mielen harhailu, kuumuuden, sekavuuden ja väsymyksen tunne, joka syntyy aivoissa yhtämittaisen ponnistuksen jälkeen vaikean ajatusjuoksun seuraamisesta, on verrattavissa samanlaiseen tunteeseen lihaksissa voimakkaan lihasponnistuksen jälkeen. Säännöllisen ja hellittämättömän – mutta ei kohtuuttoman – harjoituksen avulla ajatusvoima kasvaa kuten lihasvoimakin. Ja kun tämä ajatusvoima kasvaa, se on myös hallittavissa ja ohjattavissa määrättyihin tarkoituksiin. Ilman tätä ajattelua mentaaliruumis pysyy epämääräisenä ja kehittymättömänä, ja ilman kiinteää keskittymistä – kykyä keskittää ajatus määrättyyn kohteeseen – ajatusvoimaa ei voida ollenkaan harjoittaa.

3. Ajatuksensiiro

Miltei jokainen on nykyään innokas kokeilemaan ajatuksensiiroa ja unelmoi siitä, että voisi olla yhteydessä ystävän kanssa ilman lennätintä tai postia. Monet näyttävät ajattelevan, että he voivat toteuttaa tuon tehtävän hyvin vähin ponnistuksin ja hämmästyvät melko lailla, kun he epäonnistuvat täysin yrityksissään. On kuitenkin selvää, että on kyettävä ajattelemaan ennen kuin voi siirtää ajatuksia, ja jonkin asian jatkuvan ajattelemisen aiheuttama voima on välttämätön, jotta ajatusvirran voi lähettää matkan päähän. Ihmisten enemmistön voimattomat häilyvät ajatukset aiheuttavat pelkkiä lepattavia värähtelyjä ajatuspiirissä. Ne ilmaantuvat ja katoavat hetkestä hetkeen. Ne eivät aiheuta mitään täsmällisiä muotoja ja niiden elinvoima

on hyvin heikko. Ajatusmuodon on oltava selvästi laadittu ja hyvin elähdytetty, jos tahdomme ohjata sen johonkin määrättyyn suuntaan. Sen on oltava kyllin voimakas, jotta se saapuessaan määräpaikkaansa synnyttäisi siellä toisinnon itsestään.

On olemassa kaksi ajatuksensiirtomenetelmää. Toista menetelmää voi pitää fyysisenä, toista psyykkisenä, toisen kuuluessa yhtä paljon aivoihin kuin mieleenkin, toisen sen sijaan vain mieleen. Ajatus voi olla tietoisuuden synnyttämä, se voi aiheuttaa värähtelyjä ensin mentaaliruumiissa, sitten astraaliruumiissa, synnyttää aaltoilua eetterissä ja lopuksi fyysisten aivojen karkeissa molekyyleissä. Näillä aivovärähtelyillä vaikutetaan fyysiseen eetteriin ja aallot kulkevat ulospäin, kunnes ne saavuttavat toiset aivot ja aiheuttavat värähtelyä niiden karkeissa ja eetteriosissa. Tämä aiheuttaa vastaanottavat aivovärähtelyt aivojen kanssa yhteydessä olevassa astraali- ja sitten mentaaliruumiissa, ja mentaaliruumiin värähtelyt vetävät esiin vastausvärähtelyt tietoisuudessa. Tällaisia ajatuksia ovat ajatuksen kulkeman kaaren monet vaiheet. Mutta tämän kiertoradan kulkeminen ei ole välttämätön. Tietoisuus voi mentaaliruumiissaan aiheuttamalla värähtelyillä suunnata nuo värähtelyt suoraan vastaanottavan tietoisuuden mentaaliruumiiseen ja välttää siten juuri kuvattun kiertokulun.

Katsotaanpa, mitä tapahtuu ensimmäisessä tapauksessa.

Aivoissa on pieni elin, käpyrauhanen, jonka toimintaa länsimaiset fysiologit eivät tunne ja josta länsimaiset psykologit eivät ole kiinnostuneita. Se on useimmilla ihmisillä surkastunut, mutta todellisuudessa se on kehittymässä eikä rappeutumassa. Sen kehitystä voidaan nopeuttaa tilaan, jossa se voi suorittaa varsi-

naisen tehtävänsä, toiminnon jonka se tulevaisuudessa laukaisee kaikissa. Se on ajatuksensiirron elin kuten silmä on näkö- tai korva kuuloelin.

Jos ihminen ajattelee oikein pontevasti yhtä ajatusta keskittyen ja suunnaten tarkkaavuutensa siihen, hän tulee tietoisiksi kevyestä värinän tai liikkumisen tunteesta käpyrauhasessa. Tätä on verrattu muurahaisen liikkumiseen. Värinä tapahtuu rauhasen läpäisevässä eetterissä ja saa aikaan kevyen magneettisen virran, joka aiheuttaa liikkeen tunteen rauhasen karkeissa molekyyliä. Jos ajatus on kyllin voimakas aiheuttaakseen tällaisen virran, ajattelijat tietää onnistuneensa saamaan ajatuksensa teräviksi ja voimakkaiksi, mistä on seurauksena ajatuksensiirtokyky.

Tuo värähtely käpyrauhanen eetterissä synnyttää ympäröivässä eetterissä aaltoja, jotka muistuttavat valo-aaltoja mutta ovat vain paljon pienempiä ja nopeampia. Nämä aallot etenevät kaikkiin suuntiin pannen eetterin liikkeeseen. Nämä eetteriaallot puolestaan aiheuttavat aaltoilua toisen aivojen käpyrauhanen eetterissä ja kulkeutuvat tästä astraali- ja mentaaliruumiin tässä järjestyksessä saavuttaen näin tietoisuuden. Jos vastaanottavan henkilön käpyrauhanen ei voi uudistaa näitä aaltoja, ajatus jää huomaamatta eikä tee mitään vaikutusta sen enempää kuin valo-aallot vaikuttavat sokeaan silmään.

Toisessa ajatuksensiirtomenetelmässä ajattelijat ei lähetä ajatusta aivoihin luotuaan omalla tasollaan ajatusmuodon, vaan suuntaa sen heti toisen ajattelijan mentaalitasolle. Tämä tietoinen suoritus merkitsee paljon korkeampaa mentaalista kehitystä kuin fyysinen ajatuksensiirtomenetelmä, sillä lähettäjän on oltava tietoinen myös mentaalitasolla voidakseen käyttää tätä toimintaa tietoisesti.

Ensin mainittua kykyä jokainen meistä käyttää epäsuorasti ja tiedostamattaan. Koska kaikki ajatuksemme aiheuttavat värähtelyjä mentaaliruumiissa, niiden vaikutuksen täytyy asioiden luonteesta johtuen edetä ympäröivän ajatusaineen läpi. Ei ole siis mitään syytä rajoittaa sanaa ajatuksensiirto erityisen ajatuksen tietoiseen ja tarkoitukselliseen siirtämiseen ihmisestä toiseen. Vaikutamme jatkuvasti toisiimme näiden ilman määrättyä tarkoitusta lähetettyjen ajatusaaltojen avulla, ja niin kutsuttu yleinen mielipide syntyy suurelta osin tällä tavoin. Useiden ihmisten ajatukset kulkevat tiettyä rataa, eivät sen takia, että he ovat huolellisesti ajatelleet kysymystä ja tulleet määrättyyn johtopäätökseen, vaan koska lukuisten ihmisten ajatukset kulkevat noita samoja ratoja ja vetävät muita mukaansa. Suuren ajattelijan voimakas ajatus menee ajatusmaailmaan ja herkät, vastaanottavat mielet tavoittavat sen. He toistavat hänen värähtelynsä ja vahvistavat siten ajatusaaltoa vaikuttaen näin sellaisiin, jotka eivät olisi kyenneet vastaanottamaan alkuperäisiä aaltoja. Nämä vastaavat takaisin ja antavat lisävoimaa aalloille, jotka tulevat yhä voimakkaammiksi vaikuttaen suureen joukkoon ihmisiä.

Kerran muodostunut yleinen mielipide pitää useimmat mielet vallitsevassa suunnassa. Se takoo lakkaamatta ihmisten aivoja ja herättää heissä vastaavaa aaltoilua.

On myös havaittavissa tiettyjä kansallisia ajatustapoja, tarkalleen määrättyjä ja syvälle kaivautuneita uomia. Ne ovat tulos samanlaisten ajatusten jatkuvasta toistosta vuosisatojen aikana, ajatusten, jotka ovat syntyneet kansan historiasta, taitelusta ja tavoista. Nämä muovaavat ja värittävät perin pohjin kaikkia tähän kansaan syntyneiden mieliä ja kaikki mikä tulee kansan

ulkopuolelta, muunnetaan kansalliselle värähtelytasolle. Kuten mentaaliruumiimme muokkaavat ulkoisesta maailmasta meihin saapuvia ajatuksia ja me vastaanotamme nämä värähtelyt plus omat tavanomaiset värähtelymme – seurauksena –, samoin kansat vastaanottaessaan vaikutuksia muilta kansoilta vastaanottavat ne oman kansallisen värähtelytasonsa muokkaamina. Tämän vuoksi intialainen ja ranskalainen, englantilainen ja afrikkalainen näkevät samat tosiasiat, mutta lisäävät niihin omat vallitsevat ennakkomieltymyksensä ja syyttävät aivan vilpittömästi toisiaan tosiasioiden vääristelystä ja epärehellisten menetelmien käyttämisestä. Jos tämä totuus ja sen välttämättömyys tunnustettaisiin, monet kansainväliset selkkaukset sovittaisiin helpommin kuin nyt tapahtuu, monet sodat vältettäisiin ja käynnissä olevat sodat olisivat helpommin lopetettavissa. Silloin jokainen kansa tiedostaisi, mikä osuus on joskus käytetyllä persoonallisella tasoituksella, ja sen sijaan, että syytettäisiin toista vallitsevasta mielipide-erosta, kukin etsisi kahden eri näkökannan keskitietä, eikä kumpikaan pitäisi silloin hellittämättä kiinni omasta näkemyksestään.

Tieto jatkuvasta ja yleisestä ajatuksensiirrosta nostaa esiin kaikkia yksilöitä koskevan tärkeän käytännön kysymyksen: Kuinka paljon voi saavuttaa hyvää ja välttää pahaa, kun otetaan huomioon, että minun on elettävä sekavassa ilmapiirissä, jossa hyvät ja pahat ajatusaallot ovat aina aktiivisia ja takovat aivojani? Miten voin suojella itseäni vahingollisilta ajatuksensiirroilta ja miten voin edistää hyvää tekevien vaikutusta? Tieto menettelystä, jossa vaikuttaa valikoiva kyky, on elintärkeä.

Jokainen ihminen vaikuttaa aivan lakkaamatta omaan mentaaliruumiiseensa. Muut vaikuttavat siihen

satunnaisesti, mutta ihminen itse aina. Puhuja, jota hän kuuntelee, kirjailija, jonka kirjaa hän lukee, vaikuttavat hänen mentaaliruumiiseensa. Mutta he ovat tilapäisiä tekijöitä hänen elämässään; *hän* on vakinainen tekijä. Hänen oma vaikutuksensa mentaaliruumiin rakentamiseen on paljon voimakkaampi kuin kenenkään muun ja hän itse määrää mielensä tavanomaisen värähtelynopeuden. Ajatukset, jotka eivät ole sopusoinnussa tuon nopeuden kanssa, sinkoutuvat syrjään, kun ne kosketavat mieltä. Jos ihminen ajattelee totuutta, valhe ei voi saada jalansijaa hänen mielessään. Jos hän ajattelee rakkautta, viha ei voi vahingoittaa häntä. Jos hän ajattelee viisautta, tietämättömyys ei voi lamaannuttaa häntä. Tässä yksinomaan on turva, tässä todellinen voima. Mielen ei saa antaa olla kuin kesannolla, sillä silloin mikä tahansa ajatusjyvä voi juurtua ja kasvaa siinä. Mielen ei saa antaa värähdellä niin kuin sitä miellyttää, sillä se merkitsisi sitä, että se vastaisi mihin tahansa ohikulkevaan värähtelyyn.

Edellä mainitussa piilee käytännön opetus. Ihminen, joka noudattaa sitä, huomaa pian sen arvon ja havaitsee, että ajattelun avulla elämä voidaan tehdä jalommaksi ja onnellisemmaksi ja että on totta, että viisauden avulla voimme lopettaa kärsimyksen.

4. Ajatuksen alkeet

Psykologiaa opiskelevien lisäksi vain harvat ihmiset ovat vaivautuneet miettimään: miten ajatus syntyy? Kun tulemme tähän maailmaan, huomaamme omaamme suuren määrän valmiita ajatuksia, niin kutsuttuja synnynnäisiä ideoita. Nämä ovat mielikuvia, jotka olemme tuoneet mukamme maailmaan. Ne ovat edellisten elämien kokemuksista tiivistyneitä pääasiallisia tuloksia.

Tällä mentaalisisällä käteisvarastolla aloitamme toimintamme tässä elämässä. Psykologi ei voi koskaan oppia ymmärtämään pelkästään havainnoimalla ajatuksen alkeita. Hän voi kuitenkin oppia jotakin tarkkailemalla pienokaisia, sillä aivan samoin kuin uusi fyysinen keho käy sikiökautenaan läpi menneisyyden pitkän fyysisen kehityksen, uusi mentaaliruumin käy nopeasti läpi pitkän kehityksensä vaiheet. On totta, että ”mentaaliruumin” ei suinkaan ole sama kuin ”ajatus”. Tästä johtuen vieläpä tutkiessamme uutta mentaaliruumista itseään emme varsinaisesti tutki ollenkaan ajatuksen alkeita. Tämä pitää vielä enemmän paikkansa, kun otamme huomioon, että harvat ihmiset voivat edes tutkia välittömästi mentaaliruumiistaan, vaan ovat rajoitetut tarkkailemaan tuon ruumiin voimien vaikutuksia sen karkeampaan seuralaiseen, fyysisen kehon aivoihin ja hermostoon. Ajatus on yhtä erillinen mentaaliruumiista kuin fyysisestä ruumiista. Se kuuluu tajunnalle, elämän puolelle, kun taas mentaali- ja fyysinen ruumin kuuluvat samalla tavoin muodolle, aineen puolelle ja ovat vain lyhytaikaisia käyttövälineitä tai työkaluja. Kuten aikaisemmin on sanottu, opiskelijan on aina muistettava ”ero sen välillä, joka tietää, ja mielen

välillä, joka on hänen työkalunaan tiedon hankkimisessa”. Samoin hänen on muistettava ”mieli”-sananjokiemmin annettu määritelmä ”mentaali-ruumiina ja manaksena” – niiden yhteisnimityksenä.

Voimme kuitenkin tutkimalla ajatuksen vaikutuksia näihin ruumiisiin niiden ollessa uusia päätellä vastavasti jotakin ajatuksen alkeista silloin, kun Itse missä tahansa oletetussa universumin osassa joutuu kosketukseen ei-itsen kanssa. Havainnot voivat auttaa meitä ymmärtämään väittämän ”kuten ylhäällä, niin alhaalla”. Kaikki täällä on vain heijastuksia ja niitä tutkimalla voimme oppia jotakin niiden aiheuttajista.

Jos pientä lasta havainnoidaan tarkoin, voidaan todeta, että aistimukset – vastaus mielihyvän- tai etenkin tuskantunteen aiheuttamiin kiihokkeisiin – edeltävät jokaista ymmärryksen merkkiä. Toisin sanoen hapuilevat aistimukset edeltävät täsmällisiä havaintoja. Ennen syntymää äidin kehosta virtaavat voimat ylläpitävät pienokaista. Kun se temmataan riippumattomaan olotilaan, nuo siteet katkeavat. Elämä virtaa pois kehosta eikä äidin vaikutus uusi sitä enää. Kun elämänvoimat vähenevät, se tuntee puutetta. Tämä puute on tuskaa. Puutteen hoitaminen suo helpotusta sekä mielihyvää ja pienokainen vajoaa takaisin tietämättömyyteen. Ennen pitkää silmiin kohdistuvat ärsytykset ja äänet synnyttävät aistimuksia, mutta mitään älyllistä merkkiä ei vielä näy. Ensimmäinen ymmärryksen osoitus on kyseessä, kun lapsi yhdistää äidin tai hoitajan näkemisen tai äänen aina uusiutuvan tarpeen tyydyttämiseen, ruuan antamaan mielihyvään. Uusiutuva aistimusryhmä liittyy muistiin ja sen avulla ulkoiseen kohteeseen, joka silti pysyy erossa aistimuksista ja on aistimuksien syytä. Ajatus on havainto monien aistimusten ja yhden yksikön välillä vallitsevasta suhteesta, joka liittyy ne

yhteen. Tämä on ensimmäinen älyn ilmaus, ensimmäinen ajatus – teknisesti ”havaitseminen”. Tämän olemus on edellä kuvatuunlaisesti tietoisuusyksikön – jîvan – ja kohteen välisen suhteen vakiintumista, ja missä tahansa sellainen suhde vakiintuu, siinä on kyseessä ajatus.

Tämä yksinkertainen ja aina todettavissa oleva toiseikka voi olla yleisesimerkkinä ajatuksen synnystä erillisessä itsessä – so. kolmijakoisessa Itsessä, joka on kätkeytynyt aineen, joskin hienon, verhoon. *Eräs* Itse on erotettuna *siitä* Itsestä; tuollaisessa erillisessä Itsessä aistimukset edeltävät ajatuksia; Itsen huomion herättää vaikutelma, joka on siinä syntynyt ja johon aistimus vastaa. Ankaruuden tunne, joka johtuu elämänvoiman vähenemisestä, ei herätä ajatusta omin avuin. Tuon puutteen tyydyttää maidon kosketus aiheuttaen määrätyn paikallisen vaikutelman, jota seuraa mielihyvän tunne. Kun tämä on toistunut monta kertaa, Itse pyrkii ulospäin hapuillen; ulospäin vaikutelman suunnan takia, joka on tullut ulkoapäin. Elämänvoima virtaa näin mentaaliruumiiseen ja elävöittää sitä niin, että se heijastaa – aluksi heikosti – kohteen, joka joutuessaan kosketukseen kehon kanssa, on aiheuttanut aistimuksen. Tämä mentaaliruumiissa tapahtuva muutos, joka toistuu aika ajoin, vaikuttaa Itsen tiedon puoleen, ja Itse värähtelee vastaavasti. Se on tuntenut puutteen, kosketuksen, mielihyvän. Kosketuksen avulla kuva ilmentää itseään sen vaikutuksen kohdistuessa silmään yhtä hyvin kuin huuliinkin, ja kaksi aistimusvaikutelmaa sulautuu näin toisiinsa. Sen oma synnynäinen luonne liittää nämä kolme, tarpeen, kosketuskuvan ja mielihyvän yhteen ja näin muodostunut yhteys on ajatus. Ajatusta ei ole ennen kuin Itse tällä tavalla vastaa. Juuri Itse tajuaa, ei mikään muu eikä vähäisempi.

Tämä havainto määrittelee halun, joka silloin lakkaa olemasta jonkin epämääräisen pyytämistä ja tulee selväpiirteiseksi tietyn asian – maidon – pyytämiseksi. Mutta havainto tarvitsee uuden tarkistuksen, sillä tiedostaja on yhdistänyt kolme asiaa ja yksi niistä – tarve on erotettava. On merkityksellistä, että alkuvaiheessa maidon antajan näkeminen aiheuttaa tarpeen, jolloin tiedostaja herättää puutteen tunteen, kun siihen liittynyt kuva ilmestyy. Lapsi, joka ei ole nälkäinen, itkee rintaa nähdessään äidin. Myöhemmin tämä väärin tulkittu yhteys hajoaa, ja lapsi yhdistää maidonantajan mielihyvään sen aiheuttajana ja näkee hänet mielihyvän kohteena. Äitiin kohdistunut halu on täten luotu ja tulee sitten ajatuksen lisäkiihokkeeksi.

Aistimuksen ja ajatuksen välinen suhde

Monissa idän ja lännen psykologian kirjoissa on selvästi sanottu, että kaikki ajattelu on peräisin aistimuksesta, ettei voi olla ajattelemista, ennen kuin on kerätty suuri määrä aistimuksia. ”Mieli sellaisena kuin me sen tunnemme”, sanoo H. P. Blavatsky, ”on pelkistettävissä erilaisiin tietoisuuden tiloihin, vaihtelevan keston, voimakkuuden, sekavuuden jne. tiloihin, ja kaikki riippuu lopulta aistimuksesta.”⁷ Jotkut kirjoittajat ovat menneet tätä pitemmälle selittäen, että aistimukset eivät ole vain aineksia, joista ajatukset koostuvat, vaan että aistimukset tuottavat ajatuksia eivätkä siten välitä mistään ajattelijasta tai tiedostajasta. Toiset vastakkaisen äärimmäisyyden edustajat pitävät ajatuksia ajattelijan aktiivisuuden tuloksena, joka on lähtöisin

⁷ *Salainen Oppi*, I, s. 30 av.

sisältäpäin sen sijaan, että sen ensimmäinen sysäys saataisiin ulkoapäin, aistimusten ollessa aineksia, joihin ajattelijä käyttää omaa luontaista erityiskykyään, mutta jotka eivät ole hänen aktiivisuutensa ehdoton edellytys.

Kumpikin näkökanta, että ajatus on aistimuksen puhdas tuote ja että ajatus on tiedostajan puhdas tuote, sisältää osatotuuden, mutta täydellinen totuus on näiden kahden välillä. Samalla kun tiedostajan heräämiselle on välttämätöntä, että aistimusten on suuntauduttava häneen ulkoapäin, ja samalla kun ensimmäinen ajatus syntyy aistimuksesta tulleiden sysäysten seurauksena ja nämä aistimukset toimivat sen välttämättömänä edeltäjänä – kuitenkin jollei ajattelijalla olisi luontaista kykyä asioiden liittämiseksi yhteen, jollei Itse olisi tiedostaja omalta olemukseltaan, aistimuksia voitaisiin esittää sille jatkuvasti eikä synnytetäisi koskaan ajatusta. Siinä että ajatuksella on alkunsa aistimuksessa, piilee vain puoli totuutta. Aistimukseen täytyy vaikuttaa voiman, joka järjestelee niitä ja vakiinnuttaa yhdistävät siteet sekä niiden väliset että myös niiden ja ulkoisen maailman väliset yhteydet. Ajattelijalla on isä, aistimus äiti, ajatus lapsi.

Jos ajatukset johtuvat aistimuksista ja ulkoapäin tulleet sysäykset ovat aiheuttaneet nuo aistimukset, silloin on mitä tärkeintä, että kun aistimus havaitaan, sen luonnetta ja ulottuvuutta tarkkaillaan oikein. Tiedostajan ensimmäinen tehtävä on havaintojen suorittaminen. Ellei olisi mitään havainnoitavaa, hän olisi jatkuvasti unessa. Mutta kun hän Itsenä on tietoinen sysäyksestä ja sen aiheuttaja selviää hänelle, silloin hän tiedostajana havainnoi. Tuon havainnon tarkkuudesta riippuu ajatus, jonka hän muodostaa monista näistä yhdisteistä huomioista. Jos hänen havaintonsa on epätarkka,

jos hän muodostaa virheellisen käsityksen sysäyksen aiheuttaneen kohteen ja tuota sysäystä tarkkailevan itsensä välillä, silloin tuosta hänen oman suorituksensa virheellisyydestä kasvaa joukoittain siitä johtuvia virheellisyyksiä, joita mikään muu ei voi oikaista kuin palaaminen tapahtumaketjun alkuun.

Katsotaanpa sitten, miten aistimus ja havainto toimivat erityistapauksessa. Oletetaan, että tunnen kosketuksen kädessäni. Kosketus aiheuttaa siihen vastaavan aistimuksen. Aistimuksen aiheuttaneen kohteen tajuminen on ajatus. Kosketuksen tuntiessani minä ainoastaan tunnen, eikä siihen tarvitse lisätä mitään muuta silloin, kun on kyse pelkästä aistimuksesta. Mutta kun etenen tunteesta kohteeseen, joka aiheutti sen, havaitsen tuon kohteen, ja tämä havainto on ajatus. Se merkitsee, että tiedostajana käsitän itseni ja kohteen välisen suhteen, joka on aiheuttanut tietyn aistimuksen Itsessäni. Tämä ei kuitenkaan sisällä kaikkea mitä tapahtuu. Koenhan myös muita aistimuksia, kohteen värin, muodon, pehmeiden, lämmön ja rakenteen aiheuttamia. Tiedostajana tajuan ne. Samanlaisten, aikaisemmin vastaanottamieni vaikutelmien muiston auttamana, so. vertaamalla menneitä kuvia kättäni koskettavan kohteen aiheuttamaan kuvaan – päättelen sen esiin laadun, jonka kosketuksen tunsin.

Tämä asioiden havaitseminen, joka saa meidät tuntemaan, on ajatuksen alku. Ilmaistuna tavanomaisin metafyyysisin sanoin – ei-itsen havaitseminen tiettyjen aistimusten aiheuttajana Itsessä on ymmärtämisen alku. Tunne yksin, jos sellainen olisi mahdollinen, ei voisi auttaa tiedostamaan ei-itseä. Itsessä olisi vain mielihyvän tai tuskan tunne, sisäinen tietoisuus laajenemisesta tai supistumisesta. Mikään korkeampi kehitys ei olisi mahdollinen, ellei ihminen voisi tehdä

enempää kuin tuntea. Vasta kun hän tunnistaa kohteet mielihyvän ja tuskan aiheuttajina, alkaa hänen inhimillinen kehityksensä. Itsen ja ei-itsen välisen tietoisuuden suhteen vakiinnuttamisesta johtuu koko tuleva kehitys. Tuo kehitys on suurelta osin näissä suhteissa, jotka tulevat yhä lukuisammiksi, monimutkaisemmiksi ja täsmällisemmiksi tiedostajan taholta. Tiedostaja alkaa ulkoisen kehityksensä, kun herännyt mielihyvää tai tuskaa tunteva tietoisuus kääntää katseensa ulkopuoliseen maailmaan ja sanoo: Tämä esine aiheutti minulle mielihyvää, tuo aiheutti tuskaa.

Itsen on täytynyt kokea suuri määrä aistimuksia ennen kuin se on vastannut ollenkaan ulkonaisesti. Sitten seurasi hidaskäynnin hämmentynyt hapuilu kohti mielihyvää, joka aiheutui tahtovan Itsen halusta kokea mielihyvää uudelleen. Tämä on hyvä esimerkki siitä aikaisemmin mainitusta seikasta, ettei ole puhdasta tunnetta tai puhdasta ajatusta. Sillä ”mielihyvän uusimishalu” merkitsee, että kuva mielihyvästä jää vaikkakin heikkona tajuntaan ja tämän kuvan säilyminen on muisti ja kuuluu ajatukseen. Kauan aikaa puoliksi herännyt Itse ajattelee asiasta toiseen, törmäillen umpimähkään ei-itseä vastaan, saamatta mitään ohjausta tajunnalta. Itse kokee mielihyvää ja tuskaa havaitsematta syytä kumpaankaan asiaan. Vasta kun näin on jatkunut kauan, tulee edellä mainittu havaitseminen mahdolliseksi ja tiedostajan ja tiedetyn välinen suhde alkaa.

5. Muisti

Muistin olemus

Kun mielihyvän ja sen aiheuttajan välinen yhteys on luotu, ilmaantuu määrätty halu tavoittaa tuo kohde uudelleen ja toistaa koettu mielihyvä. Tai kun tuskan ja sen aiheuttajan välinen yhteys luodaan, syntyy määrätty halu välttää tuo kohde ja päästä siten tuskasta. Kiihotuksesta mentaaliruumis luo mielellään uudelleen kohteen kuvan. Sillä sen yleisen lain johdosta, että energia virtaa suuntaan, jossa vastustusvoima on pienin, mentaaliruumiin aine muotoutuu helpoimmin jo usein omaksuttuun hahmoon. Tämä pyrkimys toistaa kerran liikkeelle lähteneitä värähtelyjä, joihin jokin voima vaikuttaa, johtuu tamaksesta, aineen hitaudesta, ja on muistin siemen. Aineen molekyyliryhmät hajoavat hitaasti erillisiksi osiksi, koska muut voimat vaikuttavat niihin, mutta niillä on huomattavan ajan silti pyrkimys palata keskinäiseen yhteyteen. Jos niille annetaan sellainen sysäys, joka voi yhdistää ne, ne asettuvat jälleen nopeasti paikalleen. Sitä paitsi kun tiedostaja on värähdellyt jollakin erityisellä tavalla, tuo *värähtelyvoima* pysyy hänessä ja mielihyvän tai tuskan tuottamistapauksessa kohde, halu kohteeseen tai halu välttää kohde vapauttaa tuon voiman, työntää sen ulospäin, voitaisiin sanoa, ja antaa siten välttämättömän kiihokkeen mentaaliruumiille.

Tiedostaja tunnistaa aiheutetun kuvan ja toisessa tapauksessa mielihyvän aiheuttama kiintymys saa hänet uudistamaan myös kuvan mielihyvästä. Toisessa tapauksessa tuskan aiheuttama vastenmielisyys aiheuttaa kuvan tuskasta. Kohde ja mielihyvä tai kohde ja tuska

yhdistyvät kokemuksessa, ja kun värähtelyn sarja, joka saa aikaan kuvan kohteesta, muodostuu, ilmenee myös se värähtelyjen sarja, joka synnyttää mielihyvän tai tuskan, ja tällöin mielihyvä tai tuska koetaan jälleen *kohteen poissa ollessa*. Tämä on muisti yksinkertaisimmassa muodossaan: itse alkuun saatu värähtely, samanlainen kuin se, joka aiheutti mielihyvän tai tuskan tunteen, aiheuttaa jälleen koetun tunteen. Nämä kuvat ovat vähemmän täyteläisiä ja tästä syystä osittain kehittyneessä tiedostajassa vähemmän vilkkaita ja eloisia kuin ulkoisen kohteen kosketuksesta aiheutetut kuvat. Karkeat fyysiset värähtelyt luovuttavat paljon voimaa mentaali- ja halukuville, mutta pohjimmiltaan värähtelyt ovat aivan samat, ja muisti on mentaaliaineessa oleva tiedostajan aikaansaama toisinto aikaisemmin sen kanssa yhteydessä olleista kohteista. Tämä heijastus voidaan toistaa – ja toistetaan – kerran toisensa jälkeen yhä hienommassa aineessa ilman erillistä tiedostajaa, ja nämä kuvat kokonaisuudessaan ovat logoksen, maailman hallitsijan muistin osittainen sisältö. Nämä kuvien kuvat voi kuka tahansa erillinen tiedostaja saavuttaa samassa suhteessa kuin hän on kehittänyt itsessään edellä mainittua ”värähtelykykyä”. Samalla tavoin kuin radiosähkötyksessä voi kuka tahansa sopiva vastaanottaja ottaa vastaan sanoman muodostavat värähtelysarjat – toisin sanoen kuka tahansa vastaanottaja, joka voi toistaa ne –, samoin voi tiedostajassa olevan piilevän värähdysvoiman saada toimimaan värähtely, joka on samanlainen näissä kosmisissa kuvissa. Äkâsisella tasolla nämä muodostavat teosofisessa kirjallisuudessa mainitut ”äkâsiset aikakirjat”, ja ne säilyvät läpi koko kehitysjärjestelmän ajan.

Huono muisti

Voidaksemme ymmärtää selvästi, mikä on huonon muistin perussy, meidän on tutkittava mentaalaisia tapahtumasarjoja, jotka aiheuttavat sen, mitä kutsumme muistiksi. Vaikka muistista puhutaan monissa psykologian kirjoissa mentaalisenä kykynä, ei todellisudessa ole sellaista kykyä, jolle tuo nimi voitaisiin antaa. Mentaalisen kuvan jatkuvuus ei johdu mistään erityiskyvystä, vaan kuuluu mielen yleisiin *ominaisuuksiin*. Heikko mieli kykenee heikosti säilyttämään vaikutelman, kuten se reagoi heikosti muussakin ja – aineen tavoin, joka on liian nestemäistä säilyttääkseen hahmon muotista, johon se on kaadettu – kadottaa nopeasti ottamansa muodon. Siellä, missä mentaaliruumis on kehittymätön ja ajatusaineen molekyylilien pelkkä löyhä kasauma, pilvimäinen epäyhtenäinen massa, siellä muisti on varmasti hyvin heikko. Mutta tämä heikkous ei ole poikkeuksellista vaan yleistä. Se on tavallista koko mielelle ja johtuu sen alhaisesta kehitysasteesta.

Kun mentaaliruumis kehittyy ja jïvan voimat toimivat siinä, tapaamme silti usein niin kutsuttua huonoa muistia. Mutta kun tarkkailemme sitä, havaitsemme, että se ei ole puutteellinen joka suhteessa, vaan jotkut asiat muistetaan hyvin ja ne pysyvät ponnistuksesta mielessä. Tutkiessamme näitä muistissa pysyviä asioita huomaamme, että ne ovat asioita, jotka kiehtovat suuresti mieltä, eli asioita, joista pidetään paljon, ei unohdeta. Tiedän erään naisen, joka valitti huonoa muistiaan opiskeltavien asioiden suhteen, mutta havaitsin, että hänellä oli kuitenkin pettämätön muisti ihailmansa puvun yksityiskohtiin nähden. Hänen mentaaliruu-

miissaan riitti kyllä säilytyskykyä ja kun hän tarkkaili kohdetta huolellisesti ja valppaasti muodostaen selvän mentaalisen kuvan, tämä kuva oli hyvin pitkäikäinen. Tässä meillä on avain huonoon muistiin. Se johtuu huomion puutteesta, täsmällisten havaintojen puutteesta ja siis sekavasta ajattelusta. Sekava ajattelu on sumentunut vaikutelma, jonka ovat aiheuttaneet huolimaton tarkkailu ja huomion puute, kun taas selkeä ajattelu luo selväpiirteisen vaikutelman, joka on keskitetyn huomion ja huolellisen, täsmällisen tarkkailun seuraus. Emme muista asioita, joihin kiinnitämme vähän huomiota, mutta muistamme hyvin asiat, jotka todella kiinnostavat meitä.

Miten huonoa muistia sitten pitäisi parantaa? Aluksi olisi tarkasteltava, missä seikoissa muisti on huono ja missä hyvä yleistilanteen arvioimiseksi. Sitten pitäisi tarkastaa perin pohjin asioita, joiden suhteen muisti on huono, sen toteamiseksi, ovatko ne muistamisen arvoisia ja asioita, joista emme piittaa. Jos huomaamme, että olemme niihin nähden välinpitämättömiä, mutta että parhaimpina hetkinämme tunnemme, että meidän olisi välitettävä niistä, meidän on sanottava itsellemme: ”Kiinnitän niihin huomiota, teen niistä tarkkoja havaintoja ja ajattelen niitä huolellisesti ja vakavasti.” Näin tekemällä huomaamme muistimme paranevan. Sillä, kuten edellä on sanottu, muisti on todella riippuvainen huomiosta, täsmällisestä tarkkailusta ja selkeästä ajattelusta. Huomion kiinnittämiskyvyn perusedellytyksenä on kiinnostus, mutta jollei sitä ole, tahdon on otettava sen paikka.

Juuri tässä piilee hyvin ratkaiseva ja laajalti koettu vaikeus. Miten tahto voi ottaa kiinnostavuuden paikan? Mikä panee liikkeelle itse tahdon? Kiinnostus herättää halun, joka suuntautuu puoleensa vetävää kohdetta

kohti. Oletetussa tapauksessa se puuttuu. Miten tahto voi korvata tämän halun puutteen? Kun harkitseva järki – eikä puoleensa vetävien ulkoisten kohteitten vaikutus – määrää tuon voiman suunnan, on tahto toimintaan yllyttävä voima. Kun sysäys toimintaan, jota olen usein kutsunut Itsestä ulos lähteväksi energiaksi, on ulkoisen kohteen vaikuttama, kun se vedetään esiin, kutsumme sysäystä haluksi. Kun se on puhtaan järjen vaikuttama, kun se *lähetetään* eteenpäin, kutsumme sitä tahdoksi. Se mitä sitten tarvitaan ulkoapäin tulevan tunnetun kiinnostuksen puutteessa, on sisältäpäin tuleva valaisu. Lopullinen vaikutin tahdolle on saavutettava kyseisen alan älyllisen tarkastelun avulla ja harjaannuttamalla arvostelukykyä arvioimaan, mikä liittyy korkeimpaan hyvään, ponnistuksen päämäärään. Se, minkä järki valitsee tärkeimmäksi seikaksi Itsen hyväksi, toimii tahdon vaikuttimena. Ja kun valinta on kerran lopullisesti tehty, silloin väsymyksen tai heikkouden hetkinä valintaan johtavan ajatussarjan muistiin palauttaminen kiihottaa jälleen tahtoa. Sellainen harkitusti valittu asia voi siten muuttua mielenkiintoiseksi, toisin sanoen halun kohteeksi pannen mielikuvituksen kuvittelemaan sen miellyttäviä ominaisuuksia, sen omistamisesta aiheutuvaa hyötyä ja onnea. Mutta kuten se, joka tahtoo saavuttaa kohteen, tahtoo keinot siihen, tulemme kykeneviksi voittamaan ponnistuksen ja epämiellyttävän kurin luonnollisen kaihtamisen tahdon määräämän harjoituksen avulla. Kun tarkastelemassamme tapauksessa olemme päättäneet, että tietyt kohteet ovat erikoisen tavoiteltavia jatkuvan onnen edistäjinä, saatamme tahdon toimimaan niiden toimien suorittamiseksi, jotka johtavat näiden kohteiden tavoittamiseen.

Tarkkailukyvyyn kehittämisessä, kuten kaikessa muussakin, pieni päivittäinen harjoitus on paljon tehokkaampaa kuin suuri ponnistus, jota seuraa toimettomuuden kausi. Meidän olisi asetettava itsellemme pieni päivittäinen tehtävä, jossa kohdetta tarkastellaan huolellisesti kuvitellen sitä mielessä *kaikkine yksityiskohtineen*, pitäen mieltä kiinnitettynä siihen lyhyen aikaa, kuten fyysinen silmä voi keskittyneestä katsoa kohdetta. Seuraavana päivänä meidän olisi palautettava kuva uudelleen niin täsmällisesti kuin osaamme ja siten verrattava sitä todelliseen kohteeseen sekä havaittava kaikki epätasällisyydet. Jos varaamme viisi minuuttia päivässä tähän harjoitukseen tehden vuorotellen havaintoja kohteesta ja kuvitellen sitä mielessämme sekä palauttaen mieleen edellisen päivän muistikuvan ja verraten tätä kuvaamme kohteeseen, parantaisimme hyvin nopeasti muistiamme ja todella myös havaitsemis-, huomio-, mielikuvitus- ja keskittymiskykyämme. Itse asiassa vaikuttaisimme mentaaliruumiiseemme ja saisimme sen toimimaan – paljon nopeammin kuin luonto ilman apua – tehokkaasti ja käyttökelpoisesti. Kukaan ihminen ei voi ryhtyä tällaiseen harjoitukseen sen tuottamatta myönteistä vaikutusta. Häntä tyydyttää pian tieto siitä, että hänen kykynsä ovat lisääntyneet ja tulleet paljon paremmin hänen tahtonsa alaisiksi.

Keinotekoiset muistin parantamiskeinot tarjoavat mielelle asioita kiinnostavassa muodossa tai liittävät muistettavat asiat kiinnostaviin muotoihin. Jos henkilön on helppo havainnollistaa kuvia, hän parantaa huonoa muistia muodostamalla kuvan ja kiinnittämällä tuon kuvan ydinkohtiin ne asiat, jotka hän haluaa muistaa. Kuvan mieleen palauttaminen tuo sitten myös muistettavat asiat esiin. Toiset taas, joiden kuulomuisti on hallitseva, muistavat helskyttämällä loppusointuja

ja esimerkiksi punomalla sarjoja päivistä tai muista vähemmän kiinnostavista yksityiskohdista säkeiksi, jotka tarttuvat mieleen. Mutta paljon parempi kuin mikään näistä keinoista on edellä kuvattu järkevä menetelmä, jota käyttämällä mentaaliruumis tulee olemukseltaan paremmin organisoiduksi ja yhtenäisemmäksi.

Muisti ja ennakkoavistus

Palatkaamme kehittymättömään tiedostajaamme.

Kun muisti alkaa toimia, seuraa sitä nopeasti ennakointi, onhan se vain eteenpäin siirtynyt muisti. Kun muisti aiheuttaa menneisyydessä tunnetun mielihyvän jälleenkokemisen, niin halu koettaa taas tarttua mielihyvää aiheuttaneeseen kohteeseen. Ja kun tämä uudelleen kokeminen ajatellaan ulkoisesta maailmasta tulleen kohteen löytämisen ja sen antaman ilon seurauksena, meillä on ennakointi. Tiedostaja toistaa kuvan kohteesta ja kuvan mielihyvystä suhteessa toisiinsa. Jos hän lisää tähän miettimiseen aikatekijän, menneen ja tulevan ajan, tälle miettimiselle annetaan kaksi nimeä: miettiminen plus idea menneisyydestä on muisti, plus idea tulevaisuudesta on ennakointi.

Kun tutkimme näitä kuvia, alamme ymmärtää Patanjalin ajattelman koko merkityksen, että joogan harjoittamiseksi ihmisen on pysäytettävä ajatuskentän muuntelut. Okkulttiselta näkökannalta jokainen yhteys ei-itseen muuntelee mentaaliruumista. Osa aineesta, josta ruumis muodostuu, järjestyy uudelleen ulkoisen kohteen kuvana tai kuvitelmana. Kun näiden kuvien väliset suhteet on luotu, kyse on ajattelemisesta katsottuna muodon puolelta. Vastaavasti ovat värähtelyt tie-

dostajassa itsessään, ja nämä muunnokset hänen sisänsään ovat ajattelemista elämän kannalta. Ei saa unoh-
taa, että näiden suhteiden luominen on tiedostajan eri-
tyinen tehtävä, hänen lisäyksensä mielikuviin ja että
tämä lisäys muuttaa kuvat ajatuksiksi. Mentaaliruu-
miissa kuvat muistuttavat luonteeltaan kovin herkällä
levyllä havaittavia, eetteriaaltojen aiheuttamia jälkiä,
jotka ovat valokirjon puolella ja jotka toimivat kemial-
lisesti hopeasuoloissa järjestäen aineen uudelleen her-
källe levylle siten, että sille muodostuu kuvat valoku-
vatuista kohteista. Samoin järjestyvät aineet mentaali-
ruumiiksi kutsumallemme herkälle ”levylle” uudelleen
kuvina kohteista, joihin on oltu kosketuksessa. Tiedos-
taja tajuaa nämä kuvat omien herkkien värähtelyjensä
avulla, tutkii niitä ja jonkin ajan kuluttua alkaa järjes-
tellä ja muunnella niitä värähtelyjen avulla, joita hän
lähettää niille itsestään. Aikaisemmin esillä olleen lain
nojalla tuo energia seuraa pienimmän vastuksen suun-
taa. Hän muodostaa yhä uudelleen samat kuvat, tekee
kuvista kuvia. Niin kauan kuin hän rajoittuu tähän yk-
sinkertaiseen uusintaan lisäten mukaan vain aikaele-
mentin, meillä on, kuten sanottu, muisti ja ennakointi.

Kaikesta huolimatta konkreettinen ajattelevinen on
vain jokapäiväisten kokemusten toistamista hienom-
massa aineessa sillä erotuksella, että tiedostaja voi py-
säyttää ja muuttaa niiden järjestystä, toistaa niitä sekä
kiirehtiä tai hidastaa niitä tahtonsa mukaan. Hän voi
viivyttää mitä tahansa kuvaa, viipyä siinä ja toistaa sitä
ja voi siten löytää kokemustensa rauhallisesta uudel-
leenkokemisesta, kun ajan ratas ei häntä kiirehdi, pal-
jon sellaista, mikä on jäänyt häneltä huomaamatta.
Omana herranaan hän voi luoda oman sisäisen aikansa
niin kauan kuin sen ulottuvuudet vaikuttavat häneen,
kuten logos tekee maailmoilleen; mutta hän ei voi

päästä pakoon ajan olemusta, sen peräkkäisyyttä, ennen kuin hän voi koskettaa logoksen tajuntaa vapauttaen itsensä maailmanaineen kahleista; ja sittenkin vain niin kauan kuin tämä järjestelmä on voimassa.

6. Ajatuksen kehittyminen

Huomiointi ja sen merkitys

Riittävän ajattelun ensimmäinen ehto on valpas ja oikea huomiointi. Itsen on tiedostajana tarkattava eitseä huolellisesti ja täsmällisesti, jos sen on määrä tulla tiedetyksi ja täten sulautua Itseen.

Toinen välttämätön ehto on mentaaliruumiin vastaanottavuus sekä hellittämättömyys, kyky ottaa vastaan nopeasti vaikutelmia ja säilyttää ne muistissa.

Tiedostajan huomiointin valppaudesta ja tarkkuudesta sekä hänen mentaaliruumiinsa vastaanottavuudesta ja hellittämättömyydestä riippuu hänen kehityksensä nopeus, miten nopeasti hänen piilevät voimansa aktivoituvat.

Jos tiedostaja ei ole tarkannut huolellisesti ajatuskuvia, tai jos mentaaliruumin kehittymättömänä on ollut tunnoton kaikille paitsi ulkoisten kohteiden voimakkaammille värähtelyille ja kuva tästä syystä on muodostunut epätäydelliseksi toisinnoksi, ovat ajatusaineokset puutteelliset ja harhaanjohtavat. Aluksi saadaan vain karkeat ääriviivat yksityiskohtien jäädessä sumeiksi tai niiden puuttuessa. Kun kehitämme kykyjämme ja muodostamme hienompaa ainetta mentaaliruumiiksi, havaitsemme, että vastaanotamme samasta ulkoisesta kohteesta paljon enemmän kuin ollessamme

kehittymättömiä. Näin saamme tietää esineistä paljon enemmän kuin aikaisemmin.

Otetaanpa esimerkki. Kaksi miestä seisoo vainiolla kauniina aurinkoisena päivänä. Toinen heistä on kehittymätön maata viljelevä työmies, joka ei ole tottunut tarkkailemaan luontoa muuten kuin sadon kannalta. Hän on vain katsonut taivaalle nähdäkseen, onko tulossa sadetta vai poutaa välittämättä sen muista vaihteluista, paitsi kun ne suovat hänelle elatuksen ja työtä. Toinen mies on taiteilija, lahjakas maalari, joka rakastaa suuresti kauneutta. Hän on tottunut näkemään ja nauttimaan jokaisesta väri- ja valovaihtelusta ja -sävyistä. Työmiehen fyysinen ja astraali- sekä mentaaliruumis ovat kaikki läsnä loistavan auringonlaskun aikana, ja sen aiheuttamat värähtelyt vaikuttavat hänen tajuntansa käyttövälineisiin. Hän näkee eri värejä taivaalla ja huomaa, että siellä on paljon punaista, joka lupaa kaunista seuraavaksi päiväksi, seikka joka voi merkitä hyvää tai pahaa hänen viljalleen. Vain tämän hän näkee siitä.

Maalarin fyysinen, astraali- ja mentaaliruumis ovat kaikki alttiina täsmälleen samoille värähtelyille kuin työmiehen ruumiit, mutta kuinka erilainen onkaan tulos! Hänen ruumiittensa hienot aineet tuottavat miljoonia värähtelyjä, jotka ovat liian nopeita ja herkkiä saadaakseen liikkeelle toisen karkeat aineet. Hänen kuvansa auringonlaskusta on sen vuoksi erilainen kuin työmiehen saama kuva. Hienonhienot väri- ja valovaihteet sävyn sulautuessa sävyyn, läpikuultava sininen ja ruusunpuna ja hento vihreä kultaisten valonsäteiden kirkastamana ja ruhtinaallisen purppuravärin täplittämänä – kaikki nämä hän kokee pitkällisenä ilontunteena, aistinten ilon ekstaasissa. Kaikki hienot tunteet heräävät, rakkaus ja ihailu yhtyvät kunnioitukseen ja iloon siitä, että

sellaista kauneutta voi olla. Mitä innoittavimmat ajatukset heräävät, kun mentaaliruumis muovailee itseään värähtelyillä, jotka vaikuttavat siihen mentaalitasolla auringonlaskun mentaalipuolesta. Kuvien ero ei johdu ulkoisesta syystä vaan sisäisestä vastaanottokyvystä. Se ei riipu ulkoapäin tulevasta ärsytyksestä vaan vastaanottokyvystä. Se ei ole ei-itsessä vaan Itsessä ja sen verhoissa. Nämä erot paljastuvat tuloksesta; kuinka vähän virtaakaan toiseen ja kuinka paljon toiseen.

Edellisestä näemme hätkähdyttävän selvästi tiedostajan kehityksen merkityksen. Kauneuden maailma voi ympäröidä meidät sen aaltojen vaikuttaessa meihin joka puolelta ja kuitenkin se voi jäädä meiltä huomaamatta. Kaikki, mikä on järjestelmämme logoksen mielessä vaikuttaa meihin ja ruumiiseemme. Kuinka paljon voimme vastaanottaa siitä, osoittaa kehityksemme asteen. Se mikä tarvitaan kasvuun, ei ole muutos ulkopuolellamme vaan muutos sisällämme. Kaikki on jo annettu meille, meidän on vain kehitettävä vastaanottokykyämme.

Edellä sanotusta seuraa, että yksi selvä ajattelemisen elementti on oikea huomiointi. Meidän on aloitettava tämä työ fyysisellä tasolla, missä ruumiimme joutuvat kosketukseen ei-itsen kanssa. Kiipeämme *ylöspäin* ja kaikki kehitys alkaa alemmalla tasolla ja kulkee korkeammalle. Aluksi kohtaamme ulkoisen maailman alemmalla tasolla, ja sen jälkeen värähtelyt kulkevat ylöspäin – tai sisäänpäin – kutsuen esiin sisäiset voimat.

Siten tarkka huomiointi on kyky, jota on kehitettävä päättävästi. Monet ihmiset kulkevat maailmassa silmät puolittain suljettuina. Voimme kukin tutkia asiaa omalta kohdaltamme kysymällä itseltämme, mitä olemme havainneet kulkiessamme katua pitkin. Voimme kysyä:

mitä havaitsin kulkiessani kadulla? Monet ihmiset eivät ole havainneet juuri mitään, he eivät ole muodostaneet mitään selviä kuvia. Toiset ovat havainneet muutamia asioita, jotkut monia. Houdin selostaa harjaannuttaneensa lastaan tekemään havaintoja ohittamiensa liikkeiden sisältämistä tavaroista. He kävelivät Lontoon katuja niin kauan, kunnes lapsi saattoi luetella näyteikkunan kaikki tavarat suunnattuaan näyteikkunaan pelkän katseen kulkiessaan pysähtymättä eteenpäin kadulla. Normaali lapsi ja villi-ihminen ovat tarkkaavaisia ja heidän huomiokykynsä laajuus on suhteensa heidän älyynsä. Selvä ja nopea huomiointitapa perustuu keskivertoihmisen selvään ajattelemiseen. Ne, jotka ajattelevat sekavimmin, ovat yleensä niitä, joiden huomiot ovat virheellisimpiä; paitsi tapauksia, jolloin äly on pitkälle kehittynyt ja sen vuoksi tottunut kääntymään tavallisesti sisäänpäin, eikä ruumiita ole harjaannutettu myöhemmin kuvatulla tavalla.

Vastaus edellä tehtyyn kysymykseen voi tosin olla myös: ajattelin jotakin muuta enkä sen vuoksi tehnyt havaintoja. Ja vastaus on hyvä, jos vastaaja ajatteli jotakin tärkeämpää kuin mentaaliruumiin ja huolellisen havainnoinnin avulla tapahtuvaa huomiokyvyn harjaannuttamista. Sellainen on voinut onnistua hyvin tarkkaavuuden puuttuessa. Mutta jos ajattelija on vain unelmoinut ja vaeltanut tarkoituksettomasti, hän on tuhlanut aikaansa paljon enemmän kuin jos hän olisi suunnannut energiaansa ulospäin.

Syviin ajatuksiinsa vaipuneelta ihmiseltä jäävät huomaamatta ohimenevät kohteet hänen suuntautueensa sisäänpäin eikä ulospäin, joten hän ei havaitse, mitä hänen edessään tapahtuu. Hänen ei ehkä ole syytä tässä elämässä harjaannuttaa ruumiitaan tekemään puoli-itsenäisiä havaintoja, sillä pitkälle kehittynyt ja vasta

osittain kehittynyt ihminen tarvitsevat erilaisia harjoituksia.

Mutta kuinka monet tarkkaamattomat ihmiset ovat todella ”vaipuneet syviin ajatuksiin”? Kaikki mikä liikkuu useimpien ihmisten mielessä, on vain jonkin satunnaisen ajatuskuvan veltoa seurailua, ajatuksen, joka on tarkoituksetta pulpahtanut esille, mielen sisällön tarkoituksetonta selailua, niin kuin joutilas nainen penkoo vaatekomeronsa tai korulippaansa sisältöä. Tämä ei ole ajattelua, sillä ajattelu merkitsee, kuten olemme nähneet, yhteyksien luomista, jonkin uuden piirteen lisäämistä ajatusaineeseen. Ajattelussa tiedostajan huomio suuntautuu määrätietoisesti ajatukseen ja hän työllistää tehokkaasti itseään niiden kimpussa.

Tarkkailutottumuksen kehittyminen on siten osa mielen harjaantumista. Ne, jotka harjoittavat sitä hyvin, havaitsevat, että mieli kirkastuu, voimistuu ja tulee helpommaksi hallita niin, että he voivat suunnata sen mihin tahansa annettuun kohteeseen paremmin kuin he aikaisemmin pystyivät tekemään. Nyt tämä kerran lopullisesti vakiinnutettu kyky toimii automaattisesti mentaali- ja muiden ruumiitten rekisteröidessä kuvia, jotka näin ovat saatavissa tarpeen vaatiessa myöhemmin, vaatimatta sillä hetkellä omistajansa huomiota. Sitten ei enää ole välttämätöntä, että henkilön huomio suuntautuu aistimien havaitsemiin kohteisiin, jotta näitä kohteita koskeva vaikutelma syntyisi ja säilyisi. Tällainen aivan arkipäiväinen mutta silti merkityksellinen tapaus sattui itselleni.

Matkustaessani Amerikassa heräsi kerran kysymys, mikä oli veturin numero junassa, jossa matkustimme. Mieleni esitti silmänräpäyksessä oikean numeron, kyseessä ei missään tapauksessa ollut selvänäkö. Selvänäköinen havaitseminen olisi vaatinut junan etsimis-

tä ja luvun lukemista. Ilman mitään omalta puolelta suoritettua tietoista toimintaa aistimet ja mieli olivat havainneet ja rekisteröineet tuon numeron, kun juna tuli asemalle, ja kun sitä tarvittiin, mentaalinen kuva saapuvan junan edessä olevan veturin numerosta tuli heti mieleen. Tämä kerran vakiintunut kyky on hyödyllinen, sillä se merkitsee, että vaikka joka puolella olevat asiat eivät ole kiinnittäneet huomiotamme, voimme sittenkin palauttaa ne muistiin katsomalla luetteloa, jonka mentaali- ja astraali- sekä fyysinen ruumis ovat tehneet niistä omaan käyttöön.

Tämä jîvan tietoisien aktiivisuuden ulkopuolella oleva mentaaliruumiin automaattinen toimeliaisuus toimii kuitenkin kaikissa meissä laajemmin kuin osamme olettaa. On esimerkiksi todettu, että henkilö hypnoosissa ollessaan luettelee lukuisia pieniä seikkoja, jotka olivat ohittaneet hänet herättämättä hänen huomiotaan. Nämä vaikutelmat saavuttavat mentaaliruumiin aivojen välityksellä ja vaikuttavat jälkimmäisiin samoin kuin edellisiin. Mentaaliruumiiseen saapuu näin monia vaikutelmia, jotka eivät ole riittävän syviä tullakseen tietoisuuteen – ei sen vuoksi, että tietoisuus ei voisi havaita niitä, vaan koska se ei normaalisti ole kyllin hereillä huomatakseen muita kuin syvempiä vaikutelmia. Hypnoottisessa transsissa, houreessa tai fyysisissä unissa, kun jîva on poissa, aivot luopuvat näistä vaikutelmista, jotka ovat tavallisesti paljon voimakkaampien jîvalta itseltään vastaanotettujen ja aikaansaattujen vaikutelmien valtaamat. Mutta jos mieltä harjaannutetaan tarkkailemaan ja merkitsemään havaitsemansa muistiin, jîva voi saada aivoilta nuo vaikutelmat milloin vain takaisin.

Jos kadulla kulkee kaksi ihmistä, joista toinen on harjaantunut tarkkailuun ja toinen ei, niin molemmat

vastaanottavat lukuisia vaikutelmia ilman, että he sillä kertaa ovat tietoisia tästä vastaanottavasta toiminnasta. Mutta jälkeinpäin harjaantunut tarkkailija voisi palauttaa nämä vaikutelmat, kun taas toinen ei siihen kykene. Koska tämä kyky johtuu selvästä ajattelusta, niin ne, jotka haluavat kehittää ja valvoa ajatusvoimaansa, tekevät oikein kehittäessään havaintokykyään sekä kieläytyessään ilosta kulkea joutilaana minne tahansa mielikuvitusvirta heitä kuljettaa.

Mentaalisten kykyjen kehittäminen

Kun mielikuvat lisääntyvät, tiedostajan tehtävä tulee monimutkaisemmaksi ja hänen mielikuviin kohdistuva vaikutuksensa tuo ilmi kyvyn toisensa jälkeen, mikä on peräisin hänen jumalallisesta luonnostaan. Hän ei enää hyväksy ulkoista maailmaa vain sen yksinkertaisessa suhteessa itseensä ja sen sisältäessä kohteet, jotka ovat hänelle mielihyvän tai tuskan aiheuttajia; vaan nyt hän järjestelee rinnatusten niitä esittävät kuvat, tutkii niitä niiden eri puolilta, vaihtaa niiden järjestystä ja tutkii tuloksen uudelleen. Hän alkaa myös järjestää omia havaintojaan. Hän havaitsee, milloin jokin kuva aiheuttaa toisen, siis niiden peräkkäisyyden. Kun toinen on seurannut moneen kertaan ensimmäistä, hän alkaa odottaa toista ensimmäisen ilmetessä ja yhdistää näin nämä kaksi yhteen. Tämä on hänen ensimmäinen päätely-yrityksensä ja tässä tapaamme jälleen luontaisen kyvyn ilmentymisen. Hän järjelee, että koska A ja B ovat aina ilmenneet peräkkäin, *sen vuoksi* kun A ilmenee, tulee B myös ilmenemään. Tämän ennakkoarvioinnin jatkuvasti varmistuessa hän liittää ne yhteen syynä ja seurauksena. Monet hänen alussa tekemistään

virheistä johtuvat tämän suhteen liian kiireisestä luomisesta. Lisäksi asettaessaan mielikuvia rinnakkain hän havaitsee niiden erilaisuuden ja samankaltaisuuden sekä kehittää näin vertailukyvyin. Hän valitsee niistä jommankumman mielihyvää tuottavana ja saa kehonsa etsimään sitä ulkoisesta maailmasta. Näin hän kehittää arvostelukykyä näiden valintojen ja niistä johtuvien seurausten avulla. Hän kehittää suhteellisuustajun samanlaisuuteen ja erilaisuuteen nähden ja ryhmittelee esineet niissä esiintyvän samanlaisuuden mukaan, erottaen ne muista niissä ilmenevän erilaisuuden mukaan. Tässä hän tekee aluksi myös monia virheitä, jotka myöhemmät havainnot korjaavat. Alussa hän on helposti pintapuolisen samanlaisuuden harhaanjohtama.

Täten havainto, erottamiskyky, järki, vertailu ja arvostelukyky kehittyvät toinen toisensa jälkeen ja nämä kyvyt kasvavat harjoituksen myötä, ja niin Itsen tämä puoli tiedostajana kehittyy Itsen ja ei-itsen välillä jatkuvasti toistetun ajatustyön, toiminnan ja vastatoiminnan avulla.

Näiden kykyjen kehittämisen nopeuttamiseksi meidän on harjoitettava niitä harkitusti ja tietoisesti käyttäen jokapäiväisen elämän olosuhteita niiden kehittämistilaisuuksina. Aivan kuten näimme, että havaintokykyä voidaan harjaannuttaa jokapäiväisessä elämässä, samoin voimme totuttaa itsemme näkemään ympärillemme olevien kohteiden samanlaiset ja erilaiset puolet, voimme vetää johtopäätöksiä ja tarkistaa ne tapahtumien mukaan, voimme vertailla ja arvostella ja tehdä kaiken tämän tietoisesti ja vakaasta aikomuksesta. Ajatusvoima kasvaa nopeasti näissä harkituissa harjoituksissa, tulee tietoisesti käytetyksi ja koetaan selvästi omaksi.

Mielen harjaannuttaminen

Mielen harjaannuttaminen mihin suuntaan tahansa on sen harjaannuttamista kokonaisuudessaan jossain määrin, sillä määrätynlainen harjaannuttaminen organisoii ajatusainetta, josta mentaaliruumis muodostuu, ja elähdyttää myös tiedostajan sisäisiä voimia. Lisääntynyt kyky voidaan suunnata mitä moninaisimpiin päämääriin ja on käytettävissä kaikkiin tarkoituksiin. Harjaantunut mieli voidaan kohdistaa mihin aiheeseen tahansa ja se käy tarmokkaasti siihen käsiksi ja hallitsee sitä tavalla, johon harjaantumaton ei pysty. Tämä on kasvatuksesta saatu hyöty.

Mutta on aina muistettava, että mielen harjaannuttaminen ei ole sen ahtaamista täyteen tosiasioita, vaan sen voimien esiin vetämistä. Mieli ei kasva siitä, että se sullotaan täyteen toisten ihmisten ajatuksia, vaan omien kykyjen harjoittamisella. Suurista opettajista, jotka ovat inhimillisen kehityksen edelläkävijöitä, sanotaan, että he tietävät kaiken aurinkokuntaan kuuluvan. Tämä ei tarkoita sitä, että jokainen sen yksityiskohta olisi aina heidän tietoisuudessaan, vaan että he ovat kehittäneet Itsessään olevaa tietoaspektia siten, että aina kun he kääntävät huomionsa mihin tahansa suuntaan, he tietävät kohteen, johon se on suunnattu. Tämä merkitsee paljon enemmän kuin lukuisten asioiden mieleen varastoiminen, sillä on suurempaa kyötä näkemään mikä tahansa kohde, johon silmä kääntyy, kuin olla sokea ja tuntea se vain muiden antaman kuvauksen perusteella. Mielen kehitystä ei mitata sen sisältämällä mielikuvilla, vaan sen toiminnan kehittymisellä, jota

on tieto, kyky toistaa mielessä kaikki, mikä sille on esitetty. Tämä kyky on yhtä käyttökelpoinen missä tahansa muussakin maailmassa kuin täällä ja se on kerran saavutettuna käytettävissämme missä tahansa olemmekin.

Yhdessäolo ylempien kanssa

Mielen harjoittamista voidaan auttaa paljon eteenpäin, kun pääsemme kosketuksiin niiden kanssa, jotka ovat pitemmälle kehittyneitä kuin me. Ajattelijat, jotka on meitä voimakkaampi, voi auttaa meitä tuntuvasti, sillä hän lähettää korkeamman asteisia värähtelyjä kuin mitä me voimme luoda. Maassa makaava raudanpala ei voi synnyttää lämpövärähtelyjä itsenäisesti. Mutta jos se on lähellä tulta, se voi vastata tulen lämpövärähtelyihin ja kuumeta niiden vaikutuksesta. Kun tulemme suuren ajattelijan lähelle, hänen värähtelynsä vaikuttavat mentaaliruumiiseemme ja aiheuttavat siinä vastaavia värähtelyjä niin, että värähtelemme sopusoinnussa hänen kanssaan. Sillä hetkellä tunnemme, että mentaalinen voimamme lisääntyy ja että voimme keskittyä ajatuksiin, joita tavallisesti vältämme. Mutta kun olemme jälleen yksin, huomaamme, että nuo käsitteet ovat tulleet uudelleen hämäräksi ja sekaviksi.

Ihmiset kuuntelevat luentoa ja käsittävät sen ymmärtäen sillä hetkellä sen sisältämän opetuksen. He lähtevät pois tyytyväisinä tuntien, että he ovat saavuttaneet merkittävän tiedollisen voiton. Seuraavana päivänä halutessaan jakaa näin saavuttamansa hyödyn ystävänsä kanssa he häveten huomaavat, etteivät he pysty tuomaan esiin ajatuksia, jotka näyttivät olevan niin selviä ja loistavia. He huudahtavat tällöin usein

kärsimättömästi: ”Olen varma, että tiedän sen. Ajatus pyörii lähellä, kunhan vain saan sen päästä kiinni.” Tämä tunne on peräisin sekä mentaaliruumiin että jïvan kokemien värähtelyjen muistamisesta. On olemassa tunne, että on käsittänyt ajatukset, muisto vastaanotetuista muodoista ja tunne, että niiden synnyttyä pitäisi toistamisen olla helppoa. Mutta edellisenä päivänä voimakkaamman ajattelijan taidokkaat värähtelyt muovasivat mentaaliruumiin ottamat muodot. Ne muodostettiin ulkoapäin eikä sisältä. Ajatusten toistamisyrityksen yhteydessä koettu kykenemättömyyden tunne merkitsee, että näitä ajatuksia on vielä selvennettävä omassa tajunnassa muutamia kertoja, ennen kuin ne ovat riittävän voimakkaat, että nuo muodot voidaan toistaa oma-aloitteisesti.

Tiedostajan on värähdeltävä näillä korkeammilla tasoilla useita kertoja, ennen kuin hän voi toistaa värähtelyt tahtoessaan. Oman synnynnäisen luontonsa avulla hän voi kehittää sisäistä kykyään luoda ne uudelleen, kun ulkopuolinen sysäys on saanut hänet vastaamaan niihin useita kertoja. Kummankin tiedostajan kyky on sama, mutta toinen on kehittänyt sen, kun taas toisessa se on piilevä. Yhteys samanlaiseen jo toiminnassa olevaan voimaan tuo sen esiin piilevästä tilastaan, ja siten vahvempi edistää heikomman kehitystä.

Tässä on eräs syy siihen, miksi on arvokasta olla yhdessä meitä pitemmälle kehittyneiden ihmisten kanssa. Hyödyimme tästä kosketuksesta ja kasvamme heidän kannustavassa vaikutuspiirissään. Todellinen opettaja auttaa oppilaitaan paljon enemmän pitämällä heidät lähellään kuin puhuttujen sanojensa avulla. Suora henkilökohtainen yhteys luo tälle vaikutukselle tehokkaimman kanavan. Mutta tämän yhteyden puuttuessa tai sen myötä voidaan myös saada paljon kirjoista,

jos ne on valittu viisaasti. Lukiessamme todella suuren kirjoittajan teosta meidän on pyrittävä asettamaan itsemme vastaanottavaan tilaan saadaksemme häneltä mahdollisimman monia ajatusvärähtelyjä. Luettuamme sanat meidän olisi viivyttävä niissä, punnittava niitä, yritettävä käsittää sanojen osittain ilmaisema ajatus ja saatava niistä esiin kaikki niiden sisältämät yhteydet. Tarkkaavuutemme on oltava keskittynyt, jotta voisimme tunkeutua kirjoittajan ajatukseen sanojen luoman verhon läpi. Sellainen lukeminen vastaa opetusta ja auttaa mentaalista kehitystämme eteenpäin. Vähemmän ponnistuksia kysyvä lukeminen voi käydä miellyttävästä ajanvietteestä, voi täyttää mielemme arvokkaila asioilla ja siten palvella meitä. Mutta kuvatunkaltainen lukeminen merkitsee kiihoketta kehityksellemme, ja niiden, jotka koettavat kasvaa palvellakseen, ei pitäisi laiminlyödä sitä.

7. Keskittyminen

Harvat asiat kysyvät enemmän voimia opiskelijalta, joka alkaa harjaannuttaa mieltään, kuin keskittyminen. Mielen toiminnan alkuvaiheessa edistyminen riippuu sen nopeista liikkeistä, sen valppaudesta, sen valmiudesta vastaanottaa sysäyksiä aistimuksesta toisensa jälkeen, jolloin sen huomio kääntyy nopeasti yhdestä ärsykkeestä toiseen. Mielenvireys on tuossa vaiheessa mitä arvokkain ominaisuus ja tarkkaavuuden jatkuva ulospäin suuntaaminen on välttämätön edistymiselle. Kun mieli kerää aineistoa ajattelemista varten, on äärimmäinen liikkuvuus etu. Monien, monien elämien ajan mieli kasvaa tämän liikkuvuuden avulla ja sitä

lisää harjoitus. Tämän joka suuntaan ulospäin kohdistuvan liikkumistavan keskeyttäminen, kiinnitetyn huomion pakottaminen yhteen kohteeseen – tämä muutos aiheuttaa luonnollisesti voimakkaita järkytyksiä ja mieli syöksähtelee hurjasti kuten kesytön hevonen, kun se tuntee kuolaimien pakon.

Olemme nähneet, että mentaaliruumis muokkautuu niiden kohteiden kuviksi, joihin huomio suunnataan. Patañjali puhuu ajatusprinsiipin muuntelun pysäyttämisestä, toisin sanoen ulkoisen maailman aina vaihtuvien toisintojen lopettamisesta. Mentaaliruumiin alati vaihtuvien muuntelujen pysäyttäminen ja sen pidättäminen yhden pysyvän kuvan hahmossa on keskittymistä silloin kun on kyse muodosta. Tarkkaavuuden suunnattaminen pysyvästi tähän muotoon ikään kuin täydellisesti itsessä tapahtuvana toistona on keskittymistä silloin, kun on kyse tiedostajasta.

Keskittymisessä tietoisuus pidetään yhdessä kuvassa. Tiedostajan koko huomio kiinnittyy yhteen kohtaan ilman poikkeamista. Mieli – joka kiiruhtaa jatkuvasti yhdestä asiasta toiseen ulkoisten kohteiden kiehtomana ja muovailen itseään ahkerasti – hillitään, ja tahto pakottaa sen pysymään yhdessä muodossa, muokattuna yhteen kuvaan välittämättä kaikista siihen tulevista vaikutelmista.

Kun mieli pysyy nyt suunnattuna yhteen mielikuvaan ja tiedostaja mietiskelee sitä pysyvästi, tulee tieto kohteesta täydellisemmäksi kuin mitä siitä voisi saada minkään sanallisen kuvauksen avulla. Käsityksemme kuvasta, maisemasta, on paljon täydellisempi nähtyämme sen, kuin jos olemme vain lukeneet tai kuulleet siitä kuvauksen. Ja jos keskitymme sellaiseen kuvaukseen, tämä kuva muokkautuu mentaaliruumiissa ja saamme täydellisemmän tiedon siitä kuin pelkästään

sanoja lukemalla. Sanat ovat asioiden symboleja, ja asian karkeisiin äärioviin keskittyminen, joka on saatu aikaan sitä kuvaavin sanoin, lisää enemmän täydentäviä yksityiskohtia, kun tietoisuus tulee lähempään kosketukseen kuvatun asian kanssa.

On muistettava, että keskittyminen ei ole passiivisuuden tila, vaan päinvastoin syvän ja ohjatun toiminnan tila. Mentaalimaailmassa sitä voidaan verrata fyysisten lihasten jännittymiseen hyppyyn tai pitkäaikaiseen ponnistukseen. Itse asiassa tämä jännitys ilmeneekin aina vasta-alkajilla vastaavana fyysisenä jännityksenä, ja fyysinen väsymys seuraa keskittymisharjoitusta – lihasväsymys eikä vain hermoston uupuminen. Kuten silmän jatkuva kohteeseen kiinnittäminen saa meidät havaitsemaan tarkemmin yksityiskohtia, toisin kuin pikainen silmäys, samoin keskittyminen tekee meidät kykeneviksi havaitsemaan idean yksityisseikkoja. Ja kun keskitymme intensiivisemmin, omaksumme enemmän aikayksikössä, kuten juoksija ohittaa enemmän kohteita minuutissa kuin kävelijä. Kävelijä kuluttaa täsmälleen saman määrän lihasvoimaa ohittaessaan kaksikymmentä kohdetta kuin juoksija, mutta energian nopeampi kuluttaminen vastaa matkaan käytettyä lyhyempää aikaa.

Keskittymisen alussa on voitettava kaksi vaikeutta. Ensiksi on oltava piittaamatta mieltä jatkuvasta häiritsevistä tekijöistä. Mentaaliruumista on estettävä vastaamasta näihin kosketuksiin; ja ulkoisiin vaikutelmiin vastaamistaipumusta on vastustettava; mutta tämä vaatii huomion suuntaamista osittain itse vastustamiseen, ja kun tuo taipumus on voitettu, itse vastustamisen on lakattava. Tarvitaan täydellinen tasapaino, ei vastustamista eikä alistumista, vaan niin voimakas pysyvä tyyneys, että ulkopuoliset värähtelyt eivät aiheuta seura-

uksia, eivät edes sitä toisasteista seurausta, että jotakin on vastustettava.

Toiseksi, mielen itsensä on keskittyessään pidettävä ainoana mielikuvana keskittymisen kohdetta. Se ei vain saa kieltäytyä muovautumasta ulkoisten sysäysten mukaan, vaan sen on myös lakkautettava oma sisäinen aktiivisuutensa, jolla se jatkuvasti järjestee uudelleen mielen sisältöä ajatellen sitä, luoden uusia suhteita, keksien kätettyjä yhtäläisyyksiä ja erilaisuuksia. Sen on nyt rajoitettava huomionsa yhteen kohteeseen huomion kiinnittämiseksi siihen. Se ei tietenkään lopeta aktiivisuuttaan, vaan suuntaa sen kokonaan yhtä kanavaa pitkin.

Vesi, joka virtaa veden määrään nähden laajalla alueella, tarvitsee vähän liikkeelle panevaa voimaa. Kapeaa kanavaa pitkin virtaava samansuuruinen vesimäärä yhtä suurin alkusysäyksin tempaa esteen mukaansa. Tästä johtuu sen arvo, mitä mietiskelyn opettajat niin jatkuvasti painottavat, että mielen on keskityttävä yhteen kohteeseen. Lisäämättä mielen voimaa sen *vaikuttava* voima lisääntyy suunnattomasti. Höyry, joka saa levitä vapaasti ilmaan, ei siirrä hyttystäkään tieltään, mutta putkea pitkin työntyessään se panee männän liikkeelle. Tämä sisäiseen hiljaisuuteen keskittyminen on vielä vaikeampaa kuin ulkoisista sysäyksistä välittämättä oleminen, mikä johtuu sen omasta syvemmästä ja täydellisemmästä elämästä. Selkensä kääntäminen ulkomaailmalle on helpompaa kuin sisäinen hiljentyminen, sillä tämä sisäinen maailma on enemmän samastunut itseän ja itse asiassa edustaakin useimpien ihmisten ”minää” nykyisellä kehitystasolla. Kuitenkin ahkera yritys mielen rauhoittamiseksi edistää pian tietoisuuden kehitystä, sillä pian tunnemme, että hallitsija ja hallittu eivät voi olla sama, ja vaisto-

maisesti samastamme itsemme hallitsijaan. ”Tyynny-
tän *minun* mieleni” on tietoisuuden ilmaus, ja mieli
tunnetaan kuuluvaksi ”minään” sen omaisuutena.

Tämä ero kasvaa huomaamatta ja opiskelija huomaa
tullessa tietoiseksi kahtiajaosta itsessään, jostakin,
joka valvoo ja jostakin jota valvotaan. Alempi konk-
reettinen mieli erottuu, ja ”minä” tunnetaan voimak-
kaampana, selvempänä näkemyksenä. Kehittyy tunne,
että tämä ”minä” ei ole riippuvainen ruumiista eikä
mielestä. Tämä on ensimmäinen tuntemus, so. *tunne*
todellisen kuolemattoman luonteesta tajunnassa, joka
on jo älyllisesti tajuttu olevaksi. Sellainen mielikuva
itse asiassa jouduttaa itse keskittymistä ja näin sitä
palkitaan. Kun harjoitus jatkuu, näköpiiri laajenee,
mutta ikään kuin sisäänpäin eikä ulospäin, jatkuvasti
rajattomasti sisäänpäin. Kehittyy kyky tajuta totuus
ensi silmäyksellä, mikä esiintyy vain silloin, kun mieli
hitaine todistelumenettelyineen ylitetään. (Lukija ei saa
hetkeksikään unohtaa, että sanaa ”mieli” käytetään
koko ajan merkityksessä ”alempi mieli”, mentaaliruu-
mis, *plus manas*.) Sillä ”minä” on Itsen ilmaus. Sen
luonne on tieto. Milloin tahansa minä joutuu kosketuk-
siin totuuden kanssa, se havaitsee sen värähtelyt sään-
nöllisiksi ja sen vuoksi kykeneviksi tuottamaan joh-
donmukaisen mielikuvan itsessään. Epätosi taas aihe-
uttaa vääristyneen epäsuhtaisen mielikuvan ilmaisten
juuri heijastumisellaan oman luonteensa.

Kun mieli omaksuu yhä alistetumman tilan, nämä
Itsen voimat puolustavat omaa ylivaltaansa, ja intuitio
– analoginen fyysisen tason suoranaisen näkemisen
kanssa – ottaa järkeilypaikan, jota voidaan ehkä verrata
fyysisen tason tuntoaistiin. Itse asiassa analogia on
selvempi kuin ensi silmäyksellä voi havaita. Sillä intui-
tio kehittyy järkeilystä samalla jatkuvalla tavalla ja

ilman oleellista muutosta, kuten näkökyky kehittyi kosketuksen kautta. Kyseessä on varmasti ”meneteltävän” suuri muutos, mutta tämä ei saisi tehdä meitä sokeiksi säännölliselle ja johdonmukaiselle kehitykselle. Lahjattoman intuitio on halusta syntynyt mielijohde, eikä se ole korkeampi vaan alempi kuin järkeily.

Kun mieli on hyvin harjaantunut keskittymään kohteeseen ja voi pitäytyä yhdessä kohteessa jonkin aikaa, on seuraava vaihe kohteen poisjättäminen ja mielen säilyttäminen tässä pysyvän huomion tilassa *suuntaamatta huomiota mihinkään*. Tässä tilassa mentaaliruumis ei näytä mitään kuvaa. Sen oma aine on siinä, pysyen vakaana ja horjumattomana, vastaanottamatta mitään vaikutelmia, täydellisessä tyyneyden tilassa kuten aalloton järvi. Tämä tila voi kestää vain *hyvin* lyhyen hetken, kuten kemistin kriittinen tila aineen kahden, tunnetun ja määritetyn tilan välisessä kosketuspisteessä. Toisin sanottuna, kun mentaaliruumis on hiljentynyt, tietoisuus vapautuu siitä ja kulkee ”layakeskukseen” ja siitä ulos neutraaleista kosketuspisteistä mentaali- ja syyruumiin välillä. Läpikulkua seuraa hetkellinen huimaus tai tajunnan menetys – välttämätön seuraus tajunnan kohteiden katoamisesta – jota sitten seuraa tietoisuus korkeammalla. Alempaan maailmaan kuuluvien tietoisuuden kohteiden poisjättämistä seuraa korkeammalla olevien tietoisuuden kohteiden ilmaantuminen. Silloin Itse voi muokata mentaaliruumiin omien jalojen ajatustensa mukaiseksi ja läpäistä sen omilla värähtelyillään. Se voi muodostaa mentaaliruumiin omansa takana olevien tasojen korkeilla näkemyksillä, joista se on nähnyt vilahduksen parhaina hetkinään, ja voi näin tuoda alaspäin ja ulospäin aatteita, joihin mentaaliruumis olisi muuten kykenemätön vastaamaan. Nämä ovat neron inspiraatioita, jotka vä-

lähtävät mieleen häikäisevinä valoina ja valaisevat maailman. Ihminen, joka tuo ne maailmaan, voi tuskin tavallisessa mentaalitilassaan kertoa, miten ne saavuttivat hänet. Hän tietää vain, että jollain omituisella tavalla

. . . voima joka soi sisässäni
elää huulillani ja viittoo kädelläni.

Tietoisuus on siellä missä on kohde johon se vastaa

Muodon maailmassa muoto asettuu määrättyyn paikkaan, eikä voida sanoa että – jos ilmaus sallitaan – se olisi paikassa, jossa se ei ole. Toisin sanoen olemalla tietyssä paikassa se on lähempänä tai kauempana muista, jotka myöskin ovat tietyissä paikoissa suhteessa sen omaan paikkaan. Jos se siirtyisi paikasta toiseen, sen olisi ylitettävä väliin jäävä tila. Matka voisi olla nopea ja hidas, pikainen kuin salaman leimahdus, verkkainen kuin kilpikonna, mutta ylitys on tehtävä ja se vie jonkin aikaa, olipa tuo aika sitten lyhyt tai pitkä.

Tietoisuuden suhteen tilalla ei ole sellaista olomuotoa. Tietoisuus muuttaa tilansa, ei paikkaansa, sulkien piiriinsä paljon tai vähän. Se joko tietää tai ei tiedä sitä, mikä ei ole Itse, juuri siinä määrin kuin se voi tai ei voi vastata ei-itsen värähtelyihin. Vastaanottokyky, so. kyky jolla se vastaa ja uudistaa värähtelyt, laajentaa sen näköpiiriä. Tässä ei ole kyse liikkeestä, välimatkojen ylityksestä. Välimatka kuuluu muodoille, jotka vaikuttavat toisiinsa eniten lähestyessään toisiaan ja joiden keskinäinen vaikutusvoima vähenee välimatkan kasvaessa.

Kaikki keskittymisessä menestyvät opiskelijat havaitsevat itse jälleen, ettei tietoisuudella ole välimatkaa. Adepti voi hankkia tietoa mistä tahansa kohteesta rajojensa puitteissa keskittymällä siihen. Välimatka ei vaikuta keskittymiseen. Hän tulee tietoiseksi kohteesta, sanokaamme vaikka toisella planeetalla, ei siksi, että hänen astraalinen näkökykynsä toimisi teleskooppisesti, vaan koska sisäisessä maailmassa koko maailmankaikkeus on olemassa pisteenä. Sellainen ihminen saavuttaa elämän sydämen ja tutkii siinä kaikkia asioita.

Upanishadeissa sanotaan, että sydämessä on pieni kammio ja siellä ”sisäinen eetteri”, joka on yhtä laaja kuin avaruus. Tämä on âtma, Itse, kuolematon, murheen tuolla puolen:

Tässä ovat olemassa taivas ja maailma,
tässä ovat olemassa tuli ja ilma, aurinko
ja kuu, valo ja tähdet, kaikki tämä
on ja kaikki tämä ei ole tässä
(maailmankaikkeudessa)⁸

Tämä sydämen ”sisäinen eetteri” on muinainen mystinen ilmaisu, joka kuvaa Itsen hienon hienoa luonnetta, joka on todellakin yksi ja samalla kaikkialle ulottuva niin, että jokainen, joka on tietoinen Itsestä, on tietoinen universumin joka kolkassa. Tiede sanoo, että jonkin kappaleen liike täällä vaikuttaa kaukaisimpaankin tähteen, koska kaikki kappaleet ovat eetterissä, sen läpi tunkemat, jatkuvassa väliaineessa, joka ulottuen kaikkialle kuljettaa värähtelyt kitkatta minne tahansa ja sen vuoksi hukkaamatta energiaa. Tämä on luonnon aineellinen puoli. Kuinka luonnollista siten on-

⁸ *Chhandogya Upanishad*, VIII, i, 3.

kaan, että tietoisuus, luonnon henkinen puoli, on samalla tavoin kaikkialle ulottuva ja jatkuva.

Tuntemme olevamme ”täällä”, koska saamme vaikutelmia ympärillä olevista esineistä. Kun tietoisuus värähtelee vastauksena ”kaukaisille” esineille yhtä täydellisesti kuin ”läheisillekin”, tuntemme olevamme myös niiden kanssa. Jos tietoisuus vastaa Marsilla satuvaan tapahtumaan yhtä täydellisesti kuin siihen, mitä huoneessamme tapahtuu, sen tiedot kummastakaan eivät ole erilaisia ja se kokee ”täällä”-tunteen kussakin tapauksessa yhtäläisesti. Kyse ei ole paikasta vaan kykyjen kehittyneisyydestä. Tiedostaja on siellä, missä tietoisuus voi vastata. Hänen vastaamiskykynsä lisäys merkitsee vastaavaa määrää hänen tajunnassaan kaikesta, mitä hän kokee, kaikesta, mikä on hänen värähtelypiirissään.

Tässä taas auttaa fyysinen vastaavuus. Silmä näkee kaiken, mikä lähettää siihen valoaaltoja, eikä mitään muuta. Se voi vastata vain tietyn värähtelypiirin sisällä. Kaikki mikä on sen ulkopuolella, ylä- ja alapuolella, on sille pimeyttä. Vanha hermeettinen aksiooma: ”Kuten ylhäällä, niin alhaalla” on avain labyrinttiin, joka ympäröi meitä. Tutkiskelemalla heijastusta alhaalla voimme usein oppia jotakin ylhäällä olevasta kohteesta, joka luo tuon heijastuksen.

On olemassa olennainen ero, joka erottaa tuon kyvyn olla tietoinen kaikkialla kyvystä nousta korkeammalle tasolle. Ensimmäisessä tapauksessa jîva, oli se sitten alempien käyttövälineitten ympäröimä tai ei, on heti selvillä ”kaukaisten” kohteiden läsnäolosta. Toisessa tapauksessa pukeutuneena mentaali- ja astraaliruumiiseen tai vain mentaaliruumiiseen, se kulkee nopeasti kohdasta toiseen ja on tietoinen siirtymisestä. Paljon tärkeämpi on se ero, kun jälkimmäisessä tapa-

uksessa jîva voi löytää itsensä keskeltä kohteita, joita se ei käsitä vähäisimmässäkään määrin, siis keskellä uutta ja outoa maailmaa, joka saattaa sen hämilleen. Edellisessä tapauksessa sitä vastoin se ymmärtää kaiken näkemänsä ja tuntee kussakin tapauksessa elämän yhtä hyvin kuin muodon. Näin tutkittuna Yhden Itsen valo loistaa kaikkialle ja selkeästä tiedosta voidaan iloita. Tätä tietoisuutta ei voida koskaan saavuttaa kulluttamalla pitkiä aikakausia muotojen viidakossa.

Keskittyminen on keino, jonka avulla jîva välttää muotojen orjuudesta ja astuu rauhaan. ”Hänelle ilman keskittymistä ei ole rauhaa”, sanoo opettaja,⁹ sillä rauhalla on suojapaikkansa kalliolla, joka kohoaa muodon vyöryvien aaltojen yläpuolelle.

Miten keskittyä

Ymmärrettyään keskittymisen teorian opiskelijan olisi aloitettava se käytännössä.

Jos hän on harras luonteeltaan, hänen tehtävänsä helpottuu paljon, sillä hän voi keskittyä silloin hartautensa kohteeseen. Kun sydän on voimakkaasti kiintynyt kohteeseen, mieli pysyy siinä helposti pitäen rakkaan mielikuvan esillä ponnistuksetta ja sulkien muut aiheet pois yhtä helposti. Sillä halu kiihottaa jatkuvasti mieltä, joka toimii järkähtämättä mielihyvän palvelijana. Mieli etsii jatkuvasti sitä, mikä tuottaa mielihyvää, ja yrittää aina tuoda esiin mielikuvia, jotka aiheuttavat mielihyvää, ja välttää niitä, jotka tuottavat tuskaa. Tästä johtuen se pysyttelee rakkaassa mielikuvassa, joka mietiskelyssä on koetun mielihyvän vakiinnuttama, ja

⁹ *Bhagavad-Gîtâ*, II, 66.

jos se vedetään väkisin siitä pois, se palaa siihen yhä uudelleen. Harras henkilö voi siten helposti edistyä huomattavasti keskittymisessä. Hän ajattelee kiintymyksensä kohdetta, luo mielikuvituksensa avulla niin selvän mielikuvan kuin voi tuosta kohteesta ja pitää sitten mielensä kiinnitettynä tuohon kuvaan, rakastetun ajatukseen. Näin ollen kristitty ajattelisi Jeesus Kristusta, Neitsyt Mariaa, suojeluspyhimystään tai suojeluskeliään. Hindu ajattelisi Maheshvaraa, Vishnuu, Umaa tai Shri Krishnaa, buddhalainen Buddhaa tai Bodhisattvaa, parsilainen Ahura-Mazdaa tai Mithraa jne. Jokainen näistä kohteista vetoaa palvojan hartautteen, ja hänen sydämessään kokemansa kiintymys yhdistää mielen onnea tuottavaan kohteeseen. Tällä tavoin mieli keskittyy vähimmäisponnistuksin mahdollisimman vähällä vaivalla.

Ellei mietiskelijä ole uskonnollinen luonteeltaan, voi silti kiintymystä käyttää apuna, mutta tässä tapauksessa se sitoo mielen ideaan eikä suureen persoonaan. Ensimmäiset keskittymisyrietykset olisi aina tehtävä tällä tavoin. Opiskelijalla, joka ei ole uskonnollinen, voi puoleensavetävänä mielikuvana olla syvällinen idea tai jokin syvällinen kysymys. Se muodostaa silloin keskittymisen kohteen ja mieli suuntautuu vakavasti siihen. Tässä kiintymyksen sitovana voimana on älyllinen mielenkiinto, syvä tiedonhalu, eräs ihmisen syvimmistä mieltymyksistä.

Toinen hyvin hedelmällinen keskittymismuoto sille, joka ei ole mieltynyt persoonallisuuteen hartauden kohteena, on hyveen valitseminen ja siihen keskittyminen. Tällaisella kohteella voidaan herättää hyvin todellista muistuttava kiintymys, sillä se vetoaa sydämeen sekä älyllisen että moraalisen kauneudenrakkauten avulla. Mielen on tällöin kuviteltava hyve mahdolini-

simman täydellisesti ja kun se on luonut yleiskuvan hyveen vaikutuksista, sen olisi vakaasti viivyttävä hyveen oleellisessa luonteessa. Tällaisesta keskittymisestä on suurena lisäetuna se, että kun mieli hahmottaa itsensä hyveeksi ja toistaa sen värähtelyt, tulee hyveestä asteittain osa luonnetta ja se muodostuu pysyvästi luonteenominaisuudeksi. Tämä mielen suorittama hahmotus on todellista itsen luomistoimintaa, sillä mieli asettuu pian helposti muotoihin, joihin keskittyminen on sen liittänyt, ja nämä muodot tulevat sen tavanomaisiksi ilmaisuvälineiksi. Totta on, kuten muinainen teksti sanoo:

Ihminen on ajatuksen luomus; mitä hän ajattelee tässä elämässä, siksi hän tämän jälkeen tulee.¹⁰

Kun mieli menettää otteen kohteeseensa, joko uskonnolliseen tai älylliseen – kuten aika ajoin tapahtuu – se on palautettava takaisin ja mietiskely suunnattava jälleen kohteeseen. Alussa mieli harhailee usein huomaamatta, että on poikennut tieltä. Opiskelija havahtuu äkkiä siihen, että hän ajattelee jotakin aivan muuta kuin varsinaista kohdetta. Näin tapahtuu yhä uudelleen ja hänen on palautettava kohde kärsivällisesti mieleensä – vaivalloinen ja väsyttävä menettely, mutta millään muulla tavalla ei keskittymistä saavuteta.

Silloin kun mieli on luisunut huomaamatta pois kohteesta, voidaan suorittaa hyödyllinen ja opettava mentaalinen harjoitus palauttamalla mieli takaisin samaa tietä, jota se kulki harhaillessaan. Tämä menettely auttaa ratsastajaa hillitsemään karanneen ratsunsa ja vähentää näin sen taipumusta karata.

¹⁰ *Chhandogya Upanishad*, III, xiv, 1.

Vaikka johdonmukainen ajattelu onkin askel kohti keskittymistä, se ei ole samastettavissa siihen, sillä etenevässä ajattelussa mieli kulkee yhdestä mielikuvien jaksosta toiseen eikä pysy kiinteästi vain yhdessä. Mutta koska jaksottainen ajattelu on helpompaa kuin keskittyminen, voi aloittelija käyttää sitä valmistuksena vaikeampaan tehtävään. Uskonnollisen henkilön on usein hyödyllistä valita jakso kiintymyksensä kohteen elämästä ja kuvitella tämä näky elävästi yksityiskohdittain paikallisine maiseman ja värin käsittävine ympäristöineen. Näin mieli asteittain vakiintuu yhdellä suunnalla ja siitä se voidaan johtaa ja lopuksi kiinnittää näyn keskushahmoon, kiintymyksen kohteeseen. Kun näky toistetaan, tulee siihen todellisuuden tuntu, ja tällä tavoin on täysin mahdollista saada korkeammalla tasolla magneettinen kosketus tuon näyn esittämään tapahtumaan – muuttumaton valokuva siitä kosmisessa eetterissä – ja näin saada paljon enemmän tietoa siitä kuin mikään muu kuvaus toisi. Näin hartaudentarjoitaja voi myös päästä magneettiseen kosketukseen kiintymyksensä kohteen kanssa ja saada tällä suoralla kosketuksella paljon lähemmän suhteen hänen kanssaan kuin muuten olisi mahdollista. Sillä tietoisuus ei ole fyysisissä tilarajoissa, vaan *on* kaikkialla, missä se on tietoinen – tila, jota on jo selitetty.

On muistettava, että itse keskittyminen ei kuitenkaan ole tätä etenevää ajattelua, ja mieli on lopulta kiinnitettävä yhteen kohteeseen ja pysytettävä siihen kohdistettuna, ei järkeillen siinä, vaan ikään kuin imien itseensä sen sisällön.

8. Vastukset keskittymisessä

Harhaileva mieli

Ne, jotka ovat alkaneet harjoittaa keskittymistä, valittavat yleensä, että tehokasta keskittymisyritystä seuraa lisääntynyt mielen levottomuus. Jossain määrin tämä on totta, sillä vaikutuksen ja vastavaikutuksen laki toimii tässä kuten kaikkialla, ja mieleen kohdistunut paine aiheuttaa vastaavan reaktion. Mutta myönnettyämme tämän huomaamme lähemmin tarkasteltuamme, että *lisääntynyt* levottomuus on suurelta osin harhaa. Tuo lisääntyneen levottomuuden tunne johtuu pääasiassa siitä vastuksesta, joka on äkkiä syntynyt vakiintumista tahtovan Itsen ja normaalissa liikkuvuuden tilassa olevan mielen välille. Itse on ollut monissa elämissä kaikkialle nopeasti liikkuvan mielen kuljetettavana, aivan kuten avaruuden halki pyörivä maapallo on aina kuljettanut ihmistä. Ihminen ei ole tietoinen tuosta liikkeestä; hän ei tiedä, että maailma liikkuu, sillä niin perin pohjin hän on osa siitä liikkuen sen mukana. Jos hän voisi erottaa itsensä maapallosta ja pysäyttää oman liikkeensä pirstoutumatta palasiksi, vasta silloin hän tietäisi, että maapallo liikkuu suurella nopeudella. Niin kauan kuin ihminen mukautuu mielen jokaiseen liikkeeseen, hän ei tajua sen alituista vilkkautta ja levottomuutta; mutta kun hän tasaantuu, kun hän lakkaa liikkumasta, hän tuntee mielen loputtoman liikkeen, jota hän on tähän saakka myötäillyt.

Jos vasta-alkaja tuntee nämä seikat, tämän universaalisen kokemuksen kohtaaminen ei lannista häntä heti hänen pyrkimystensä alkuvaiheessa, vaan hän jatkaa levollisesti tehtäväänsä suhtautuen siihen luonnol-

lisesti. Ja kaikesta huolimatta hän vain toistaa Arjunan 5.000 vuotta sitten ilmaiseman kokemuksen:

Oi Peikonvoittaja, minä en näe tuossa joogassa, jonka Sinä sanot riippuvan mielen tasapainosta, mitään varmaa perustusta, kun ottaa huomioon rauhattomuuden.

Sillä totisesti, oi Krishna, mieli on levoton ja rauhaton. Se on mielestäni lannistumaton niin kuin tuuli, niin kiihkeä, voimakas ja vaikeasti ohjattavissa.

Ja vastaus on yhä tosi, vastaus, joka osoittaa *ainoan* tien onnistumiseen:

Epäilemättä, oi Vahva-aseinen, mieli on rauhaton sekä vaikeasti hillittävässä; kuitenkin se voidaan hillitä alituisen harjoituksen sekä himottomuuden avulla.¹¹

Vakiintuneen mielen tasapainoa eivät voi kovin helposti järkyttää muista mielistä kotoisin olevat vaeltelevat ajatukset, jotka aina etsivät itselleen jalansijaa, tuo kuljeskeleva joukko, joka ympäröi meitä jatkuvasti. Keskittymiseen tottunut mieli säilyttää aina tietyn positiivisuuden eikä ole luvattomien tungettelijoiden helposti muokattavissa.

Kaikkien mieltään harjaannuttavien ihmisten olisi ylläpidettävä vakaa ja valpas asenne niihin ajatuksiin nähden, jotka ”tulevat mieleen”, ja alituista valintaa olisi suoritettava niiden suhteen. Kieltäytyminen ajattelemasta pahoja ajatuksia, niiden pikainen karkottaminen, jos niitä ilmaantuu, pahan ajatuksen välitön korvaaminen vastakkaisin hyvin ajatuksin – tällainen har-

¹¹ *Bhagavad-Gîtâ*, VI, 33-35.

joitus virittää mielen niin, että jonkin ajan kuluttua se toimii automaattisesti torjuen pahan itsestään. Sopuointuiset rytmiset värähtelyt torjuvat epäsointuiset ja epäsäännölliset värähtelyt; ne lentävät pois rytmisesti värähtelevältä pinnalta kuin kivet, jotka törmäävät pyörivää pyörää vasten. Eläen, kuten me kaikki teemme, jatkuvassa hyvien ja pahojen ajatusten virrassa meidän on kehitettävä mielen valikoivaa toimintaa niin, että hyvä tulee automaattisesti siihen sisään ja paha työntyy siitä pois.

Mieli on kuin magneetti, joka sekä vetää puoleensa että työntää pois, ja me itse voimme määrätä sen kiintymysten ja vastenmielisyyksien laadun. Jos valvomme mieleemme tulevia ajatuksia, huomaamme, että ne ovat samankaltaisia kuin ne ajatukset, joita tavallisesti suosimme. Mieli kiintyy ajatuksiin, jotka ovat yhdenmukaisia sen normaalin toiminnan kanssa. Jos me sitten jonkin aikaa harjoitamme harkittua valintaa, mieli muokkaa pian tämän valinnan itselleen kartoitetuksi suunnaksi, ja niin pahat ajatukset eivät tunkeudu mieleen, kun taas hyvälle ajatuksille ovi on aina avoin.

Useimmat ihmiset ovat vain liian vastaanottavia, mutta tämä vastaanottavuus johtuu heikkoudesta eikä harkitusta antautumisesta korkeammille vaikutuksille. Sen vuoksi on hyvä oppia, miten voimme tehdä itsemme normaalisti vastaanottaviksi ja miten meistä voi tulla torjuvia päättäessämme, että pidämme sitä toivottavana.

Keskittymistottumus vaikuttaa osaltaan mielen vahvistumiseen niin, että se mielellään valvoo ja valitsee siihen ulkopuolelta tulevia ajatuksia. Aikaisemmin on jo selostettu, miten sitä voidaan harjoittaa automaattisesti tapahtuvaan pahan torjumiseen. Mutta on ehkä hyvä lisätä siihen, mitä on jo sanottu, että kun paha

ajatus tunkeutuu mieleen, on parempi olla taistelematta sitä vastaan. Sen sijaan voidaan käyttää hyväksi sitä seikkaa, että mieli voi ajatella vain yhtä asiaa kerrallaan. Kun suuntaa mielen heti hyvään ajatukseen, paha väistämättä karkotetaan pois. Jos taistelemme jotakin vastaan, niin liikkeelle lähettämämme voima aiheuttaa vastaavan reaktion ja lisää näin sekasortoamme; sen sijaan mentaalisen näön kääntäminen toisaalla olevaan mielikuvaan aiheuttaa edellisen kuvan hiljaisen siirtymisen näköpiiristä. Moni ihminen tuhlaa vuosia taistelun epäpuhtaita ajatuksia vastaan, kun mielen rauhallinen valtaaminen puhtain ajatuksin ei jättäisi mitään tilaa hyökkääjille. Kun mieli lisäksi vetää näin itseensä ainetta, joka ei vastaa pahalle, tulee ihmisestä vähitellen myönteinen eikä hän ota vastaan huonoja ajatuksia.

Tämä on oikean vastaanottavuuden salaisuus. Mieli vastaa rakenteensa mukaan. Se vastaa kaikkeen, mikä on sen itsensä kaltaista; me teemme sen myönteiseksi hyvälle ja kielteiseksi pahalle tavaksi tulleilla hyvillä ajatuksilla rakentaen näin sen koostumukseen aineksia, jotka ovat vastaanottavia hyvälle ja torjuvat pahan. Meidän on ajateltava sitä, mitä haluamme saada, ja kieltäydyttävä siitä, mitä emme halua ottaa vastaan. Näin rakentunut mieli vetää ympäröivässä ajatusmessä puoleensa hyvät ajatukset ja torjuu pahat. Se kasvaa näin yhä puhtaammaksi ja voimakkaammaksi aivan samojen ajatusolosuhteiden keskellä, jotka muovaavat jonkun toisen epäpuhtaammaksi ja heikommaksi.

Menetelmää, joka korvaa yhden ajatuksen toisella, voidaan käyttää suuresti hyödyksi monin tavoin. Jos mieleen tunkeutuu epäystävällinen ajatus toisesta ihmisestä, se olisi heti korvattava ajatuksella jostakin hänen omaamastaan hyveestä, jostain hyvästä työstä, jonka

hän on tehnyt. Jos mieltäsi ahdistaa tuska, suuntaa se silloin ajatukseen elämän tarkoituksesta, hyvään lakiin, joka ”voimallisesti ja suloisesti määrää kaikki asiat”. Jos jokin erityisen epämieluisa ajatus tunkeutuu itsepintaisesti mieleen, on viisasta pitää varalla erityinen ase; olisi valittava jokin runosäe tai sanonta, joka ilmentää vastakkaisen käsitteen, ja aina kun tuo kielteinen ajatus tunkeutuu mieleen, tätä säettä olisi toistettava yhä uudelleen. Viikossa tai parissa ajatus lakkaa vaivaamasta.

On hyvä varustaa mielensä pysyvästi jollakin korkealla ajatuksella, jollakin ilahduttavalla sanalla, jollakin jaloon elämään rohkaisevalla asialla. Ennen kuin pyrimme astumaan eteenpäin elämän sekasorrossa päivästä päivään, meidän olisi annettava mielelle tämä hyvän ajatuksen suoja. Muutama sana jostakin pyhästä kirjasta riittää, ja kun se painetaan varhain aamulla toistamalla mieleen, palautuu se siihen yhä uudelleen päivän kuluessa, ja mieli toistaa sitä itsestään silloin kun se on joutilas.

Keskittymisen vaarat

Keskittymisharjoituksiin liittyy tiettyjä vaaroja, joista aloittelijaa on varoitettava, sillä monet innokkaat opiskelijat, jotka haluavat päästä pitkälle, etenevät liian nopeasti ja jarruttavat siten todellista edistymistään auttamisen sijasta.

Keho joutuu helposti kärsimään opiskelijan tietämättömyyden ja huomaamattomuuden takia.

Kun ihminen keskittää mielensä, hänen kehonsa saattaa itsensä jännitystilaan, ja tätä ihminen ei huomaa, koska hän tekee sen tahtomattaan. Hyvin monesta

arkipäiväisestä seikasta voidaan havaita, että keho seuraa mieltä. Muistamisyritys aiheuttaa otsan rypistämistä, silmät siristyvät ja kulmakarvat painuvat alas. Pingottunutta tarkkaavuutta seuraa silmien tuijotus, levottomuutta innokas ikävöivä katse. Iänikuisesti on mielen ponnistusta seurannut kehon ponnistus, mielen suuntautuessa kokonaan kehon tarpeiden tyydyttämiseen kehon ponnistusten avulla, ja näin on muodostunut yhteys, joka toimii automaattisesti.

Kun keskittyminen sitten aloitetaan, keho seuraa tottumuksesta mieltä, jolloin lihakset jäykistyvät ja hermot pingottuvat. Tästä johtuen suuri fyysinen väsymys, lihasten ja hermoston uupumus sekä äkillinen päänsärky seuraavat helposti keskittymistä. Tämä saa monet ihmiset luopumaan keskittymisestä heidän uskoessaan, että nämä ikävät seuraukset eivät ole välttävissä.

Itse asiassa ne voidaan välttää yksinkertaisin varotoimin. Aloittelijan olisi aika ajoin keskeytettävä keskittyminen huomioidakseen riittävän hyvin kehonsa tilaa, ja jos se hänen mielestään on jännittynyt, rasittunut tai kankea, hänen on heti rentoutettava se. Kun näin on tehty useita kertoja, edellä mainittu yhteys katkeaa ja keho pysyy notkeana ja levollisena mielen keskittyessä. Patañjali sanoo, että mietiskelyasennon on oltava helppo ja miellyttävä. Keha ei voi auttaa mieltä jännittymisellään, se vain vahingoittaa itseään.

Ehkä sallittaneen omakohtainen tapaus valaisevana esimerkkinä. Eräänä päivänä ollessani H. P. Blavatskyn oppilaana hän pyysi minua ponnistamaan tahtoani. Yritin oikein kiihkeästi ja seurauksena oli pään verisuonten pullistuminen. ”Kultaseni”, hän sanoi kuivasti, ”et sinä tahdo verisuonillasi.”

Toinen fyysinen vaara syntyy keskittymisen seurauksena aivojen hermosoluissa. Kun keskittymiskyky lisääntyy, kun mieli tyyntyy ja Itse alkaa toimia mielen kautta, aivojen hermosoluihin kohdistuu uusi vaatimus. Nämä solut rakentuvat tietenkin atomeista ja näiden atomien seinät spiraalikierukoista, joiden läpi elämänoimat virtaavat. Näitä spiraaleja on seitsemän sarjaa, joista vain neljä on käytössä. Jäljelle jäävät kolme ovat vielä käyttämättä – todellisuudessa surkastuneita elimiä. Kun korkeammat voimat virtaavat alas etsien kanavaa atomeista, spiraalisarja, joka – myöhemmässä kehityksessä – toimii niiden kanavana, pakotetaan aktiiviseksi. Jos tämä suoritetaan hitaasti ja huolella, mitään vahinkoa ei tapahdu, mutta liian ankara paine merkitsee, että spiraalin hienonhieno rakenne vaurioituu. Käyttämättä ollessaan näiden pienien hentojen putkien sivut ovat kosketuksessa toisiinsa samoin kuin pehmeän raakakumin putket. Jos sivut erotetaan väkisin, syntyy helposti repeämä. Ikävä, painava tunne kaikkialla aivoissa on varoitusmerkki. Jos tätä ei oteta huomioon, seuraa äkillinen kipu, jota voi seurata itse-pintainen tulehdus. Keskittymistä on sen vuoksi harjoitettava aluksi hyvin varoen, eikä sitä pidä koskaan viedä aivoväsäsymykseen saakka. Muutama minuutti kerrallaan riittää aluksi. Aikaa voidaan pidentää asteittain harjoituksen edetessä.

Olkoonpa aika, joka annetaan keskittymisharjoitukselle, miten lyhyt tahansa, harjoittelun olisi tapahduttava säännöllisesti. Jos päivänkin harjoitus jää pitämättä, atomin aikaisempi tila palaa ja työ on aloitettava uudestaan. Vakava ja säännöllinen mutta ei liian pitkä harjoitus takaa parhaan tuloksen ja poistaa vaaran. Joissakin hatha-joogan kouluissa opiskelijaa kehoitetaan keskittymään niin, että hän tuijottaa valkoisella

seinällä olevaan mustaan pisteeseen ja pitää kiinteästi katseen siinä, kunnes hän saavuttaa transsitilan. Nyt on olemassa kaksi syytä, miksi näin ei pidä tehdä. Ensiksikin harjoitus vahingoittaa jonkin ajan kuluttua fyysistä näköä ja silmät menettävät säätelykykynsä. Toiseksi se aiheuttaa erään aivohalvauksen muodon. Tämä alkaa verkkokalvon solujen rasittumisella, kun valonsäteet jatkuvasti osuvat niihin. Piste katoaa näköpiiristä, kun verkkokalvon kohta, johon sen kuva muodostuu, tulee tunnottomaksi jatkuvan työllistämisen seurauksena. Tämä rasitus leviää sisäänpäin aivoihin, kunnes lopulta tapahtuu eräänlainen halvaantuminen ja henkilö vajoaa hypnoottiseen transsiin. Itse asiassa aistimen liiallinen kiihottaminen on lännessä tunnettu keino hypnoosin aikaansaamiseksi – tähän tarkoitukseen käytetään pyörivää peiliä, sähkövaloa jne.

Aivohalvaus ei ainoastaan pysäytä kaikkea ajattelua fyysisellä tasolla, vaan jättää myös aivot tunnottomiksi ei-fyysisille värähtelyille niin, että Itse ei voi vaikuttaa niihin. Se ei vapauta ihmistä, vaan pelkästään riistää häneltä hänen työvälineensä. Ihminen voi jäädä viikoiksi täten aiheutettuun transsitilaan, mutta kun hän herää, hän ei ole yhtään viisaampi kuin transsin alussa. Hän ei ole saavuttanut tietoa, hän on vain tuhlannut aikaa. Sellaiset menettelytavat eivät tuo henkistä kykyä, vaan aiheuttavat pelkästään fyysistä kykenemättömyyttä.

Mietiskely

Mietiskelyn voidaan sanoa tulleen jo selitetyksi, sillä se on vain keskitetyn mielen tila, joka pidetään kiintymyksen kohteessa, esim. kysymyksessä, joka tarvit-

see valaistusta tullakseen ymmärrettäväksi, tai missä tahansa, mistä elämä on käsitettävissä ja omaksuttavissa paremminkin kuin muoto.

Mietiskelyä ei voida suorittaa tehokkaasti ennen kuin keskittyminen hallitaan ainakin osittain. Sillä keskittyminen ei ole päämäärä vaan apuneuvo päämäärään. Se muuttaa mielen välikappaleeksi, jota voidaan käyttää omistajan tahdon mukaan. Kun keskittynyt mieli suunnataan kiinteästi johonkin kohteeseen halutaessa lävistää verho ja saavuttaa elämä sekä vetää tuo elämä sen elämän yhteyteen, johon mieli kuuluu – silloin mietiskely toteutuu. Keskittymistä voidaan pitää välineen muokkaamisena, mietiskelyä sen käyttämisenä. Mieli on keskitetty yhteen pisteeseen. Tuon tapahtuman jälkeen se suunnataan ja pysytetään jatkuvasti missä tahansa kohteessa, josta tietoa halutaan.

Jokaisen joka haluaa viettää henkistä elämää, on päivittäin uhrattava jonkin aikaa mietiskelyyn. Yhtä vähän voi fyysinen elämä jatkua ruuatta kuin henkinen ilman mietiskelyä. Ne ihmiset, jotka eivät voi viettää puolta tuntia päivässä siten, että sen aikana maailma voidaan sulkea pois mielestä ja se voi vastaanottaa henkisiltä tasoilta tulevaa elämänvirtaa, eivät voi viettää henkistä elämää.

Vain vakavalle, keskittyneelle mielelle, joka on torjunut luotaan maailman, voi jumaluus paljastaa itsensä. Jumala näyttäytyy universumissaan loputtomissa muodoissa. Mutta ihmissydämelle Hän näyttäytyy elämässä ja luonnossa paljastaen Itsensä sille, joka on osanen Häntä itseään. Tuossa hiljaisuudessa rauha ja voima virtaavat sieluun, ja mietiskelevä ihminen on aina suuri vaikuttaja maailmassa.

Puhuessaan Cromwellista lordi Rosebery kuvasi hänet käytännölliseksi mystikoksi ja sanoi, että käy-

tännöllinen mystikko on maailman suurin voima. Se on totta. Keskittynyt äly, kyky vetäytyä sekasorron ulkopuolelle, merkitsee suunnattomasti lisääntyntä tar-
moa työssä, se merkitsee lujuu-
tta, itsehillintää ja tyy-
neyttä. Mietiskelevä ihminen ei haaskaa aikaa, ei tuh-
laa energiaa eikä menetä yhtään tilaisuutta. Sellainen
ihminen hallitsee tapahtumia, koska hänessä on voima,
jonka ulkoisia ilmauksia tapahtumat vain ovat. Hän on
osallinen jumalaisesta elämästä ja sen vuoksi myös
jumalaisesta voimasta.

9. Ajatusvoiman vahvistaminen

Voimme nyt siirtyä opiskelussamme käytännöllii-
seen puoleen, sillä opiskelu, joka ei johda käytäntöön,
on hedelmätöntä. Vanha sanonta pitää paikkansa: filo-
sofian päämäärä on kärsimyksen lopettaminen. Meidän
on opittava kehittämään ja sitten käyttämään kehitty-
nyttä ajatusvoimaa auttaaksemme ympärillämme ole-
via, sekä eläviä että niin kutsuttuja kuolleita, elvyttä-
mään inhimillistä kehitystä ja myös nopeuttamaan
omaa edistystämme.

Ajatusvoimaa voi lisätä vain vakavin ja jatkuvin
harjoituksin. Yhtä kirjaimellisesti ja varmasti kuin li-
haksiston kehitys riippuu meillä jo olevien lihaksien
harjoittamisesta, mentaalinen kehitys riippuu jo omis-
tamamme mielen harjoittamisesta.

Elämän laki jo edellyttää, että harjoitusta seuraa
kasvu. Elämä, meidän Itsemme, etsii aina lisääntyntä
ilmaisua ulospäin muodon avulla, johon se sisältyy.
Kun harjoitus kutsuu sen esiin, aiheuttaa sen muotoon
kohdistuva paine muodon laajentumisen, jolloin uutta
ainetta laskeutuu muotoon ja näin osa laajentumisesta

jää pysyväksi. Kun lihaksia jännitetään harjoituksen avulla, niihin virtaa enemmän elämää. Solut lisääntyvät ja näin lihas kasvaa. Kun mentaaliruumis värähtelee ajatustoiminnassa, uutta ainetta vetäytyy mentaaliilmapiiristä ja yhtyy ruumiiseen, joka kasvaa sekä kooltaan että rakennekoostumukseltaan. Jatkuvasti harjoitettu mentaaliruumis kasvaa, olipa siinä harjoitettu ajatus hyvä tai paha. Ajatuksen määrä ratkaisee ruumiin kasvun. Ajatuksen laatu määrää tuossa kasvussa käytetyn aineen lajin.

Fyysisten aivojen harmaat aivosolut lisääntyvät, kun aivoja harjoitetaan ajattelussa. Kuolemanjälkeiset tutkimukset ovat osoittaneet, että ajattelijan aivot eivät ole vain suuremmat ja painavammat, vaan myös paljon poimuisemmat kuin kyntömiehen aivot. Ne tarjoavat suuremman pinnan harmaassa hermoaineessa, joka on ajattelun välitön fyysinen työväline.

Täten sekä mentaaliruumis että fyysiset aivot kasvavat harjoituksesta, ja niiden, jotka tahtovat kehittää ja suurentaa niitä, on turvauduttava säännölliseen päivittäiseen ajatteluun harkitusti valituin kohtein, jotka kehittävät heidän mentaalisia kykyjään. On tarpeetonta lisätä, että tiedostajan luontaiset kyvyt kehittyvät myös nopeammin näissä harjoituksissa ja niiden vaikutus käyttövälineisiin lisääntyy ja voimistuu.

Tämän harjoituksen tulisi olla järjestelmällinen olakseen kyllin tehokas. Lukija valitkoon itselleen hyvän kirjan häntä kiinnostavasta aiheesta, kirjan, jonka on tehnyt pätevä kirjailija ja joka sisältää uusia voimakkaita ajatuksia. Yksi tai muutama lause luetaan hitaasti ja sitten lukijan olisi ajateltava kiinteästi ja tarkkaavasti lukemaansa. Hyvä sääntö on ajatella kaksi kertaa niin kauan kuin lukee, sillä lukemisen tarkoituksena ei ole vain uusien ajatusten hankkiminen vaan

ajattelukyvyyn lisääminen. Tähän olisi uhrattava puoli tuntia mikäli mahdollista, mutta opiskelija voi aloittaa neljännestunnista, sillä hän huomaa, että kiinteä tarkkaavuus uuvuttaa mieltä melkoisesti alussa.

Kuka tahansa, joka ryhtyy tähän harjoitukseen ja jatkaa sitä säännöllisesti muutaman kuukauden, on tuon ajanjakson lopussa tietoinen mentaalisen voiman selvästi havaittavasta kasvusta. Hän huomaa käsittelevänsä elämän tavallisia kysymyksiä paljon tehokkaammin kuin tähän asti. Luonto on oikeudenmukainen palkanmaksaja, joka antaa jokaiselle ansaitusta työstä täsmällisen palkan, mutta ansaitsemattomasta ei penniäkään. Niiden, jotka tahtovat palkan lisääntyvistä kyvyistä, on ansaittava ne kovalla ajattelemisella.

Tehtävä on kaksitahoinen, kuten on jo osoitettu. Samalla kun tietoisuuden voimat vedetään esiin, sen ilmaisumuodot kehittyvät, eikä ensin mainittua saa koskaan unohtaa. Monet ihmiset tiedostavat selvän ajattelun aivoihin kohdistuvan vaikutuksen, mutta unohtavat, että kaiken ajattelun alkulähde on syntymätön, kuolematon Itse ja että he vetävät esiin vain sen, minkä jo omistavat. Heissä on koko voima ja heidän on vain käytettävä sitä hyväkseen. Sillä jumalainen Itse on jokaisessa olevan elämän juuri, ja Itsen aspekti, joka on jokaisessa piilevä tieto, etsii aina tilaisuutta omalle täydellisemmälle ilmaisulleen. Voima on jokaisessa luomaton, ikuinen. Muoto muuttuu ja vaihtuu, mutta henki on ihmisen Itse, rajoittamaton voimassaan. Tuo jokaisessa piilevä voima on sama, joka on muodostanut universumin. Se on jumalainen, eikä inhimillinen, osa logoksen elämää ja siitä erottamaton.

Jos edellä oleva käsitettäisiin ja jos opiskelija muistaisi, ettei vaikeuksien syynä ole voiman riittämättömyys vaan työväliseen puutteellisuus, hän toimisi

usein rohkeammin ja toiveikkaammin, siis myös tehokkaammin. Hänen tulee saada tuntea, että hänen olennainen luonteensa on tietoa ja että riippuu hänestä, kuinka tuo olennainen luonne löytää ilmaisunsa tässä ruumistuksessa. Menneisyyden ajatukset rajoittavat ilmaisua, mutta sitä voidaan nyt lisätä ja tehostaa samalla voimalla, joka menneisyydessä muodosti nykyisyyden. Muodot ovat taipuisia ja elämän värähtelyillä ne voidaan muovailla uudestaan joskin hitaasti.

Ennen kaikkea opiskelijan tulisi muistaa, että säännöllinen harjoitus on pysyvän kasvun kannalta tärkeää. Kun laiminlyödään yhden päivän harjoitus, kolmen tai neljän päivän työ on välttämätön tilanteen tasapainottamiseksi etenkin kasvun alkuvaiheessa. Kun säännöllisen ajattelun *tapaan* tottuu, harjoituksen säännöllisyys ei ole yhtä tärkeää. Mutta ennen kuin tämä tapa on täysin vakiintunut, on säännöllisyys äärimmäisen tärkeää, sillä ajatusten vapaan harhailun vanha tottumus pitää puolensa ja mentaaliruumiin aine palaa takaisin vanhoihin muotoihin ja on taas karistettava niistä irti tavan jatkamiseksi. Viiden minuutin säännöllisesti suoritettu työ on parempi kuin puoli tuntia jonakin päivänä ja täydellinen laiminlyönti toisena.

Huoli – sen merkitys ja poiskitkeminen

Liiankin totta on sanonta, että huolet vanhentavat enemmän ihmistä kuin työ. Työ, ellei se ole kohtuuton, ei vahingoita ajatuskoneistoa, vaan päinvastoin vahvistaa sitä. Mutta huolena tunnettu mentaalinen tapahtuma vahingoittaa ehdottomasti sitä ja aiheuttaa jonkin ajan kuluttua hermostollisen uupumuksen ja

ärtymyksen, joka tekee vakavan mentaalisen työn mahdottomaksi.

Mitä huoli on? Se on yhä uudelleen tapahtuvan saman ajatusradan toistamisprosessi pienin muutoksin. Tuo toiminta ei johda mihinkään tulokseen eikä useimmiten edes tähtää tuloksen saavuttamiseen. Se on jatkettua ajatusmuotojen toistamista tajunnassa ja se on mentaaliruumiin sekä aivojen eikä tajunnan alulle panemaa. Kuten uupuneet lihakset eivät pysy hiljaa, vaan liikkuvat rauhattomina jopa vastoin tahtoa, samoin väsynyt mentaaliruumi ja aivot toistavat yhä uudelleen samoja värähtelyjä, jotka ovat väsyttäneet ne. Ajatteliija yrittää turhaan tyynnyttää niitä ja saada rauhan. Tässä on havaittavissa uudelleen automaattista toimintaa, liikkumispyrkimystä suuntaan, johon liike on jo tehty. Ajatteliija on viipynyt tuskallisessa aiheessa ja yrittänyt löytää lopullisen ja käyttökelpoisen ratkaisun. Hän on epäonnistunut ja lakkaa ajattelemasta, mutta on tyytymätön toivoen yhä löytävänsä vastauksen ja jää näin aavistetun, harmin aiheuttaman pelon valtaan. Tämä pelko pitää hänet levottomana ja rauhattomana aiheuttaen epätasaista energian virtaamista. Silloin mentaaliruumi ja aivot, joihin tämä energia ja halu vaikuttavat ilman, että ajatteliija niitä ohjaa, jatkavat jo muodostettujen ja hylättyjen mielikuvien esittämistä ja hylkäämistä. Nämä ikään kuin sitovat puoleensa hänen huomionsa ja sarja palautuu mieleen yhä uudelleen. Kun väsymys kasvaa, ilmenee ärtyisyyttä ja se vaikuttaa puolestaan väsyttävästi. Siten vaikutus ja vastavaikutus kiertävät kehää. Ajatteliija huolineen on palvelija-kehojensa orja ja kärsii niiden sorrossa.

Tätä mentaaliruumiin ja aivojen koneellista toimintaa, tätä jo aikaansaatuja värähtelyjen toistamispyrkimystä voidaan käyttää ehkäisemään tuskaa aiheutta-

vien ajatusten hyödytön toistaminen. Kun ajatusvirta on tehnyt itselleen kanavan – ajatusmuodon –, uudet ajatusvirrat pyrkivät virtaamaan samaa uraa pitkin, koska siinä on vähiten vastustusta. Tuskaa aiheuttava ajatus palautuu siten helposti pelon vaikutuksesta, kuten mielihyvää tuottava ajatus palautuu kiintymyksen hurmaamana. Pelon kohde, kuva siitä mitä tapahtuu, jos ennakkoavistus toteutuu, tekee siten mielikanaavan, muotin ajatukselle ja myös aivojäljet. Välittömästä työstä vapautettuna on mentaaliruumiin ja aivojen pyrkimyksenä muodon toistaminen ja käyttämättömän energian virtaamisen salliminen jo muodostettuihin kanaviin.

Ehkä paras tapa päästä eroon ”huolikanavasta” on toisen täysin vastakkaisen kanavan löytäminen. Määrätty, hellittämätön ja säännöllinen ajattelu saa aikaan sellaisen kanavan, kuten olemme jo nähneet. Sen, joka kärsii huolista, on ajateltava kolme tai neljä minuuttia aamulla heti herättyään jotakin jaloa ja rohkaisevaa: ”Itse on rauha; tuo Itse olen minä. Itse on voima; tuo Itse olen minä.” Hän voi ajatella kuinka hän sisimmältä olemukseltaan on yhtä korkeimman kanssa; kuinka hän tuolta olemukseltaan on kuolematon, muuttumaton, peloton, vapaa, levollinen ja voimakas; kuinka hän on pukeutunut katoaviin vaatteisiin, jotka tuntevat tuskan piston, ahdistuksen jäytämisen; kuinka hän erehdyksessä pitää näitä itsenään. Kun hän jatkaa tähän tapaan, rauha ympäröi hänet ja hän tuntee sen olevan hänen oma luonnollinen ilmapiirinsä.

Kun ihminen suorittaa päivittäin näitä harjoituksia, ajatus löytää oman kanavansa mentaaliruumissa ja aivoissa, ja ennen pitkää, kun mieli vapautuu työstä, Itsen ajatus, joka on Rauha ja Voima, tulee esiin kutsumatta ja taivuttaa suojaavat siipensä mielen ympäril-

le tässä levottomassa maailmassa. Mentaalinen energia virtaa luonnollisesti tähän kanavaan, ja huoli on poissa.

Toinen keino on mielen suuntaaminen Suureen lakiin, jolloin tyytyväisyys vakiintuu tavaksi. Ihminen viipyy siinä ajatuksessa, että kaikki olosuhteet ovat Lain piirissä eikä mitään tapahdu sattumalta. Vain se, mitä Laki aiheuttaa, voi saavuttaa meidät, minkä välittäjän kautta se ulkonaisesti tuleeekin. Mikään meille kuulumaton ei voi vahingoittaa meitä, meidän oma aikaisempi tahtomme ja toimintamme tuo sen meille. Kukaan ei voi tehdä meille vääryyttä, mutta Lain toteuttajat perivät maksettavaksemme erääntynyttä velkaa. Vieläpä jos mieli ennakoi tuskan tai huolen, on hyvä kohdata se tyynesti, hyväksyä se, suostua siihen. Useimmat pistot häviävät, kun hyväksymme Lain päätöksen, mikä se sitten onkin. Voimme tehdä tämän helpommin, jos muistamme, että Laki toimii aina meidän vapauttamiseksemme perimällä meiltä velkaa, joka pitää meidät vankeudessa. Ja vaikka se tuokin meille tuskaa, tuska on vain tie onneen. Kaikki tuska, tulkoon se miten tahansa, toimii lopullisen onnemme puolesta ja on vain niiden kahleiden murtamista, jotka pitävät meitä sidottuna syntymien ja kuolemien pyörivään pyörään.

Kun kuvatun kaltaisista ajatuksista on tullut tottumus, mieli lakkaa murehtimasta, sillä huolen haukkynnet eivät saa otetta rauhan voimakkaasta haarniskasta.

Ajatteleminen ja sen lopettaminen

Voimaa voidaan saada paljon oppimalla sekä ajattelemaan että lopettamaan se tahdon avulla. Kun ajattelemme, meidän olisi kiinnitettävä koko mieleemme ajattelemiseen ja ajateltava parhaan kykymme mukaan. Mutta kun ajatustyö on ohi, sen olisi lakattava *kokonaan*. Ajatusten ei pitäisi ajelehtia epämääräisinä koskettaen mieltä ja taas loitoten siitä, kuin vene, joka törmäilee kalliota vasten. Ihminen ei anna koneen käydä tarpeettomasti, kun sitä ei tarvita työssä. Ihminen sallii silti mielen korvaamattoman koneiston tarkoituksettoman käymisen ja kuluttaa itsensä loppuun hyödyttömästi. Oppia lopettamaan ajatukset ja suoda mielelle lepo on mitä arvokkain saavutus. Kuten väsyneet jäsenet nauttivat oikaistuina lepoon, samoin väsynyt mieli virkistyy täydellisessä levossa. Jatkuva ajattelu merkitsee jatkuvaa värähtelyä ja se puolestaan merkitsee jatkuvaa tuhlausta. Uupuminen ja ennenaikainen heikentyminen ovat seurausta tuosta voimavarojen tuhlauksesta ja ihminen voi pitää sekä mentaaliruumiinsa että aivonsa kauemmin kunnossa, kun hän oppii lopettamaan ajattelun silloin, kun ajatukset eivät kohdistu hyödylliseen päämäärään.

On totta, että ajattelun lopettaminen ei suinkaan ole helppo tehtävä. Ehkä se on vielä vaikeampaa kuin ajatteleminen. Sitä on harjoiteltava hyvin lyhyin jaksoin, kunnes tapa on vakiintunut, sillä se merkitsee aluksi voimien kuluttamista mielen hiljaa pitämisessä. Kun opiskelija on ajatellut jatkuvasti, pysäyttäköön hän ajattelunsa, ja kun jokin ajatus tulee mieleen, hän voi kääntää huomionsa siitä pois.

Torju ehdottomasti jokainen tungettelija. Jos on tarpeen, kuvittele tyhjiötä, joka johtaa rauhaan, ja yritä olla tietoinen vain hiljaisuudesta ja pimeydestä. Tämän suuntainen harjoittelu tulee yhä ymmärrettävämmäksi, jos sitä jatkaa sitkeästi, ja sen tuoma levon ja rauhan tunne rohkaisee opiskelijaa jatkamaan.

Myöskään ei pidä unohtaa, että ulkoisissa asioissa puuhaavan ajattelun keskeyttäminen on välttämätön valmistus korkeammilla tasoilla työskentelyä varten. Kun aivot ovat oppineet olemaan hiljaa, kun ne eivät enää levottomina tuota menneiden tapausten katkonaisia mielikuvia, avautuu tietoisuudelle mahdollisuus erottautua fyysisistä vaatteistaan ja toimia vapaasti omassa maailmassaan. Niiden, jotka tahtovat edistyä tällä tiellä nykyisessä elämässään, on opittava ajattelun lopettaminen, sillä vain silloin kun ”ajatusprinsiipin muutokset” hillitään alemmalla tasolla, voidaan vapaus saavuttaa korkeammalla.

Toinen keino mentaaliruumiin ja aivojen lepuuttamiseksi – paljon helpompi kuin ajattelun keskeyttäminen – on ajatusten vaihtaminen. Ihmisellä, joka ajattelee uutterasti ja jatkuvasti yhtä aihetta, olisi oltava toinen mahdollisimman paljon edellisestä poikkeava ajatusalue, johon hän voi kääntää mielensä virkistyäkseen. Ajatuksen poikkeuksellinen raikkaus ja tuoreus, joka oli luonteenomaista William Ewart Gladstonelle hänen vanhoina päivinään, oli suurelta osin seurausta hänen elämänsä älyllisistä harrastuksista työn ulkopuolella. Hänen voimakkaimmat ja tarmokkaimmat ajatuksensa suuntautuivat politiikkaan, mutta hänen teologian ja kreikankielen opintonsa täyttivät monet vapaa-ajan hetket. Hän oli tosin vain merkityksetön teologi ja mitä hän oli kreikankielen tutkijana, sitä en ole pätevä arvioimaan. Mutta vaikka maailman ei voida-

kaan sanoa tulleen paljon rikkaammaksi hänen teologisista lausunnoistaan, hänen omat aivonsa pysyvät raikkaina ja vastaanottavina niiden ja kreikankielen tutkimusten ansiosta. Toisaalta Charles Darwin valitti vanhoina päivinään, että hän oli antanut niiden kykijensä näivettyä käyttämättöminä, jotka liittyivät hänen oman erikoisalansa ulkopuolella oleviin aloihin. Kirjallisuus ja taide eivät kiinnostaneet häntä, ja hän tunsi kipeästi ne rajoitukset, jotka liiallinen syventyminen yhden alan opiskeluun oli aiheuttanut. Ihminen tarvitsee vaihtelua ajatusharjoituksiin samoin kuin ruumiinharjoituksissakin, muuten hän voi kärsiä mentaalista kouristuksista, kuten jotkut ahkerat kynänkäyttäjät kärsivät kirjoituskrampeista.

Ihmisten, jotka ovat syntyneet maallisiin pyrkimykseen, on ehkä erityisen tärkeää valita aihe, joka kehittää käytännön puuhista vapaana olevan mielen kykyjä taiteessa, tieteessä tai kirjallisuudessa, joista he voivat saada mentaalista virkistystä ja kohennusta. Ennen kaikkea nuorten olisi omaksuttava jokin sellainen pyrkimys, ennen kuin heidän raikkaat ja aktiiviset aivonsa kuluvat loppuun ja väsyvät. Aikanaan he sitten löytävät itsestään mahdollisuuksia, jotka rikastuttavat ja kirkastavat heidän elämänsä iltaa. Muoto säilyttää kimmoisuutensa paljon kauemmin, kun sen annetaan levätä vaihtamalla tehtäviä.

Mielenrauhan salaisuus

Se, mitä olemme jo oppineet, kertoo meille jotakin siitä tavasta, jolla mielenrauha voidaan taata. Mutta sen perusedellytyksenä on universumissa olevan paikamme tunteminen ja tajuaminen.

Olemme osa suurta elämää, joka ei tunne epäonnistumista, mitään ponnistuksen tai voiman menetystä, joka ”säätäen mahtavasti ja lempeästi kaikki asiat” kuljettaa maailmoja eteenpäin kohti niiden päämäärää. Käsitys, että pieni elämämme olisi erillinen itsenäinen yksikkö, joka taistelee omin voimin lukemattomia erilaisia itsenäisiä yksiköjä vastaan, on kaikkein piinallisin harhaluulo. Niin kauan kuin katselemme maailmaa ja elämää siitä näkökulmasta, rauha pysyy kaukana luoksepääsemättömällä vuorenhuipulla. Kun tunnemme ja tiedämme, että kaikki itset ovat yhtä, mielenrauha on meidän emmekä enää pelkää menettävämme mitään.

Kaikki huolet syntyvät siitä, että ajattelemme itseämme erillisinä yksikköinä, ja sitten kieppuen oman itsemme ympärillä itsekeskeisesti ajattelemme vain yksityisiä etujamme, yksityisiä pyrkimyksiämme, yksityisiä ilojamme ja surujamme. Jotkut tekevät näin suhteessaan alempiin asioihin. He ovat kaikkein tyytymättömimpiä tavoitellen aina levottomina aineellisten asioiden varastoa ja kooten itselleen hyödyttömiä aarteita. Toiset etsivät aina vain omaa erillistä edistymistä korkeammassa elämässä. He ovat hyviä ja rehellisiä ihmisiä, mutta jatkuvasti tyytymättömiä ja levottomia. He tutkiskelevat ja analysoivat aina itseään: ”Edistynkö? Tiedänpö enemmän kuin viime vuonna?” jne. pohtien jatkuvasti omia etenemismahdollisuuksiaan ajatukset keskitettyinä omaan sisäiseen hyötyyn.

Rauha ei ole löydettävissä erillisen itsen tyydyttämisen jatkuvassa etsimisessä, vaikka se olisi korkeammanlaatuistakin. Se on löydettävissä hylkäämällä erillinen itse, pysymällä siinä Itsessä, joka on Yksi, Itsessä, joka ilmenee *jokaisessa* kehitysvaiheessa ja

meidän vaiheessamme yhtä paljon kuin kaikissa muissa ja joka on tyytyväinen kaikkeen.

Henkiseen edistymiseen kohdistuva pyrkimys on arvokas niin kauan, kuin alemmat halut sotkevat ja kahlehtivat pyrkijää. Hän saa voimaa vapautuakseen niistä henkiseen kasvuun kohdistuvan kiihkeän kaipuun avulla. Mutta se ei anna, se ei voi antaa onnea, jonka löytää vain, kun erillinen itse hylätään ja korkeampi Itse tunnetaan sinä, jonka vuoksi me elämme maailmassa. Jopa tavallisessa elämässä epätsekkäät ihmiset ovat onnellisimpia – ne, jotka työskentelevät tehdäkseen muut onnellisiksi ja jotka unohtavat itsensä. Tyytymättömät ihmiset ovat niitä, jotka etsivät aina onnea itselleen.

Me olemme Itse, ja sen vuoksi muiden ilot ja surut ovat meidän yhtä paljon kuin heidänkin. Samassa määrin kuin tunnemme tämän ja opimme elämään niin, että koko maailma jakaa sen elämän, joka virtaa meidän lävitsemme, mielemme oppii rauhan salaisuuden. ”Rauhan saavuttaa – ei sellainen, joka haluaa himoja, vaan sellainen johon kaikki himot virtaavat niin kuin virrat juoksevat valtamereen, joka täyttyy vedellä, mutta pysyy silti liikkumattomana.”¹² Mitä enemmän me haluamme, sitä enemmän kasvaa halu onneen – joka on onnettomuus. Rauhan salaisuus on Itsen tieto, ja ajatus ”Tuo Itse olen minä” auttaa saavuttamaan mielenrauhan, jota mikään ei voi häiritä.

¹² *Bhagavad-Gîtâ*, II, 70.

10. Muiden auttaminen ajatuksien avulla

Kaikkein arvokkain saavutus, jonka ajatusvoiman käyttäjä suorittaa, on lisääntynyt kyky auttaa ympärillä olevia ihmisiä, noita heikompia, jotka eivät ole vielä oppineet käyttämään omia kykyjään. Kun hänen oma mielensä ja sydämensä on levollinen, hän on sopiva auttamaan muita.

Pelkkä ystävällinen ajatus auttaa omassa mittasuhteessaan, mutta opiskelija haluaa tehdä paljon enemmän kuin pudottaa pelkän murusen nälkäiselle.

Tarkastellaanpa ensin tapausta miehestä, joka on huonon tavan, esim. juomisen kahleissa ja jota opiskelija haluaa auttaa. Jos mahdollista, hänen olisi ensin saatava selville, minä hetkinä potilaan mieli on todennäköisesti joutilas – esim. hänen nukkuessaan. On aina parempi, jos mies on unessa. Tällaisena hetkenä auttajan olisi istuttava yksin ja muodostettava potilaasta niin elävä mielikuva, kuin hän osaa, istumassa hänen edessään – kuvattava hänet selvästi ja yksityiskohtaisesti niin, että hän voi nähdä tuon kuvan, aivan kuin hän näkisi miehen. (Tämä hyvin selvä kuvanmuodostus ei ole välttämätön, vaikka menettely tulee siten tehokkaammaksi.) Sitten hänen olisi kiinnitettävä huomionsa tähän kuvaan ja suunnattava siihen koko sillä keskitysvoimalla, mihin hän pystyy, ne ajatukset, yksi kerrallaan ja hitaasti, jotka hän tahtoo juurruttaa potilaansa mieleen. Hänen olisi esitettävä ne selvinä mentaalisisina kuvina samoin kuin hän tekisi, jos keskustelisi hänen kanssaan sanoin. Esillä olevassa tapauksessa hän voisi loihtia potilaan eteen eloisia kuvia taudeista ja kurjuudesta, jotka juomistottumus tuo mukanaan, hermostollisen romahduksen, johon se välttämättä johtaa.

Jos potilas on unessa, hänet vedetään häntä ajattelevan henkilön luo, ja tällöin potilas elävöittää hänestä itsensä muodostetun mielikuvan. Onnistuminen riippuu keskittymisen ja potilaaseen suunnatun ajatuksen voimasta ja juuri ajatuksen voimakkuudesta riippuu sen vaikutus.

Kuvatunlaisessa tapauksessa on aina varottava yrittäjästä potilaan tahdon valvontaa. Yritys on suunnattava kokonaan siihen, että hänen mielensä eteen asetetaan ajatuksia, jotka vedoten hänen älyynsä ja tunteisiinsa kannustavat häntä saavuttamaan oikean ratkaisun ja ponnistamaan sen toteuttamiseksi käytännössä. Jos hänet yritetään saada suostumaan määrätynlaiseen toimintaan ja yritys onnistuu, silloin on jo saavutettu jotain. Mentaalista pyrkimystä väärään nautinnonhaluun ei muuteta vastustamalla sitä tapaa, joka hemmottelee sen erityistä muotoa; kun se estetään yhtäällä, se löytää toisen purkautumistavan ja uusi pahe syrjäyttää vanhan. Ihmistä, jota on voimakkaasti painostettu kohtuullisuuteen hallitsemalla hänen tahtoaan, ei paranneta paheesta sen enempää kuin jos hänet olisi lukittu vankilaan. Siksi kenenkään ihmisen ei pitäisi yrittää tahdolla painostaa ketään, ei edes saadaksesi hänet tekemään oikein. Kasvua ei auteta millään ulkoapäin tulevalla pakolla. Äly on saatava vakuuttuneeksi, tunteet herätetyksi ja puhdistetuksi, muuten ei saavuteta todellista edistymistä.

Jos opiskelija tahtoo antaa jotakin toisenlaista ajatusapua, hänen on edettävä samalla tavalla. Auttaja luo kuvan ystävästään ja esittää selvästi ne ideat, jotka hän haluaa viedä perille. Autettavan parasta tarkoittava voimakas toivomus, joka lähetetään hänelle yleisenä suojelevana voimana, jää hänen ympärilleen ajatusmuotona ajanjaksoksi, joka on suhteessa ajatuksen

voimakkuuteen. Se suojelee häntä pahalta ollen esteenä vihamielisille ajatuksille jopa torjuen fyysiset vaarat. Tällä tavoin lähetetty rauhan ja lohdutuksen ajatus tyynnyttää mieltä ja levittää kohteensa ympärille levollisen ilmapiirin.

Apu, jonka rukous usein antaa toiselle, on suurelta osin edellä kuvatun kaltainen. Rukouksen tavallisia hyviä toivotuksia parempi vaikutus on kuitenkin riippuvainen suuremmasta keskittymisestä ja siitä intensiteetistä, jonka harras uskova on sisällyttänyt rukoukseensa. Samanasteinen keskittyminen ja voima saisi aikaan samat tulokset, vaikkei rukousta käytettäisi.

On tietysti toinenkin tapa, jolloin rukous voi olla tehokas: se herättää jonkun yli-inhimillisen tai kehittyneen inhimillisen järjellisen olennon huomion henkilöön, jolle apua tarjotaan. Suora apu voidaan sitten antaa hänelle voiman avulla, joka ylittää rukouksen lähettäjän voiman.

Tässä on ehkä hyvä huomauttaa, että aloittelevan teosofin ei pitäisi pelästyä ja pidättäytyä antamasta ystävälleen sellaista ajatusapua johon hän pystyy siitä pelosta, ettei hän ”sekaantuisi karman toimiin”. Antakoon hän karman huolehtia itsestään ja olkoon pelkäämättä siihen sekaantumista sen enempää kuin hän pelkää häiritsevänsä painovoimalakia! Jos hän voi auttaa ystäväänsä, tehköön hän sen pelottomasti luottaen siihen, että jos hän voi auttaa, tuo apu kuuluu hänen ystäväänsä karmaan ja hän itse saa olla Lain onnellinen väline.

Niin sanottujen kuolleitten auttaminen

Kaikki mitä me voimme tehdä ajatusten avulla elävien hyväksi, sen me voimme tehdä paljon helpommin niiden hyväksi, jotka ovat ennen meitä kulkeneet kuoleman portista. Sillä heidän tapauksessaan ei ole raskasta fyysistä ainetta, joka on saatava värähtelemään, ennen kuin ajatus voi saavuttaa heräävän tietoisuuden.

Sen jälkeen kun kuolema on läpikäyty, ihmisen pyrkimyksenä on tarkkaavuuden kääntäminen sisäänpäin ja eläminen sielussa enemmän kuin ulkoisessa maailmassa. Ajatusvirrat, jotka olivat tottuneet rynnäämään ulospäin etsien ulkoista maailmaa aistimien välityksellä, löytävät nyt itsensä tyhjyyden piirittäminä. Tuo tila aiheutuu niissä fyysisten elinten katoamisesta. Tilanne on sama kuin ihmisellä, joka rynnäyttäen rotkon yli johtavaa tuttua siltaa kohti, äkkiä havaitsisi olevansa sillattoman kuilun partaalla.

Astraaliruumiin uudelleen järjestäytyminen, mikä seuraa nopeasti fyysisen ruumiin menetystä, pyrkii lisäksi sulkemaan sisään mentaaliset voimat estääkseen niiden ulospäin suuntautumisen. Ellei astraaliainetta häiritse kenenkään maahan jääneen toiminta, se muodostaa vainajan ympärille kuoren taipuisan välineen asemesta. Mitä korkeampaa ja puhtaampaa maaelämää hän oli viettänyt, sitä täydellisempi on suojus ulkoa tulevia vaikutteita vastaan. Henkilö, jonka ulospäin menevät voimat ovat näin hillityt, on yhä vastaanottavampi mentaalisestä maailmasta tulleille vaikutteille. Häntä voidaan sen vuoksi auttaa, rohkaista ja neuvoa paljon tehokkaammin kuin hänen maan päällä ollessaan.

Maailmassa, johon fyysisestä ruumiista vapautuneet ovat menneet, rakastava ajatus on yhtä vaikuttava kuin on täällä rakastava sana tai hellä huolenpito. Jokaista, joka siirtyy pois, olisi sen vuoksi seurattava rakkauden ja rauhan ajatukset, toivotukset hänen nopealle etenemiselleen kuoleman laakson läpi toisella puolella sijaitsevaan loistavaan maahan. Kovin monet jäävät väli-tilaan pitemmäksi aikaa kuin heidän olisi tarpeellista, koska heidän huonoa karmaansa on se, ettei heillä ole ystäviä, jotka tietävät, miten auttaa heitä kuoleman tältä puolen. Jos ihmiset maan päällä tietäisivät, kuinka paljon lohdutusta ja onnea taivaallisiin maailmoihin matkaavat saavat näiden todella enkelimäisten viestintuojien ansiosta näistä rakkauden ja rohkaisun ajatuksista, jos he tuntisivat sen vahvistavan ja lohduttavan voiman, eivät jälkeensä jättäisi ketään yksin. Rakastetulla ”kuolleella” on varmasti oikeus pyytää rakkauttamme ja huolenpitoamme. Ottamatta huomioon sitä, kuinka suuri lohdutus siitä on lähettäjän omalle sydämelle hänen surressaan sitä, joka antoi elämälle auringonpaistetta, hän voi yhä palvella rakastettua ja ympäröidä hänet ajatusten suojelusenkeillä.

Okkultistit, jotka perustivat suuret uskonnot, eivät olleet välinpitämättömiä tästä avusta, jota maan päälle jääneet lähettivät niille, jotka olivat siirtyneet eteenpäin. Hindulla on Shrâddhansa, jonka avulla hän auttaa niitä sieluja matkallaan, jotka ovat siirtyneet seuraavaan maailmaan, jouduttaen heidän matkaansa Svargaan. Kristityillä kirkkoilla on messunsa ja rukouksensa ”kuolleitten” puolesta. ”Suo hänelle, oi Herra, ikuinen rauha ja anna valon jatkuvasti loistaa hänelle”, rukoilee kristitty toisessa maailmassa olevan ystävänsä puolesta. Vain protestantit ovat kadottaneet tämän miellyttävän tavan samoin kuin niin paljon muuta sellaista, joka

liittyy kristityn korkeampaan elämään. Palauttakoon tieto tästä heille pian tuon hyödyllisen ja auttavan toimintatavan, jonka tietämättömyys on heiltä riistänyt!

Ajatustyö kehon ulkopuolella

Meidän ei tarvitse rajoittaa ajatustoimintaamme niihin hetkiin, jotka vietämme fyysisessä ruumiissa, sillä paljon tehokasta työtä voidaan tehdä ajatuksin silloin, kun kehomme lepää rauhallisessa unessa.

Nukahtamisvaihe on vain tietoisuuden takaisin vetämistä fyysisestä kehosta, pukemista hienompiin ruumiisiin. Fyysinen keho jätetään syvään uneen, kun taas ihminen itse siirtyy astraalimaailmaan. Vapautettuna fyysisestä ruumiista hän on paljon voimakkaampi niiden vaikutusten suhteen, joita hän voi synnyttää ajatusensa avulla. Mutta pääasiallisesti hän ei lähetä ajatuksia ulospäin, vaan viipyy niissä sisäisissä aiheissa, jotka kiinnostavat häntä valvetilassakin. Hänen ajatusenergiansa kulkee totuttuja ratoja pitkin ja työskentelee kysymyksissä, joita hänen valvetajuntansa selvittelee.

Sananlasku ”yö tuo neuvon” ja tärkeää ratkaisua tehtäessä ohje ”lykätä asia unta tuonnemmaksi ennen päätöstä” ovat tämän tosiasian tajuamista mentaalisen toiminnan tiedostamattomasta työskentelystä kehon levon hetkinä. Ilman mitään harkittua vapautetun älyn hyväksikäyttöä ihmiset korjaavat sen työn hedelmät.

Kuitenkin niiden, jotka yrittävät ohjata kehitystään, olisi sen sijaan, että sallivat itselleen päämäärättömän ajalehtimisen, tietoisesti käytettävä hyväkseen suurempia voimia, kuin mitä he voivat käyttää kehon painon estäessä. Keino tähän suoritukseen on yksinkertainen.

Ratkaisua vaativa kysymys on pidettävä levollisesti mielessä nukkumaan mentäessä. Sitä ei saa varsinaisesti pohtia eikä kiihkeästi ponnistella ratkaisun löytämiseksi, tai uni estyy, vaan ikään kuin todetaan asia ja jätetään sikseen. Tämä riittää antamaan vaadittavan suunnan ajatukselle, ja ajatteliija vie sen mukaansa ja käsittelee sitä vapauduttuaan fyysisestä kehosta. Ratkaisu on yleensä mielessä herättäessä, toisin sanoen ajatteliija on painanut sen fyysisiin aivoihin. Onkin hyvä tapa pitää paperia ja kynää vuoteen vieressä ratkaisun merkitsemiseksi muistiin heti herättyä, koska näin saatu ajatus haihtuu hyvin helposti mielestä fyysisestä maailmasta kasaantuvien ärsykkeiden takia, ja ajatus unohtuu helposti. Elämän monet vaikeudet voidaan usein selvittää tällä tavoin ja avata umpeutunut polku. Moni mentaalinen ongelma voi myös saada ratkaisun, kun se esitetään ymmärrykselle, jota karkeat aivot eivät rasita.

Opiskeliija voi samaan tapaan auttaa unen aikana jotakin ystäväänsä tässä maailmassa tai seuraavassa. Hänen on luotava ystävän kuva mielessään ja päätettävä löytää hänet ja auttaa häntä. Tuo mentaalinen kuva vetää hänet ja hänen ystävänsä yhteen ja he vaihtavat ajatuksia keskenään astraalimaailmassa. Mutta kaikissa tapauksissa, joissa ystävän ajattelemisen aiheuttaa mielenliikutusta – kuten sellaisen kohdalla, joka on jatkanut matkaa toiselle puolelle – opiskelijan on pyrittävä rauhoittumaan ennen nukkumaan menoa. Sillä tuo tunne aiheuttaa pyörteen astraaliruumiissa ja jos tuo ruumis on hyvin levoton, se eristää tietoisuuden ja tekee mentaalisten värähtelyjen ulospäin siirtymisen mahdottomaksi.

Joissakin kommunikointitapauksissa astraalimaailmassa ”uni” voi jäädä heräävään muistiin, kun taas

joissakin tapauksissa mitään muistoa ei synny. Uni on ruumiin ulkopuolella tapahtuvan tapaamisen muistikirja – usein vieraitten värähtelyjen sekoittama ja hämmentämä – ja olisi otettava sellaisena huomioon. Mutta jos aivoihin ei ilmaannu mitään jälkeä, sillä ei ole väliä, koska tietoja välittämättömien aivojen tietämättömyys ei estä vapautetun älyn toimintoja. Palaavan tietoisuuden aivoihin painamat muistot eivät määrää ihmisen hyödyllisyyttä astraalimaailmassa. Nämä muistot voivat olla kokonaan poissa, kun sen sijaan mitä hyväätekevin työ on käynnissä ruumiin nukkuessa.

Ajatustyön toinen muoto, jota muistetaan vähän ja jota voidaan tehdä joko fyysisessä kehossa tai poissa siitä, on hyvien asioiden, ihmiskunnalle hyödyllisten julkisten liikkeiden auttaminen. Näiden ajattelemisen määrättyllä tavalla on apuvirtojen käynnistämistä olemisen sisäisillä tasoilla ja voimme tarkastella tätä erityisesti seuraavan suhteen:

Yhteisten ajatusten voima

Lisääntynyttä voimaa, jonka useiden ihmisten yhteen liittyminen voi aikaansaada yhteisen asian auttamiseksi, eivät ainoastaan okkultistit tunne vaan kaikki, jotka tietävät jotakin mielen syvemmästä tutkimuksesta. Ainakin joillakin kristityillä seuduilla on tapana valmistaa lähetyssaarnaajien lähettämistä jonkin erityisen alueen käännetystyöhön määrätyn ja jatkuvan ajattelemisen avulla.

Esimerkiksi pieni ryhmä roomalaiskatolilaisia koontuu joiksikin viikoiksi tai kuukausiksi ennen kuin lähetyssaarnaajat lähetetään matkaan, ja ryhmä valmistaa maaperää, jossa on määrä toimia. He luovat mieli-

kuvan paikasta ajatellen itseään lähetyskohteessa oleviksi ja mietiskelevät sitten lujasti jotakin määrättyä kirkon dogmia. Tällä tavalla luodaan tuolle alueelle ajatusilmapiiri, joka on mitä edullisin roomalaiskatolisten oppien levittämiseksi, ja vastaanottavat aivot valmistetaan toivomaan opetuksen vastaanottamista niissä. Ajatustyötä autetaan lisätyllä voimalla, jonka harras rukous antaa – toinen muoto ajatustyötä, jonka uskonnollinen hartaus on sytyttänyt.

Roomalaiskatolisen kirkon uskonnolliseen mietiskelyyn omistautuneet järjestöt tekevät paljon hyvää ja hyödyllistä ajatustyötä, kuten myös tekevät hindulaiset ja buddhalaiset erakot. Missä tahansa hyvä ja puhdas älyllinen olento ryhtyy työhön auttaakseen maailmaa vuodattamalla siihen jaloja ja korkeita ajatuksia, siellä ihmiselle tehdään määrätty palvelus, ja yksinäisestä ajattelijasta tulee yksi maailman kohottajista.

Ryhmä yksimielisiä ajattelijaita, kuten teosofien ryhmä, voi tehdä paljon teosofisen ajattelun levittämiseksi omassa ympäristössään suomalla pysyvästi kymmenen minuuttia päivässä teosofisen opetuksen ajattelemiseen. Ei ole välttämätöntä, että heidän kehonsa ovat kokoontuneet samaan paikkaan edellyttäen, että heidän mielensä ovat yhdessä. Oletetaan, että sellainen ryhmä päättäisi ajatella jälleensyntymistä joka päivä samaan aikaan 10 minuuttia kolmen tai kuuden kuukauden ajan. Voimakkaat ajatusmuodot kasaantuisivat sitten valitulle alueelle ja jälleensyntymisen ajatus tulisi monien mieleen. Tällöin tultaisiin aiheesta tekemään tiedusteluja ja etsimään kirjoja ja sellaisen valmistelun jälkeen vetäisi aihetta koskeva luento puoleensa innostuneen ja kiinnostuneen kuulijakunnan. Olematta missään suhteessa käytettyihin fyysisiin toimiin tapahtuu edistystä siellä, missä rehelliset miehet

ja naiset yhtyvät tähän mentaaliseen aatteen levittämiseen.

Jälkisana

Edellä on kuvattu, miten voimme oppia käyttämään hyödyksi meissä kaikissa piileviä suuria voimia ja käyttämään niitä parhaaseen mahdolliseen tarkoitukseen. Kun käytämme niitä, ne kasvavat, kunnes yllätykseksemme ja iloksemme huomaamme, kuinka suuri auttamiskyky meillä on.

Muistettakoon, että käytämme jatkuvasti näitä kykyjä tiedostamatta, puuskittain tai laimeasti niiden vaikuttaessa aina hyvää tai pahaa kaikille, jotka ympäröivät elämämme polkua. Tässä on yritetty saada lukija käyttämään näitä samoja voimia tietoisesti, vakituisesti ja tarmokkaasti. Emme voi olla jossain määrin ajatteleminen, miten heikkoja synnyttämämme ajatusvirrat sitten ovatkin. Meidän *täytyy* vaikuttaa ympärillämme oleviin, halusimme sitä tai emme. Ainoa kysymys, joka meidän on ratkaistava, on, tahdommeko tehdä sen hyvää tekevästi vai vahingollisesti, heikosti vai voimakkaasti, ilman päämäärää vai määrätietoisesti. Emme voi välttää, että muiden ajatukset koskettavat mieltämme, voimme vain valita, mitkä tahdomme ottaa vastaan ja mitkä hylätä. Meidän on vaikutettava ja oltava vaikutettavia. Mutta voimme vaikuttaa muihin heidän hyödykseen tai vahingokseen, ja hyvä tai paha voi vaikuttaa meihin. Tässä teemme valintamme, valinnan, joka on tärkeä meille ja maailmalle.

Valitse hyvin: sillä sinun valintasi
on lyhyt ja kuitenkin loputon.

RAUHA KAIKILLE OLENNOILLE!